

<p>Nazwa projektu Ustawa o zmianie ustawy – Prawo geologiczne i górnicze oraz niektórych innych ustaw</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Klimatu i Środowiska</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Podsekretarz Stanu, Główny Geolog Kraju, Pełnomocnik Rządu ds. Polityki Surowcowej Państwa – Piotr Dziadzio</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu: Katarzyna Solak Radca prawny Departament Nadzoru Geologicznego i Polityki Surowcowej tel. (22) 369 28 68, mail: katarzyna.solak@mos.gov.pl</p> <p>Joanna Potęga Główny Specjalista Departament Geologii i Koncesji Geologicznych tel. (22) 369 20 01, mail: joanna.potega@mos.gov.pl</p> <p>Barbara Gąsecka Radca Departament Geologii i Koncesji Geologicznych tel. (22) 369 24 44, mail: barbara.gasecka@mos.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia 22 października 2021 r.</p> <p>Źródło: Inne – inicjatywna własna związana z zaleceniami NIK z kontroli przeprowadzonej w Ministerstwie Środowiska: „Gospodarka złożami strategicznych surowców kopalnych”; – inicjatywna własna związana z transformacją energetyczno-klimatyczną.</p> <p>Nr w wykazie prac: UD280</p>
--	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

1. Nowy dział administracji rządowej: „geologia”

W obowiązującym systemie prawa sprawy z zakresu geologii mieszczą się w dziale administracji rządowej: środowisko. Należy wskazać, że zagadnienia dotyczące dziedziny geologii charakteryzują się złożonością oraz interdyscyplinarnością. Zakres ich wykracza poza ramy „ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego oraz racjonalnego wykorzystywania jego zasobów”, do których odwołuje się dział środowisko. W związku z realizowaną polityką transformacji energetycznej znaczenia nabiera również kwestia bezpieczeństwa surowcowego oraz bezpieczeństwa energetycznego, która ma interdyscyplinarny charakter i związana jest z geologią. Brak odrębnego działu administracji rządowej - geologia uniemożliwia także elastyczne przypisywanie zadań tego działu do kompetencji konkretnego ministra.

Kolejnym problemem wymagającym rozwiązania jest funkcjonowanie dwóch bliźniaczych służb - państwowej służby geologicznej oraz państwowej służby hydrogeologicznej w ramach dwóch różnych działów administracji rządowej (środowisko oraz gospodarka wodna) przypisanych do kompetencji dwóch różnych ministrów. Podkreślić należy, że obie służby (geologiczne i hydrogeologiczna) pełnione są obecnie przez jeden podmiot: Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy, natomiast inny jest sposób ich finansowania oraz rozliczania realizacji zadań, co nie sprzyja skuteczności oraz optymalizacji funkcjonowania służb

Optymalizacji wymaga również obecna struktura organów administracji geologicznej. Obecnie organami administracji geologicznej są: minister właściwy do spraw środowiska, marszałkowie województw oraz starostowie. Pominięcie w katalogu organów Głównego Geologa Kraju wydaje się przeoczeniem i negatywnie wpływa na płynność postępowań koncesyjnych oraz utrudnia prowadzenie skutecznej polityki surowcowej państwa.

2. Ochrona złóż kopalin

System ochrony złóż kopalin funkcjonujący w Polsce nie działa dostatecznie prawidłowo.

Przed wszystkim polskie regulacje prawne nie zapewniają właściwej ochrony dla złóż kopalin o strategicznym znaczeniu dla krajowej gospodarki. Nie istnieją skuteczne mechanizmy gwarantujące zachowanie wartości użytkowych takich złóż i ich ochronę przed stałą zabudową i inwestycjami liniowymi.

Problem dotyczy Skarbu Państwa jako właściciela złóż kopalin, organów administracji geologicznej wszystkich szczebli, organów wykonawczych gmin, organów administracji architektoniczno-budowlanej, potencjalnych przedsiębiorców zainteresowanych prowadzeniem działalności górniczej, właścicieli nieruchomości (w granicach których występują złoża

kopalin objęte prawem własności nieruchomości gruntowej).

Na brak niezbędnych uregulowań prawnych w tym zakresie zwróciła uwagę Najwyższa Izba Kontroli w informacji o wynikach kontroli przeprowadzonej w 2017 r. w Ministerstwie Środowiska, znak KGP.410.002.03.2017, nr P/17/015, dotyczącej gospodarki złożami strategicznych surowców kopalnych. W ocenie NIK do zapewnienia efektywnej ochrony złóż kopalni konieczne jest wprowadzenie stosownych zmian w prawie, przede wszystkim w ustawie *Prawo geologiczne i górnicze* (Dz.U. z 2021 r., poz. 1420, dalej „P.g.g.”), jak również w ustawie *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*, (t.j. Dz.U. z 2021 r., poz. 741 z późn. zm., dalej „u.p.z.p.”). Zdaniem NIK nie może być mowy o skutecznej ochronie złóż, dopóki nie zostanie uregulowana – na poziomie ustawowym - kluczowa kwestia ochrony złóż strategicznych, a więc złóż odgrywających ogromną rolę dla bezpieczeństwa energetycznego kraju. Istotną kwestią w tym zakresie jest wskazanie, które złoża kopalni są strategiczne dla polskiej gospodarki, oraz stworzenie regulacji zapewniających ich skuteczniejszą ochronę w planowaniu przestrzennym na potrzeby przyszłej eksploatacji.

O potrzebie wprowadzenia niezbędnych uregulowań prawnych w tym zakresie traktują ponadto dokumenty rządowe, do treści których odwoływała się NIK w swoim wystąpieniu pokontrolnym, tj.: *Polityka energetyczna Polski do 2030 roku* przyjęta przez Radę Ministrów w dniu 10 listopada 2009 r. (M.P. z 2010 r., Nr 2, poz. 11) czy też *Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 r.* przyjęta przez Radę Ministrów w dniu 13 grudnia 2011 r. (M.P. z 2012 r., poz. 25; dalej: „KPZK 2030”). Pierwszy z wymienionych dokumentów określa jako jedno z zadań Ministra Środowiska wydanie – w odniesieniu do węgla kamiennego i brunatnego – rozporządzenia w sprawie wykazu złóż kopalni o znaczeniu strategicznym dla bezpieczeństwa energetycznego kraju, a także do identyfikacji krajowych złóż strategicznych gazu ziemnego oraz ich ochrony przez ujęcie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Z kolei w KPZK 2030 wyznaczono ministrowi właściwemu do spraw gospodarki, we współpracy z Ministrem Środowiska, zadanie opracowania wykazu złóż wszystkich kopalni o strategicznym znaczeniu dla gospodarki, z określeniem przestrzennego zasięgu ich zalegania.

Z omawianym problemem braku dostatecznej ochrony prawnej dla złóż kopalni koresponduje istniejące zapotrzebowanie państwa na surowce strategiczne, zwłaszcza te energetyczne. O istnieniu zapotrzebowania na tę grupę surowców mowa jest w opracowanej przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska *Polityce Energetycznej Polski do 2040 r.* (M.P. z 2021 r. poz. 264, dalej: „PEP 2040”). Popyt na kopaliny energetyczne stanowił podstawę do wyznaczenia w PEP 2040 ośmiu kierunków rozwoju sektora energii, spośród których jeden traktuje o optymalnym wykorzystaniu własnych surowców energetycznych w celu pokrycia zapotrzebowania państwa na zasoby energetyczne. W ramach tego kierunku proponuje się podejmowanie takich przykładowych działań jak:

- 1) w stosunku do węgla kamiennego: prowadzenie dalszych prac poszukiwawczych i udostępnianie nowych obszarów wydobywczych – badania geologiczne wskazują kilka perspektywicznych złóż o dużych zasobach wysokojakościowego surowca. W zależności od uwarunkowań geologicznych oraz innych aspektów (w tym ekonomicznych, społecznych i środowiskowych) należy udostępniać nowe złoża;
- 2) w stosunku do węgla brunatnego: dokończona zostanie eksploatacja czynnych złóż i zagospodarowanie perspektywicznych. Za perspektywiczne uznaje się złoża Złoczew i Ościsłowo, a za rezerwowe Gubin. Dla zagospodarowania nowych złóż perspektywicznych główną rolę odegrają ceny uprawnień do emisji CO₂ i rozwój nowych technologii. Innowacje mają posłużyć wdrażaniu niskoemisyjnych technologii oraz alternatywnemu wykorzystaniu węgla brunatnego.

O tym, że minister właściwy do spraw środowiska (dalej: „minister”) nie posiada skutecznych instrumentów prawnych umożliwiających wywiązywanie się z obowiązku ochrony złóż świadczy również to, że opinia ministra do przesyłanych przez gminy projektów studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (dalej „Studium”) oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (dalej „plan miejscowy”), a także co do przesyłanych przez marszałków województw planów zagospodarowania przestrzennego województwa, nie ma mocy wiążącej. Brak jest też realnej sankcji prawnej, z której minister mógłby skorzystać w razie niewypełnienia przez jednostki samorządu terytorialnego obowiązków ujawniania udokumentowanych złóż kopalni w dokumentach planistycznych. Obowiązująca ustawa P.g.g. przewiduje obowiązek wymierzenia wojewodzie, przez ministra, kary pieniężnej w kwocie 1000 zł za każdy dzień zwłoki w wydaniu zarządzenia zastępczego. Sankcja ta dotyczy jednak wyłącznie przypadków zaniechań wojewodów we wprowadzeniu do Studium złóż węglowodorów na podstawie dokumentacji geologiczno-inwestycyjnej złoża węglowodorów.

Niewystarczające mechanizmy ochrony powodują, że samorządy mogą w sposób niewłaściwy prowadzić politykę planistyczną gminy w stosunku do terenów znajdujących się ponad złożami, co niejednokrotnie odbywa się wbrew (niewiążącej) opinii organów administracji geologicznej (dalej „OAG”). Taka praktyka prowadzi z kolei do nieodwracalnych skutków np. do trwałej zabudowy terenu, na którym występują złoża w sposób, który w przyszłości uniemożliwi lub bardzo utrudni ich eksploatację.

Istotę i skalę omawianego problemu obrazują wyniki wspomnianej już kontroli, jaką NIK przeprowadziła w Ministerstwie Środowiska w zakresie gospodarki złożami strategicznych surowców kopalnych. Mianowicie 68,4% skontrolowanych gmin (13 z 19 łącznie skontrolowanych) nie uwzględniło udokumentowanych złóż w swoich dokumentach

planistycznych mimo istnienia takiego obowiązku. Gminy ograniczały (3) lub wyłączały (3) możliwość eksploatacji złóż w Studium lub w planie miejscowym, pomimo że z art. 125 ustawy dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2020 r. poz. 1219, z późn. zm., dalej „P.o.ś.”) wynika obowiązek prawnej ochrony złóż w warunkach zrównoważonego rozwoju gminy. Podobne nieprawidłowości występują na poziomie wojewódzkim. Kontrola wykazała, że w stosunku do ośmiu gmin wojewodowie nie wydali zarządzeń zastępczych (obowiązek ich wydania aktualizuje się w sytuacji nieujawnienia udokumentowanych złóż przez samą gminę).

Na ograniczenie zakresu ochrony dla złóż kopalin pośredni wpływ ma też regulacja prawna dotycząca uzgadniania projektów decyzji o warunkach zabudowy oraz decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego (dalej – ze względu na analogiczny charakter regulacji – zwanymi łącznie „decyzjami WZ”). Z przepisów u.p.z.p. wynika, że OAG prowadzące sprawy uzgadniania decyzji WZ - w przypadku braku planu miejscowego - mają obowiązek uzgadniania każdej, nawet najdrobniejszej zmiany w zakresie zagospodarowania terenu na terenach złożowych, np. dobudowa balkonu bez istotnej zmiany parametrów budynku czy też przebudowa dachu. Skutkuje to koniecznością prowadzenia przez ministra ogromnej liczby spraw, spośród których przeważająca część jest obojętna z punktu widzenia ochrony złóż kopalin. Obowiązujące rozwiązanie nie jest właściwe z punktu widzenia zadań, jakie powinny być przypisane do naczelnego organu administracji publicznej, jakim jest minister, dla którego powinny być zastrzeżone kluczowe rozstrzygnięcia.

Niewydolność systemu ochrony złóż aktualizuje się też w kontekście specustaw, na mocy których wyłączone jest stosowanie u.p.z.p. W specustawach ograniczono co do zasady obowiązek inwestora do uzyskania opinii (niewiążącej) wybranej grupy organów, nie przewidując opinii OAG w zakresie udokumentowanych złóż kopalin. Rodzi to problem braku dostatecznego zabezpieczenia dostępności złóż, zwłaszcza złóż strategicznych, w sytuacji realizacji inwestycji (np. budowy drogi publicznej) na obszarze znajdującym się ponad złożami.

3. Inwestycje OZE nad złożami kopalin

Osiągnięcie przez Unię Europejską neutralności klimatycznej do 2050 r. wymaga podjęcia stanowczych kroków w obszarze transformacji energetycznej. Sprawiedliwa transformacja wymaga odpowiedniego wsparcia społeczności lokalnych, które w sposób szczególny zostaną zaangażowane w zmiany polegające na odchodzeniu od gospodarki wysokoemisyjnej na rzecz nisko- lub zeroemisyjnej. Państwa członkowskie mogą uzyskać znaczące wsparcie z Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, ale muszą podjąć konkretne działania, w szczególności doprowadzić do zwiększenia udziału odnawialnych źródeł energii („dalej „OZE”) w miksie energetycznym. Jednym ze środków służących temu celowi może być odchodzenie od paliw konwencjonalnych na rzecz rozwiązań niskoemisyjnych lub zeroemisyjnych, w szczególności wykorzystywania energii słonecznej, co może być realizowane dzięki np. farmom fotowoltaicznym. Okazuje się jednak, że realizacja tego słusznego kierunku napotyka wyraźne utrudnienia na obszarach występowania złóż kopalin wydobywanych metodą odkrywkową, bowiem zgodnie z kształtującą się linią orzecniczą ochrona tych złóż ma charakter bezwzględny, tj. wyłączający możliwość zabudowy. Uniemożliwienie lokalizacji OZE nad złożami kopalin mogłoby utrudnić realizację sprawiedliwej transformacji z wykorzystaniem środków unijnych. Dlatego niezbędne jest wprowadzenie rozwiązań systemowych, w tym uregulowanie zasad realizacji inwestycji OZE nad złożami kopalin wydobywanymi metodą odkrywkową.

Uprawnienia geologiczne dla inwestycji OZE realizowanych na obszarach morskich

Przepisy prawa dotyczące uprawnień geologicznych nie uwzględniają okoliczności, że obiekty takie jak morskie elektrownie wiatrowe wymagają specjalistycznej wiedzy, jaką powinna posiadać osoba posiadająca uprawnienia kategorii VI. Obecnie posadowienie takich obiektów budowlanych nie zostało wyłączone z kategorii VII, co oznacza możliwość projektowania robót geologicznych oraz sporządzania dokumentacji geologiczno-inżynierskich na potrzeby posadowienia takich obiektów przez osoby posiadające uprawnienia kategorii VII. Nie jest to rozwiązanie prawidłowe, ponieważ nie gwarantuje wystarczającego poziomu bezpieczeństwa takich inwestycji.

4. Podziemne składowanie dwutlenku węgla

W ustawie z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy – Prawo geologiczne i górnicze oraz niektórych innych ustaw, w której dokonano transpozycji dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/31/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie geologicznego składowania dwutlenku węgla oraz zmieniającej dyrektywę Rady 85/337/EWG, dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/60/WE, 2001/80/WE, 2004/35/WE, 2006/12/WE, 2008/1/WE i rozporządzenie (WE) nr 1013/2006 (dalej zwanej *dyrektywą CCS*), zdecydowano się ograniczyć regulacje dotyczące działalności CCS wyłącznie do projektów demonstracyjnych, o trudnych do osiągnięcia minimalnych warunkach brzegowych, co sprawiło, że do chwili obecnej nie został zrealizowany w Polsce żaden projekt spełniający powyższe wymogi. Kolejną przeszkodą w realizacji projektów CCS w Polsce jest ich wysoka kosztowność.

Ustawa P.g.g. w chwili obecnej przewiduje udzielenie koncesji na działalność w zakresie poszukiwania lub rozpoznawania kompleksu podziemnego składowania dwutlenku węgla, a także koncesji na działalność w zakresie podziemnego składowania dwutlenku węgla. Ustawa P.g.g. nie przewiduje natomiast możliwości połączenia działalności w zakresie intensyfikacji wydobywania węglowodorów poprzez zatłaczanie CO₂ do eksploatowanego złoża, z działalnością polegającą na podziemnym

składowaniu CO₂, pomimo że intensyfikacja wydobycia węglowodorów z wykorzystaniem zatłaczania CO₂ jest zabiegiem stosowanym od lat z powodzeniem i z pełnym zachowaniem wymogów bezpieczeństwa.

Mając na uwadze potrzebę ograniczenia emisji CO₂ oraz dostrzegając możliwość osiągnięcia tego celu ekologicznego przy wykorzystaniu geosekwestracji CO₂, wskazane jest dokonanie pilnej rewizji stanu prawnego w celu umożliwienia składowania CO₂ w górotworze (w obszarach morskich i lądowych, a także w strukturach złożowych węglowodorów) również w przypadku projektów o charakterze innym niż demonstracyjny, a także wprowadzenie regulacji prawnych umożliwiających prowadzenie działalności polegającej na składowaniu CO₂ również w przypadku przedsięwzięć, które nie spełniają minimalnych warunków brzegowych określonych w dyrektywie CCS, to jest przewidują łączne składowanie poniżej 100 kiloton CO₂. Pożądane również jest wprowadzenie możliwości połączenia zatłaczania CO₂ do złoża w celu podniesienia ciśnienia złożowego (intensyfikacja wydobywania węglowodorów ze złóż) z działalnością CCS, gdyż połączenie tych dwóch działalności pozwoliłoby poprawić ekonomiczną opłacalność projektów CCS.

5. Podziemne bezzbiornikowe magazynowanie wodoru

Zgodnie z opublikowanym projektem *Polskiej strategii wodorowej do roku 2030 z perspektywą do 2040 r.* (dalej jako „Polska strategia wodorowa”) wodór może odegrać istotną rolę w procesie dekarbonizacji, będącym obecnie centralną częścią globalnych i europejskich wysiłków w dziedzinie energii, koniecznym dla osiągnięcia celów *Porozumienia paryskiego*.

Magazynowanie substancji, w tym wodoru, jest możliwe w podziemnych kawernach solnych i wyeksploatowanych złożach węglowodorów, w szczególności gazu ziemnego, oraz w formacjach wodonośnych – solankowych.

W obowiązującym stanie prawnym nie ma przepisów regulujących wprost prowadzenie działalności w zakresie podziemnego bezzbiornikowego magazynowania wodoru, w szczególności brak jest przepisów umożliwiających przedsiębiorcy, który poniósł koszty rozpoznania i eksploatacji złoża, bezpośrednie przejście do działalności polegającej na magazynowaniu substancji, w tym wodoru. Brak również przepisów, które gwarantowałyby takim przedsiębiorcom prawo pierwszeństwa do uzyskania koncesji na podziemne bezzbiornikowe magazynowanie wodoru w wyeksploatowanym złożu węglowodorów lub kawernie solnej, co powoduje stan niepewności, czy poniesione nakłady inwestycyjne okażą się uzasadnione.

Mając na uwadze potrzebę zapewnienia realizacji projektu Polskiej Strategii Wodorowej, kwestie te wymagają pilnego uregulowania w P.g.g.

6. Wkopy i otwory wiertnicze w celu wykonywania ujęć wód podziemnych na potrzeby poboru wód podziemnych

Analiza art. 3 ust. 2a ustawy P.g.g. w zakresie dotyczącym wkopów i otworów wiertniczych o głębokości do 30 m w celu wykonywania ujęć wód podziemnych na potrzeby poboru wód podziemnych w ilości nieprzekraczającej 5 m³ na dobę poza obszarami górniczymi utworzonymi w celu wykonywania działalności metodą otworów wiertniczych, wskazuje, że regulacja ta jest nadmiarowa i wymaga modyfikacji. Większość kopalni eksploatowanych metodą otworową zalega na znacznych głębokościach, poniżej 100 m, i wkopy oraz otwory wiertnicze wykonywane do głębokości 30 m nie mają żadnego wpływu na ich zasoby, dlatego też pożądane i celowe jest zawężenie stosowania ustawy P.g.g. wyłącznie do wykonywania wkopów oraz otworów wiertniczych o głębokości do 30 m w celu wykonywania ujęć wód podziemnych na potrzeby poboru wód podziemnych w ilości nieprzekraczającej 5 m³ na dobę w obszarach górniczych utworzonych w celu wydobywania wód leczniczych lub solanek (w obowiązującym stanie prawnym w obszarach górniczych utworzonych w celu wykonywania działalności metodą otworów wiertniczych). Wykonywanie wkopów i otworów wiertniczych w miejscu występowania płytko zalegających złóż wód leczniczych lub solanek może natomiast spowodować zaburzenie równowagi hydrogeologicznej, a w konsekwencji utratę właściwości leczniczych tych wód lub spadek ich zasobów. Złóża wód leczniczych lub solanek bardzo często występują bowiem tuż pod powierzchnią ziemi i eksploatowane są jako źródła (samowypływy). W obecnym stanie prawnym, zgodnie z art. 85 ustawy P.g.g., projekt robót geologicznych obejmujących wykonywanie ujęć wód podziemnych na obszarach górniczych utworzonych w celu wykonywania działalności metodą otworów wiertniczych (w tym na obszarach wydobywania wód leczniczych lub solanek) nie wymaga zatwierdzenia i podlega jedynie zgłoszeniu staroście. Ponieważ jednak płytko zalegające złoża wód leczniczych lub solanek są szczególnie podatne na działalność człowieka, istnieje potrzeba zwiększonego nadzoru organów administracji geologicznej nad tego rodzaju działalnością i zatwierdzania na zasadach ogólnych projektu robót geologicznych obejmujących wykonywanie wkopów i otworów wiertniczych o głębokości do 30 m na potrzeby poboru wód podziemnych w ilości nieprzekraczającej 5 m³ na dobę na obszarach górniczych utworzonych w celu wydobywania wód leczniczych lub solanek.

7. Otwory wiertnicze w celu wykorzystania ciepła Ziemi

Zgodnie z art. 85 ustawy P.g.g. wiercenia otworów w celu wykorzystania ciepła Ziemi są wykonywane na podstawie projektu robót geologicznych, który podlega zgłoszeniu staroście. Koncesji na wydobywanie wód leczniczych oraz solanek udziela natomiast marszałek województwa. Mając na względzie potrzebę kompleksowej ochrony płytko zalegających złóż wód leczniczych lub solanek, uzasadnione jest zwiększenie nadzoru organów administracji geologicznej nad działalnością, która może zagrażać tym złożom, szczególnie podatnym na działalność człowieka, w tym nad wykonywaniem wierceń otworów w celu wykorzystania ciepła Ziemi. Pożądane jest również skupienie kompetencji w tym zakresie w jednym organie administracji geologicznej, co przyczyni się do sprawniejszej realizacji tych zadań.

Niezależnie od wykonywania nowych otworów wiertniczych w celu wykorzystania ciepła Ziemi, pożądane jest również umożliwienie wykorzystania w tym celu starych, zlikwidowanych otworów wiertniczych (niezależnie od pierwotnego celu wykonania otworu). W takim przypadku konieczne jest wykonanie rekonstrukcji zlikwidowanych otworów wiertniczych, również tych wykonanych w celu poszukiwania, rozpoznawania lub wydobywania innych kopalin, i przystosowanie ich w celu wykorzystania ciepła Ziemi, co pozwoli uzyskać efekt ekologiczny przy mniejszych nakładach finansowych (zależnych od stanu technicznego otworu, zakresu koniecznych badań, a także od stopnia rekonstrukcji otworu). Dotychczasowe przepisy ustawy P.g.g. nie zawierają regulacji w tym zakresie, co wymaga pilnej zmiany, chociażby z uwagi na coraz większe zainteresowanie organów samorządu terytorialnego wykorzystaniem ciepła Ziemi przy realizacji zadań komunalnych związanych z ciepłownictwem.

8. Zmiana koncesji łącznej dla węglowodorów

W świetle obecnego brzmienia art. 49y ust. 3 ustawy P.g.g. brak wywiązania się przez przedsiębiorcę chociażby z jednego warunku określonego w koncesji, w szczególności wykonywania działalności zgodnie z harmonogramami, stanowi podstawę do odmowy zmiany koncesji i przedłużenia fazy poszukiwania i rozpoznawania – bez względu na przyczynę niewywiązania się z obowiązków koncesyjnych. Niejednokrotnie działania przedsiębiorców są zgodne z interesem publicznym, a samo naruszenie harmonogramu związane jest z wykonaniem dodatkowych analiz pozwalających pozyskać nową informację geologiczną, co przyczynia się do lepszego rozpoznania obszaru koncesji, a tym samym zwiększa szansę na wskazanie takiej lokalizacji projektowanego otworu wiertniczego, która pozwoli najlepiej rozpoznać i udokumentować złoża węglowodorów. Niemniej jednak obowiązujące przepisy uniemożliwiają przedłużenie fazy poszukiwania i rozpoznawania w przypadku naruszenia któregokolwiek z warunków koncesji, nawet jeżeli naruszenie to byłoby uzasadnione warunkami geologicznymi i racjonalną gospodarką złożami kopalin (np. opóźnienia wynikały z uzasadnionych przesłanek, których celem było lepsze rozpoznanie obszaru). W związku z powyższym pożądane jest wprowadzenie regulacji pozwalających organowi koncesyjnemu dokonać oceny przyczyn niewykonania określonych obowiązków koncesji, a w przypadku stwierdzenia, że przyczyny te są usprawiedliwione warunkami geologicznymi obszaru i okolicznościami związanymi z racjonalną gospodarką złożami kopalin – przedłużyć czas trwania fazy poszukiwania i rozpoznawania.

9. Umowa o współpracy

Przepisy art. 49zi - art. 49zw ustawy P.g.g. w bardzo szczegółowy sposób regulują zakres umowy o współpracy podmiotów, które wspólnie wykonują działalność w zakresie poszukiwania i rozpoznawania złóż węglowodorów oraz wydobywania węglowodorów ze złóż. Przepisy te określają nadmiernie szczegółowo warunki współpracy stron tej umowy, nawet tak nieistotne dla organu koncesyjnego jak m.in. częstotliwość i sposób organizacji zebrań. Strony umowy o współpracy są zobowiązane postępować zgodnie z dyspozycją tych przepisów. Praktyka organu pokazuje, że niektóre z tych zagadnień nie powinny być regulowane w ustawie P.g.g., a sposób ich ustalenia powinien pozostać w wyłącznej gestii stron umowy o współpracy (które mogą w dowolny sposób, zaakceptowany przez wszystkie strony, określić zasady współpracy).

Mając na uwadze fakt, że obecne przepisy o współpracy ingerują w zasadę swobody umów w stopniu nieproporcjonalnym do celów tej regulacji, pożądane jest zrezygnowanie w ustawie P.g.g. z przepisów, które nie są niezbędne z punktu widzenia organu koncesyjnego oraz Skarbu Państwa, oraz pozostawienie stronom umowy o współpracy swobody w kształtowaniu zasad ich współpracy.

10. Dowód istnienia prawa do korzystania z informacji geologicznej

Nabycie prawa do korzystania z informacji geologicznej może nastąpić na podstawie czynności cywilnoprawnej lub w związku ze spełnieniem się zdarzenia prawnego (z mocy prawa), tj. w związku z wykonaniem i sfinansowaniem prac geologicznych przez podmiot, który następnie uzyskuje zatwierdzenie dokumentacji geologicznej. Tymczasem przepisy dotyczące udzielenie koncesji na wydobywanie kopalin ze złoża - w zakresie przedstawienia dowodu posiadania prawa do korzystania z informacji geologicznej - nie różnicują tych sytuacji. Art. 26 ust. 2 P.g.g. budzi wątpliwości interpretacyjne, część organów administracji geologicznej odstępuje od egzekwowania tego wymogu (wbrew literalnemu brzmieniu przepisu), czasem przedsiębiorca składa oświadczenie, w którym wskazuje, że nabył prawo do korzystania z informacji geologicznej z mocy prawa. Należy dążyć do uproszczenia i racjonalności obowiązków związanych z rozpoczęciem działalności gospodarczej w zakresie wydobywania kopalin ze złoża.

11. Szczególne uprawnienia podmiotu, który sfinansował prace geologiczne (3 lata)

Przepisy prawa przewidują szczególne uprawnienia dla podmiotu, który sfinansował prace geologiczne i doprowadził do powstania informacji geologicznej (w szczególności opracował dokumentację geologiczną): prawo pierwszeństwa do ustanowienia użytkownika górniczego oraz prawo do wyłącznego korzystania z informacji geologicznej. Oba te uprawnienia przynajmniej wyjątkową pozycję inwestorowi, przysługują w okresie 3 lat od dnia doręczenia decyzji zatwierdzającej dokumentację geologiczną albo od dnia przekazania dokumentacji geologicznej do OAG. Okazuje się jednak, że postępowania poprzedzające uzyskanie koncesji, w szczególności postępowanie w sprawie wydania decyzji środowiskowej, zmiany dokumentów planistycznych, są długotrwałe, przez co zachodzi realne ryzyko wygaśnięcia prawa pierwszeństwa oraz prawa

wyłączności. Dlatego przedsiębiorcy od wielu lat zgłaszają potrzebę powrotu do poprzednich regulacji, w których wyżej wymienione uprawnienia przysługiwały przez okresy pięcioletnie.

12. Obowiązki informacyjne

W myśl z art. 67 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. *Prawo przedsiębiorców* (Dz. U. z 2021 r. poz. 162) wymagania dotyczące podejmowania i wykonywania działalności powinny uwzględniać zasady proporcjonalności oraz adekwatności, w szczególności należy dążyć do ograniczenia obowiązków informacyjnych, nakładać je wyłącznie w stopniu koniecznym do osiągnięcia celów oraz umożliwiać ich realizację w postaci elektronicznej. Analizując P.g.g. zidentyfikowano obszary, w których możliwe jest uproszczenie/ograniczenie obowiązków.

Przedsiębiorcy prowadzący działalność w zakresie wydobywania węglowodorów mają obowiązek przekazywania PSG bieżących parametrów wydobywania węglowodorów ze złoża oraz informowania organu koncesyjnego o tym przekazaniu. Informacje te są przekazywane przez przedsiębiorców za okresy miesięczne. Przekazywanie parametrów następuje w postaci papierowej i elektronicznej, nie później niż 14 dni od dnia ich uzyskania, w zakresie, formatach i trybie określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 czerwca 2015 r. w sprawie przekazywania informacji z bieżącego dokumentowania przebiegu prac geologicznych (Dz.U. z 2015 r., poz. 903). Dodatkowym obciążeniem informacyjnym jest obowiązek przesyłania organom gmin zawiadomienia o terminie poboru próbek, a także - w stosunku do złóż kopalin innych niż wskazanych w art. 10 ust. 1 i 2 P.g.g. – przesyłania zawiadomienia PSG. Stanowi to znaczące obciążenie przedsiębiorców.

13. Realizacja zadań przez PSG

Zidentyfikowano problem dostępności do informacji geologicznej, która przysługuje Skarbowi Państwa, lecz znajduje się na nośnikach znajdujących się poza archiwami geologicznymi. Zdarza się, że podmioty, które są w posiadaniu przedmiotowych nośników, odmawiają wykonania kopii lub ich wypożyczenia, co utrudnia PSG realizację zadania w zakresie gromadzenia, udostępniania i przetwarzania informacji geologicznej. Prawo do informacji geologicznej stanowi prawo na dobrach niematerialnych i brakuje obecnie wyraźnej podstawy prawnej, na podstawie której PSG mogłaby wystąpić o udostępnienie informacji geologicznej.

Obecnie budzi wątpliwości, czy państwowa służba geologiczna (dalej „PSG”) może prowadzić prace poszukiwawcze oraz rozpoznawcze, skoro działalność taka co do zasady wymaga uzyskania koncesji, zaś Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy (dalej „PIG-PIB”), realizując zadania państwa w zakresie geologii nie działa jak przedsiębiorca, lecz podmiot publiczny. Zważywszy na okoliczność, że projekt Polityki Surowcowej Państwa przewiduje, że PSG będzie prowadziła wstępne prace rozpoznawcze, zasadne jest, aby regulacje obowiązujące w tym zakresie nie pozostawiały wątpliwości.

14. Dodatek do projektu robót geologicznych

W przypadku dodatków do projektów robót geologicznych, których wykonywanie nie wymaga uzyskania koncesji, procedura opiniowania dodatku, określona w art. 80a P.g.g., w sytuacji gdy zmiana nie dotyczy zwiększenia obszaru projektowanych robót geologicznych, tj. objęcia planowanymi robotami dodatkowego terenu, który nie podlegał wcześniej opiniowaniu pod kątem nienaruszania postanowień planu miejscowego lub pogłębienia istniejącego otworu wiertniczego w praktyce wydłuża czas przystąpienia do wykonywania przez przedsiębiorców robót geologicznych oraz stanowi dodatkowe obciążenie administracyjne, przy czym samo w sobie nie wpływa na przedmiot projektowanych prac terenowych.

15. Nielegalna eksploatacja

Dla podmiotów wykonujących działalność regulowaną przepisami P.g.g. bez wymaganej koncesji albo bez zatwierdzonego albo podlegającego zgłoszeniu projektu robót geologicznych (art. 140 ust. 1 P.g.g.) lub naruszających wymagania określone w art. 4 ust. 1 i 2 P.g.g. (tzw. nielegalna eksploatacja), ustalana jest opłata podwyższona. Doświadczenia organów nadzoru górniczego związane z prowadzeniem postępowań w sprawie ustalania tej opłaty wskazują, że brakuje narzędzi zapewniających sprawne i efektywne przeprowadzenie postępowania. W szczególności:

- 1) w świetle orzecznictwa sądów administracyjnych wątpliwości budzi możliwość nałożenia wspólnej opłaty podwyższonej na kilka podmiotów prowadzących wspólnie nielegalną eksploatację;
- 2) 5-letni termin dla wydania decyzji ustalającej opłatę podwyższoną, wynikający z art. 143 ust. 1 P.g.g., jest często zbyt krótki dla uprawomocnienia się decyzji w przypadku postępowań, w których podmiot, na który nałożono taką opłatę, korzysta z pełnej drogi odwoławczej;
- 3) brakuje możliwości zebrania dowodów w zakresie ustalenia przez organ nadzoru górniczego właściciela pojazdu wywożącego wydobytą nielegalnie kopalinę.

Jednocześnie organy nadzoru górniczego ponoszą w pełni koszty postępowań administracyjnych i sądownoadministracyjnych związanych z ustaleniem opłaty podwyższonej, natomiast w żadnym stopniu nie są beneficjentem tej opłaty, ponieważ jest ona przekazywana wyłącznie do budżetu jednostek samorządu terytorialnego oraz do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

16. Udział organów nadzoru górniczego w udzielaniu i stwierdzaniu wygaśnięcia koncesji udzielanych przez starostę

Stosownie do art. 32 ust. 5 P.g.g., koncesja udzielana przez starostę określa sposób prowadzenia ruchu zakładu górniczego, uwzględniający wymagania określone w art. 108 ust. 2 ustawy oraz sposób likwidacji zakładu górniczego, uwzględniający obowiązki określone w art. 129 ust. 1 ustawy. W praktyce okazuje się, że sposób prowadzenia ruchu zakładu górniczego jest w tych koncesjach często określany bez uwzględnienia obowiązku prowadzenia racjonalnej gospodarki złożami kopaliny, ochrony sąsiadujących złóż kopaliny oraz zachowania bezpieczeństwa powszechnego, ludzi i środowiska. W urzędach obsługujących starostę często brakuje pracowników posiadających odpowiednie kompetencje do określenia warunków realizacji procesu wydobywania kopaliny ze złoża z uwzględnieniem tych elementów.

Koncesje udzielane przez starostów dotyczą głównie piasków i żwirów, stanowiących surowce wykorzystywane w budownictwie. Teoretycznie skala działalności objętej taką koncesją jest niewielka, jednak ze względu na dużą ilość koncesji tego rodzaju realna ilość kopaliny wydobywanych na podstawie koncesji udzielanych przez starostów jest znacząca. W tej sytuacji należy zadbać o racjonalne gospodarowanie również tymi kopaliniami, szczególnie ze względu na rosnący popyt na surowce budowlane, czego konsekwencją jest też wzrost liczby tzw. nielegalnych eksploatacji. Należy również przeciwdziałać praktykom zmierzającym do obejścia prawa, polegającym na sztucznym „dzieleniu” złoża, w wyniku czego wniosek koncesyjny dotyczy tylko części złoża o wielkości uzasadniającej wskazanie starosty jako organu koncesyjnego, dzięki czemu wydobywanie kopaliny podlega obecnie łagodniejszym rygorom prawnym.

Z art. 39 ust. 2 P.g.g. wynika, że w planie ruchu likwidowanego zakładu górniczego ustala się zakres i sposób wykonania obowiązków dotyczących ochrony środowiska i likwidacji zakładu górniczego. Jednakże, jeżeli nie stosuje się przepisów o planach ruchu zakładu górniczego, zakres i sposób wykonania obowiązków określonych w powołanym przepisie ustala organ koncesyjny w decyzji stwierdzającej wygaśnięcie koncesji, po uzgodnieniu z wójtem (burmistrzem, prezydentem miasta).

W takim przypadku obowiązki dotyczące ochrony środowiska i likwidacji zakładu górniczego ustala organ koncesyjny – w tym wypadku starosta) - który może nie mieć odpowiedniej wiedzy i doświadczenia do oceny wymagań w zakresie likwidacji zakładu górniczego.

Należy podkreślić, że likwidacja zakładu górniczego wiąże się z szeregiem obowiązków, w szczególności dotyczących zabezpieczenia lub zlikwidowania wyrobisk górniczych oraz urządzeń, instalacji i obiektów zakładu górniczego, przedsięwzięcia niezbędnych środków chroniących sąsiednie złoża kopaliny, przedsięwzięcia niezbędnych środków chroniących wyrobiska sąsiednich zakładów górniczych, przedsięwzięcia niezbędnych środków w celu ochrony środowiska oraz rekultywacji gruntów po działalności górniczej. Powyższe okoliczności uzasadniają potrzebę wprowadzenia przepisu nakładającego na starostę, działającego jako organ koncesyjny, obowiązek uzgodnienia decyzji stwierdzającej wygaśnięcie koncesji z właściwym organem nadzoru górniczego.

17. Kwalifikacje górnicze

Ocena stosowania przepisów w zakresie kwalifikacji górniczych dokonywana w trakcie kontroli przeprowadzanych przez organy nadzoru górniczego wskazuje, że pracodawcy często nie wywiązują się z obowiązku nałożonego na nich na podstawie art. 53 ust. 2 P.g.g. lub realizują ten obowiązek nieprawidłowo. W szczególności w zakładach górniczych prowadzących działalność na podstawie koncesji udzielonej przez starostę lub w zakładach górniczych, w których koncesji na wydobywanie kopaliny ze złóż kruszyw naturalnych udzielił marszałek województwa, osobami dozoru ruchu są osoby przypadkowe, bez wykształcenia zawodowego lub technicznego. Pracodawcy często powierzają wykonywanie czynności w dozorze ruchu osobom, które posiadają znikomą praktykę lub w ogóle nie posiadają żadnej praktyki w zakładzie górniczym (np. osobom niezwiązanym z działalnością zakładu lub pracownikom przedsiębiorstwa, którzy na co dzień zajmują inne stanowiska). Zdarza się również, że pracodawcy powierzają wykonywanie czynności w dozorze ruchu pracownikom zatrudnionym w tym samym czasie na innym stanowisku np. operatorowi maszyn i urządzeń, kierowcy bądź pracownikowi administracyjnemu. W praktyce spotyka się również sytuacje – obecnie zgodne z prawem – że przedsiębiorca sam dla siebie określa wymagania i sprawdza ich posiadanie, a następnie sam sobie powierza wykonywanie czynności w dozorze ruchu w zakładzie górniczym.

Osoby, którym pracodawca powierzył wykonywanie czynności w dozorze ruchu, często nie posiadają wiedzy technicznej na temat prowadzenia ruchu zakładu górniczego i zagrożeń występujących w zakładzie górniczym, co więcej niejednokrotnie nie znają swoich obowiązków wynikających z przepisów P.g.g. i rozporządzeń dotyczących prowadzenia ruchu odkrywkowego lub otworowego zakładu górniczego, a także nie są świadome odpowiedzialności zawodowej, która na nich ciąży.

Ponadto pracodawcy często nie prowadzą dokumentacji określającej wymagania dla kandydatów na poszczególne stanowiska dozoru ruchu i dla poszczególnych specjalności, ani nie regulują zasad postępowania dotyczącego sprawdzania spełniania wymagań, w szczególności w zakresie weryfikacji przygotowania zawodowego, np. w formie poddania kandydata egzaminowi sprawdzającemu to przygotowanie. Sprawdzenie spełniania wymagań, dokonywane przez pracodawcę na podstawie art. 58 ust. 7 P.g.g., często ma charakter fikcyjny, albowiem osoby powoływane do składu zespołu sprawdzającego wymagania same nie posiadają wiedzy i umiejętności do dokonania prawidłowej weryfikacji w tym zakresie. Brak dokumentacji z egzaminu, w oparciu o który stwierdzano spełnianie przez kandydata wymagań i w konsekwencji powierzano mu wykonywanie czynności w dozorze ruchu, uniemożliwia organom nadzoru górniczego dokonanie oceny prawidłowości sprawdzenia.

Pracownicy zakładów górniczych również zgłaszają problemy z dużą dowolnością określanych przez pracodawców kryteriów

w zakresie przygotowania zawodowego i doświadczenia zawodowego. W ocenie pracowników kwalifikacje stwierdzone przez organy nadzoru górniczego były korzystniejsze dla tych osób, ponieważ miały charakter uniwersalny i umożliwiały wykonywanie czynności w dozorze ruchu lub w wyższym dozorze ruchu w każdym zakładzie górniczym lub zakładzie wskazanym w świadectwie organu nadzoru górniczego, a nie tylko u jednego pracodawcy. Pracownicy podnoszą, że przy zmianie pracodawcy nie mogą powoływać się na spełnianie wymagań w zakresie przygotowania zawodowego i doświadczenia zawodowego, określonych przez poprzedniego pracodawcę, gdyż nowy pracodawca może mieć odmienne wymagania w tym zakresie, bardziej lub mniej rygorystyczne.

Niewystarczający poziom wiedzy fachowej osób dozoru ruchu zatrudnionych w odkrywkowych lub otworowych zakładach górniczych wynika często z braku wiedzy pracodawcy co do przygotowania zawodowego i doświadczenia zawodowego potrzebnych do wykonywania tych czynności. Do wykonywania czynności w ruchu zakładu górniczego lub zakładu są dopuszczane osoby, które nie wiedzą, jak prowadzić ten ruch bezpiecznie, co prowadzi do wzrostu udziału błędu ludzkiego w wielu kategoriach wypadków.

Również pracodawcy nie są zadowoleni z obowiązujących norm w zakresie kwalifikacji górniczych. Obowiązek określenia wymagań, a następnie sprawdzenia spełniania tych wymagań lub wymagań określonych przez ustawodawcę, stanowi dla nich poważne obciążenie.

Powyższe okoliczności przemawiają za wprowadzeniem do P.g.g. przepisów regulujących stwierdzenie posiadania kwalifikacji górniczych.

Ponadto w obecnym stanie prawnym istnieje dysproporcja pomiędzy uprawnieniami osób posiadających uprawnienia zawodowe w dziedzinie geodezji i kartografii w zakresie geodezyjnych pomiarów sytuacyjno-wysokościowych, realizacyjnych i inwentaryzacyjnych, nadane w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – *Prawo geodezyjne i kartograficzne* (Dz. U. z 2020 r. poz. 2052 z późn.zm., zwanej dalej „P.g.k.”), a uprawnieniami osób posiadających kwalifikacje do wykonywania czynności mierniczego górniczego, stwierdzone w trybie przepisów P.g.g.

Od dnia wejścia w życie P.g.g. osoby posiadające uprawnienia w zakresie geodezyjnych pomiarów sytuacyjno-wysokościowych, realizacyjnych i inwentaryzacyjnych mogą, na podstawie art. 116 ust. 3 pkt 1 P.g.g., na równi z mierniczymi górniczymi wykonywać obsługę geodezyjną oraz sporządzać dokumentację mierniczo-geologiczną we wszystkich odkrywkowych zakładach górniczych. Tymczasem osoby posiadające stwierdzone przez Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego kwalifikacje mierniczego górniczego, czyli geodety górniczego (obecnie ok. 350 aktywnych zawodowo osób), które posiadają niezbędne wykształcenie geodezyjne, a ponadto wykonują na co dzień prace geodezyjne i kartograficzne na potrzeby ruchu zakładów górniczych, nie mogą wykonywać innych prac geodezyjnych bez przeprowadzenia odrębnego postępowania kwalifikacyjnego.

W przypadku kwalifikacji mierniczego górniczego i geodety posiadającego uprawnienia w zakresie geodezyjnych pomiarów sytuacyjno-wysokościowych, realizacyjnych i inwentaryzacyjnych należy wskazać, że zakres wymaganej wiedzy i umiejętności, a także zakres i sposób wykonywanych czynności są tożsame, czego wyrazem jest właśnie norma zawarta w art. 116 ust. 3 pkt 1 P.g.g. W świetle powyższego, ponowna weryfikacja wiedzy i umiejętności mierniczego górniczego chcącego uzyskać uprawnienia jest zbędna, albowiem kwalifikacje mierniczego górniczego są tożsame z kwalifikacjami geodezyjnymi. Pożądana jest zatem zmiana przepisów ustawy P.g.g. w tym zakresie.

18. Szkolenia w górnictwie

Doświadczenia organów nadzoru górniczego w zakresie szkolenia osób wykonujących czynności w ruchu zakładu górniczego dotyczących znajomości przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, w tym bezpiecznego wykonywania powierzonych czynności, a także analiza dotychczas obowiązujących przepisów dotyczących szkoleń w górnictwie prowadzą do wniosku, że nie jest zapewniony odpowiedni poziom szkoleń, zarówno w zakresie wiedzy i umiejętności, przekazywanych podczas szkoleń, jak i środków technicznych oraz kadry prowadzącej szkolenia, dlatego też konieczne jest wprowadzenie regulacji prawnych gwarantujących wysoki poziom szkolenia, adekwatny do jego celów.

19. Ratownictwo górnicze

Ratownictwo górnicze to jeden z obszarów działalności człowieka, służących zapewnieniu bezpieczeństwa publicznego, funkcjonujących obok m.in. ratownictwa medycznego, ratownictwa wodnego oraz ratownictwa górskiego. W odróżnieniu jednak od tych ostatnich form ratownictwa, w przepisach prawa nie zostały dotychczas ujęte regulacje umożliwiające potencjalne zaangażowanie finansowe państwa w realizację zadań w zakresie ratownictwa górniczego. Stan ten nie zasługuje na akceptację, gdyż zadania te są niewątpliwie zadaniami publicznymi, których realizacja nie powinna być finansowana wyłącznie na zasadach komercyjnych. Wprowadzenie tych rozwiązań jest w aktualnym stanie niezbędne także z uwagi na potrzebę tworzenia w poszczególnych dziedzinach gospodarki, w tym istotnych dla zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego kraju, szczególnych instrumentów wsparcia w związku z rozprzestrzenieniem się wirusem SARS-CoV-2. Potrzeba ta zachodzi również w przypadku branży górniczej.

20. Nadzór i kontrola wykonywane przez organy nadzoru górniczego

Podczas wykonywania zadań w ramach nadzoru i kontroli pracownicy organów nadzoru górniczego napotykać często

działania utrudniające, a nawet uniemożliwiające przeprowadzenie czynności nadzorczych lub kontrolnych. W szczególności ma to miejsce podczas prowadzenia postępowań dotyczących tzw. nielegalnej eksploatacji kopalin. Jednocześnie organom nadzoru górniczego brakuje skutecznego narzędzia, dzięki któremu mogłyby ukarać podmiot prowadzący takie działania, dlatego konieczne jest wprowadzenie przepisów umożliwiających skuteczniejsze dyscyplinowanie podmiotów utrudniających przeprowadzenie czynności nadzoru i kontroli.

21. Uprawnienie organów nadzoru górniczego jako oskarżyciela publicznego

Podczas wykonywania zadań w ramach nadzoru i kontroli organy nadzoru górniczego często ujawniają wykroczenia w ruchu zakładu górniczego, wskazane w art. 177-188 P.g.g. W takich przypadkach organy te, działając na podstawie art. 17 ust. 3 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2021 r. poz. 457), występują do sądu rejonowego z wnioskiem o ukaranie. Zdarzają się przypadki kwestionowania przez sądy rejonowe uprawnienia organów nadzoru górniczego do występowania z wnioskami o ukaranie, ponieważ przepisy P.g.g. nie formułują odrębnych uprawnień dla tych organów, umocowujących je jako oskarżycieli publicznych. Pożądane jest jednoznaczne uregulowanie tych uprawnień organów nadzoru górniczego w ustawie P.g.g.

22. Jednostki naukowe

Przepis art. 49k ust. 1a ustawy P.g.g. wprowadził definicję pojęcia „jednostka naukowa”. Definicja ta odsyła do definicji zawartej w art. 2 pkt 9 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz.U. z 2018 r. poz. 87). Należy zauważyć, że ustawa o zasadach finansowania nauki została uchylona z dniem 1 października 2018 r. na mocy art. 169 pkt 4 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1669). W konsekwencji uznać należy, że definicja „jednostki naukowej” zawarta w P.g.g. z uwagi na odesłanie do uchylonych przepisów, nie może być stosowana. Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478), która zastąpiła m.in. ustawę z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki, nie zawiera definicji tego wyrażenia, gdyż posługuje się inną siatką pojęciową. W związku z tym cała konstrukcja art. 49k ust. 1a P.g.g. oraz art. 49ka P.g.g. odwołuje się do nieistniejących przepisów.

Zakres współpracy przedsiębiorcy z jednostkami naukowymi w opracowywaniu i wdrażaniu innowacji w poszukiwaniu, rozpoznawaniu i wydobywaniu węglowodorów ze złóż, który miałby stanowić kryterium oceny ofert w przetargu na udzielenie koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż węglowodorów oraz wydobywanie węglowodorów ze złóż, stanowi pojęcie szerokie i niedoprecyzowane, co uniemożliwiałoby jednoznaczne wyważenie jego wartości i wydanie niebudzącego wątpliwości rozstrzygnięcia w przypadku złożenia ofert konkurencyjnych. Problematyczne byłoby także wyselekcjonowanie tych jednostek naukowych, z którymi współpraca byłaby premiowana przy ubieganiu się o uzyskanie koncesji węglowodorowych, gdyż ustawowe kryteria odwołujące się do osiągnięć naukowych, potencjału naukowego, oraz efektów działalności naukowej - w zakresie rozpoznawania budowy geologicznej Polski oraz analityki, technologii i metodyki poszukiwań złóż uwzględniających specyfikę polskich warunków geologicznych i mających zastosowanie do tych warunków – są wyjątkowo nieprecyzyjne.

23. Dokumentacje geologiczne

Zgodnie z art. 93 ust. 1 ustawy P.g.g. dokumentację geologiczną, o której mowa w art. 88 ust. 2 pkt 1-3 ustawy (to jest dokumentację geologiczną złoża kopaliny, dokumentację geologiczno-inwestycyjną złoża węglowodorów, dokumentację hydrogeologiczną oraz dokumentację geologiczno-inżynierską) przedkłada się właściwemu organowi administracji geologicznej w 4 egzemplarzach w postaci papierowej oraz w 4 egzemplarzach w postaci elektronicznej na informatycznych nośnikach danych. Natomiast zgodnie z 93 ust. 8 ustawy P.g.g. dokumentację geologiczną, o której mowa w art. 88 ust. 2 pkt 4 (to jest inną dokumentację geologiczną), sporządza się w 3 egzemplarzach w postaci papierowej oraz w 3 egzemplarzach w postaci elektronicznej na informatycznych nośnikach danych i przekazuje się odpowiednio organowi, który udzielił koncesji, zatwierdził projekt robót geologicznych lub któremu zgłoszono projekt robót geologicznych.

Mając jednak na względzie wprowadzenie ułatwień dla podmiotów sporządzających dokumentacje geologiczne, pożądane jest ograniczenie obowiązku przekazywania dokumentacji w postaci papierowej. Wydaje się, że rozwiązanie takie jest wystarczające dla zapewnienia realizacji ustawowych obowiązków organów administracji geologicznej oraz obowiązków związanych ze sporządzeniem studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz planów zagospodarowania przestrzennego województwa.

24. Elektroniczne kopie projektów robót geologicznych

Zgodnie z art. 80 ust. 4 P.g.g. i przyjętą praktyką organ administracji geologicznej może żądać złożenia kopii projektu robót geologicznych w wersji drukowanej. Zasadne jest ograniczenie liczby drukowanych dokumentów na korzyść ich elektronicznych odpowiedników.

25. Definicja roboty geologicznej

Zgodnie z obecnym brzmieniem art. 6 ust. 1 pkt 11 ustawy P.g.g. robotą geologiczną jest wykonywanie w ramach prac

geologicznych wszelkich czynności poniżej powierzchni terenu, w tym przy użyciu środków strzałowych, a także likwidacja wyrobisk po tych czynnościach. W związku z wieloletnimi wątpliwościami dotyczącymi uznania badań geofizycznych – sejsmiki 2D lub 3D (również wykonywanych bez użycia środków strzałowych) za roboty geologiczne i wykonywania ich na podstawie projektu robót geologicznych oraz określania kręgu stron postępowania w sprawach zatwierdzania tych projektów robót, konieczne jest doprecyzowanie tego zagadnienia w nowelizowanej ustawie P.g.g.

26. Drażenie tuneli

Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy P.g.g. przepisy tej ustawy, z wyjątkiem przepisów dotyczących koncesji, stosuje się odpowiednio do drażenia tuneli z zastosowaniem techniki górniczej.

Pojęcie „techniki górniczej” nie zostało zdefiniowane ustawowo, co powoduje wiele wątpliwości interpretacyjnych. Co więcej brak jest możliwości jednoznacznego zdefiniowania tego pojęcia, ponieważ jest to całokształt wiedzy technicznej stosowanej w górnictwie, która ulega ciągłej ewolucji. W praktyce klauzula generalna zawarta w art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy P.g.g. jest interpretowana w bardzo różny sposób, nawet taki, który zmierza do wyłączenia spod odpowiedniego stosowania przepisów P.g.g. do robót polegających na drażeniu tuneli, pomimo że – jak wskazano powyżej – drażenie tuneli zawsze odbywa się z zastosowaniem techniki górniczej.

Z uwagi na zagrożenia występujące podczas drażenia tuneli niezbędne jest zapewnienie szeroko pojmowanego bezpieczeństwa, zarówno środowiska, jak i osób zaangażowanych w wykonywanie tej działalności. Ze względu na fakt, że zagrożenia występujące przy drażeniu tuneli, w szczególności zagrożenia wodne, gazowe, pyłowe, pożarowe lub związane z funkcjonowaniem maszyn i urządzeń, są zbliżone do zagrożeń występujących w ruchu podziemnego zakładu górniczego, zapobieganie im powinno następować przy pomocy takich samych bądź co najmniej zbliżonych metod, co stosowane w związku z podziemnym wydobywaniem kopalin. Wymagania w zakresie szeroko pojętego bezpieczeństwa bowiem nie mogą być różnicowane ze względu na cel prowadzonej działalności, lecz ze względu na rodzaj występujących zagrożeń.

27. Kompetencje organu administracji geologicznej w sprawach związanych z zatwierdzaniem projektów robót geologicznych oraz dokumentacjami geologicznymi dotyczącymi posadowienia obiektów jądrowych

Plany budowy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej pierwszej elektrowni jądrowej, realizujące przyjęty przez Radę Ministrów *Program polskiej energetyki jądrowej*, wymagają rewizji przepisów ustawy P.g.g. regulujących kompetencje organów właściwych w sprawach związanych z zatwierdzaniem projektów robót geologicznych oraz dokumentacjami geologicznymi dotyczącymi posadowienia obiektów jądrowych w rozumieniu ustawy z dnia 29 listopada 2000 r. - *Prawo atomowe* (Dz. U. z 2021 r. poz. 623 z późn.zm.).

Obecnie sprawy związane z zatwierdzaniem projektów robót geologicznych oraz dokumentacjami geologicznymi dla posadowienia obiektów jądrowych znajdują się we właściwości różnych organów administracji geologicznej. Zgodnie z art. 161 ust. 2 pkt 3 ustawy P.g.g. do starosty jako organu administracji geologicznej pierwszej instancji, należą sprawy związane z zatwierdzaniem projektów robót geologicznych oraz dokumentacjami geologicznymi, dotyczące badań geologiczno-inżynierskich wykonywanych na potrzeby zagospodarowania przestrzennego gminy oraz warunków posadawiania obiektów budowlanych, z wyłączeniem ponadwojewódzkich inwestycji liniowych. Zgodnie z art. 161 ust. 3 pkt 2 ustawy P.g.g. do ministra właściwego do spraw środowiska jako organu administracji geologicznej pierwszej instancji, należą sprawy związane z zatwierdzaniem projektów robót geologicznych oraz dokumentacjami geologicznymi, dotyczące obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej. Ponadto zgodnie z art. 161 ust. 1 ustawy P.g.g. organem administracji geologicznej pierwszej instancji jest marszałek województwa, z wyjątkiem spraw określonych w ust. 2-4. Aktualnie zatwierdzanie projektów robót geologicznych i dokumentacji geologicznych dla realizacji omawianych przedsięwzięć należy przede wszystkim do właściwości starostów. Do kompetencji ministra właściwego do spraw środowiska należy jedynie ta część przedsięwzięcia, która jest zlokalizowana na obszarach morskich RP (widoczne jest to na przykład w związku z procedowaniem projektów robót geologicznych i dokumentacji geologicznych dla pierwszej w Polsce elektrowni jądrowej, której zasadnicza część jest przewidziana do realizacji na lądzie, zaś na obszarach morskich np. rejon planowanych kanałów wody chłodzącej dla elektrowni jądrowej). Ponadto potencjalne, alternatywne lokalizacje obiektów jądrowych dotyczą różnych starostw, zatem dokumenty geologiczne zatwierdzane mogą być przez różnych starostów.

Taki podział kompetencji skutkuje rozdrobnieniem i rozproszeniem informacji geologicznej w różnych zatwierdzanych opracowaniach, które nie będą stanowiły całościowego i spójnego kompendium wiedzy z wykonanych prac geologicznych potrzebnych do posadowienia tak ważnego obiektu jak obiekt jądrowy. Zachodzi zatem konieczność uregulowania zakresu kompetencji tak, aby sprawy dotyczące obiektów jądrowych znajdowały się we właściwości jednego organu administracji geologicznej, posiadającego odpowiednie kompetencje do prowadzenia tego typu spraw (centralny organ administracji).

28. Przepisy karne

W dniu 1 kwietnia 2016 r. weszła w życie ustawa z dnia 5 sierpnia 2015 r. o zmianie ustaw regulujących warunki dostępu do wykonywania niektórych zawodów (Dz. U. poz. 1505), która wprowadziła do P.g.g., obok dotychczasowej definicji zakładu górniczego, definicję zakładu - wyodrębnionego technicznie i organizacyjnie zespołu środków służących bezpośrednio do wykonywania działalności określonej w art. 2 ust. 1 albo art. 86, obejmującego wyrobiska górnicze, obiekty budowlane,

urządzenia oraz instalacje. Konsekwencją tej zmiany powinna być również zmiana przepisów Działu XI P.g.g., obejmującego przepisy karne. Ustawa P.g.g. co do zasady nakłada takie same obowiązki na przedsiębiorcę wykonującego działalność wydobywczą w ramach zakładu górniczego oraz na przedsiębiorcę wykonującego z ramach zakładu działalność, o której mowa w art. 86 P.g.g., to jest roboty geologiczne służące poszukiwaniu i rozpoznawaniu złóż kopalin oraz poszukiwaniu i rozpoznawaniu kompleksu podziemnego składowania dwutlenku węgla, a także roboty geologiczne służące innym celom wykonywane z użyciem środków strzałowych albo wykonywane na głębokości większej niż 100 m albo wykonywane na obszarze górniczym utworzonym w celu wykonywania działalności metodą robót podziemnych albo metodą otworów wiertniczych. Z takim samym zakresem obowiązków powinien być skorelowany taki sam zakres odpowiedzialności za niewykonanie tych obowiązków. Art. 86 P.g.g. przewiduje odpowiednie stosowanie do działalności w nim określonej przepisów ustawy dotyczących zakładu górniczego i jego ruchu oraz ratownictwa górniczego, jednak w przypadku przepisów karnych nie ma możliwości posiłkowania się odpowiednim stosowaniem przepisów sankcjonujących naruszenie przepisów P.g.g. odnoszących się do zakładów górniczych do analogicznych naruszeń w przypadku zakładów. Konieczna jest zatem zmiana przepisów w tym zakresie.

Z potrzeby jak najszerzej ochrony informacji geologicznej wynika konieczność wprowadzenia odpowiednich przepisów, regulujących kwestię odpowiedzialności osób w przypadku nieuprawnionego ujawniania informacji geologicznej.

29. Zgodność lokalizacji inwestycji z planem miejscowym

Zgodnie z art. 80 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2021, poz. 247) w przypadku działalności określonej P.g.g., w tym wydobywania kopalin ze złóż, właściwy organ wydaje decyzję środowiskową po stwierdzeniu zgodności lokalizacji przedsięwzięcia z ustaleniami planu miejscowego. Oznacza to, że obecnie, zanim zostanie złożony wniosek o wydanie decyzji środowiskowej powinno nastąpić: zatwierdzenie dokumentacji geologicznej złoża, przeprowadzenie przez gminę procedury zmiany studium, a następnie dokonanie zmiany planu miejscowego. Jednocześnie w myśl art. 95 ust. 1 P.g.g. udokumentowane złoża kopalin ujawnia się w studium w celu ich ochrony. Ukształtowana linia orzecznicza, w tym wyrok NSA z 20 maja 2015 r., sygn. akt II OSK 394/15, dostępny CBOSA, wskazują, że złoża podlegają ochronie niezależnie od tego, czy są już eksploatowane, a planowana funkcja i sposób zagospodarowania terenu nie powinien ograniczać w przyszłości możliwości eksploatacji. Z powyższego wynika, że nie jest uzasadnione, aby już na etapie prowadzenia powstępowania w sprawie wydania decyzji środowiskowej, dokonywać sprawdzenia zgodności planowanego przedsięwzięcia z zapisami planu miejscowego, tym bardziej że proces ujawniania złóż kopalin w dokumentach planistycznych jest długotrwały. Skoro zgodność z planem miejscowym (studium) stanowi warunek udzielenia koncesji na wydobywanie kopaliny ze złoża, to nie jest uzasadnione przeprowadzanie tej weryfikacji już na etapie, kiedy w dokumentach planistycznych nie została jeszcze dokonana stosowana zmiana.

30. Uzgodnienie sprzedaży nieruchomości w terenie górniczym

Zgodnie z art. 19 ust. 1 pkt 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1990 z późn. zm.), dalej „u.g.n.”, sprzedaż nieruchomości, oddawanie w użytkowanie wieczyste, użytkowanie, najem lub dzierżawę, jeżeli są położone na obszarach terenów górniczych wymaga, w razie braku planu miejscowego, uzgodnienia z organem właściwym do udzielania koncesji na wydobywanie kopalin. Z uwagi na przedmiot uzgodnienia, dla którego istotna jest wiedza w zakresie istniejących oraz potencjalnych szkód górniczych, jakie mogą nastąpić na terenie objętym uzgodnieniem, należy wskazać, że wiedzę w tym zakresie posiadają organy nadzoru górniczego. Analizując inne regulacje prawne, to właśnie te organy są właściwe do uzgodnień dotyczących terenów górniczych.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji i oczekiwany efekt

I. Zmiana w ustawie - Prawo geologiczne i górnicze w zakresie niżej wskazanych zagadnień:

1. Nowy dział administracji rządowej: geologia

Projektowane zmiany przewidują utworzenie z dotychczasowego zadania „geologia” znajdującego się obecnie w dziale administracji „środowisko” nowego, odrębnego działu administracji rządowej. Dział „geologia” będzie obejmował sprawy dotyczące:

- 1) polityki i bezpieczeństwa surowcowego państwa w zakresie surowców kopalnych;
- 2) badania zasobów surowców kopalnych i zarządzania nimi oraz zarządzania górotworem;
- 3) kwalifikacji w zakresie geologii;
- 4) inicjowania, koordynowania i nadzorowania współpracy międzynarodowej w dziedzinie zasobów surowców kopalnych oraz udział w pracach organów instytucji międzynarodowych;
- 5) funkcjonowania państwowej służby geologicznej.

Określenia nowego działu administracji rządowej „geologia” i wskazanie bezpieczeństwa surowcowego państwa stanowi

integrację zagadnień z zakresu geologii z zagadnieniami dotyczącymi działu administracji energia. Jednym z podstawowych czynników warunkujących zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego jest zapewnienie dostępu do odpowiedniej ilości surowców energetycznych. Tym samym uwzględniona została zależność warunkująca bezpieczeństwo energetyczne od bezpieczeństwa surowcowego. Jest to niezwykle istotne z punktu widzenia wspólnej zależności i oddziaływania polityki surowcowej państwa oraz polityki energetycznej Polski.

Celem planowanej nowelizacji jest również rezygnacja z istniejącego podziału na państwową służbę geologiczną oraz państwową służbę hydrogeologiczną, co jest logiczną i naturalną konsekwencją powołania nowego działu administracji rządowej. W projektowanych rozwiązaniach zakłada się, że państwowa służba geologiczna obejmuje również hydrogeologię. W chwili obecnej zadania obu służb realizuje ten sam podmiot (Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy), tym samym brak jest uzasadnienia dla funkcjonowania odrębnej służby hydrogeologicznej w sytuacji, gdy w sensie naukowym i praktycznym hydrogeologia jest ona częścią geologii.

Ponadto realizacja zadań państwa na potrzeby rozpoznawania, bilansowania i ochrony wód podziemnych w celu racjonalnego wykorzystania tych wód przez społeczeństwo oraz gospodarkę, o których mowa w ustawie Prawo wodne, bazuje na badaniach geologicznych i wymaga szerokiej wiedzy z zakresu geologii ze specjalizacją hydrogeologia, stąd też dodatkowo uzasadnione jest włączenie zadań państwowej służby hydrogeologicznej do zadań państwowej służby geologicznej i przypisanie ich jako sprawy działu administracji rządowej – geologia.

Służba geologiczna oraz służba hydrogeologiczna są ściśle połączone merytorycznie, a ich kompetencje przenikają się wzajemnie. Dotychczasowy rozdział służb działających w PIG-PIB utrudniał ściśłą ich współpracę, gdyż w praktyce część prac była wykonywana przez zespoły przypisane do obu służb, co w realiach ich formalnej rozdzielności utrudniało organizację pracy. Warto odnieść się również do zakresu merytorycznego obszarów działania obu służb. Hydrogeologia jest dziedziną geologii i wszelkie wody podziemne nie mogą być rozpatrywane w oderwaniu od budowy geologicznej górotworu. Tak samo aspekty hydrogeologiczne są jednym z nieodłącznych elementów badań geologicznych. Dokumentacje hydrogeologiczne są gromadzone tak, jak pozostała informacja geologiczna – w archiwach geologicznych, w tym przez centralne archiwum geologiczne (prowadzone również przez PIG – PIB). Ze względu na dotychczasową dwoistość służb PIG-PIB występował dodatkowo pod dwoma szyldami PSG i PSH, co utrudniało jednoznaczną identyfikowalność zarówno dla organów współpracujących jak i dla obywateli.

Przykładami tak funkcjonującej wspólnej służby dla obu obszarów są wiodące służby geologiczne na Świecie np. : Brytyjska Służba Geologiczna, British Geological Survey (BGS), Francuska Służba Geologiczna, The French Geological Survey (BRGM), Duńska Służba Geologiczna, Geological Survey of Denmark (GEUS), Amerykańska Służba Geologiczna, United States Geological Survey (USGS).

Jednym z kluczowych celów planowanej nowelizacji jest dokonanie w ustawie P.g.g. określenia Głównego Geologa Kraju jako organu administracji geologicznej. Zmiana ta ma na celu usprawnienie prowadzenia działań w zakresie postępowań administracyjnych, jak również prowadzenia skutecznej polityki surowcowej państwa. Ponadto działanie takie ukierunkowane jest skuteczniejsze współdziałanie wszystkich organów administracji geologicznej różnego szczebla oraz państwowej służby geologicznej.

Kolejną planowaną zmianą w P.g.g. jest dokonanie bezpośredniego wskazania kompetencji oraz kwalifikacji, jakie powinna spełniać osoba pełniąca funkcję Głównego Geologa Kraju w celu zapewnienia właściwej realizacji zadań państwa w dziedzinie geologii.

Utworzenie nowego działu „Geologia” oraz nowego centralnego organu administracji geologicznej znajdzie odzwierciedlenie w innych ustawach (zmiana wynikowa).

2. Ochrona złóż kopalin

Proponuje się wprowadzenie definicji ustawowej złoża strategicznego, rozumianego jest złożem kopaliny, które ze względu na jego znaczenie dla gospodarki lub bezpieczeństwa kraju podlega szczególnej ochronie prawnej. Należy podkreślić, że system ochrony złóż kopalin ma na celu zabezpieczenie dostępności do złóż kopalin, co nabiera szczególnego znaczenia w przypadku złóż kopalin wydobywanych metodą odkrywkową. Złoże będzie mogło być uznane za złożo strategiczne na podstawie decyzji administracyjnej.

Tryb postępowania administracyjnego, wszczynanego z urzędu przez centralny organ administracji geologicznej będzie dotyczył złóż kopalin, które zostaną udokumentowane po wejściu w życie nowelizacji. Ponadto analogiczny tryb przewidziano dla złóż kopalin, które zostały udokumentowane wcześniej, z zastrzeżeniem że w tym przypadku wprowadzona została cezura czasowa – 2 lata od wejścia w życie nowelizacji, co ma służyć m.in. mobilizacji organu do dokonania przeglądu złóż kopalin w celu ustalenia, które z nich spełniają przesłanki złoża strategicznego.

Nowelizacja przewiduje, że stroną postępowania w sprawie uznania złoża kopaliny za złożo strategiczne, będzie podmiot, któremu przysługuje prawo do korzystania z informacji geologicznej zawartej w dokumentacji geologicznej złoża kopaliny albo dodatku do takiej dokumentacji, ponieważ postępowanie to stanowi etap dopełniający postępowania w sprawie zatwierdzenia dokumentacji geologicznej złoża albo dodatku do dokumentacji, podczas którego nie bada się już prawidłowości sporządzenia opracowania, lecz dokonuje się analizy, czy udokumentowane/ lepiej rozpoznane złożo kopaliny wymaga szczególnej ochrony ze względu m.in. na interes surowcowy państwa. Z uwagi na to, że uznanie złoża kopaliny za strategiczne, powoduje obowiązek

poniesienia kosztu ujawnienia go w studium oraz w planie miejscowym, a zatwierdzenie dokumentacji geologicznej złoża/dodatku powoduje powstanie prawa do wyłącznego korzystania z informacji geologicznej, w nowelizacji zaproponowano, że stroną postępowania będzie podmiot, na rzecz którego zatwierdzono dokumentację geologiczną lub dodatek do dokumentacji geologicznej.

Natomiast - w stosunku do dokumentacji geologicznych, które powstały przed wejściem w życie nowelizacji - proponuje się, aby stronami postępowania były podmioty, którym przysługuje prawo do informacji geologicznej lub prawo do korzystania z informacji geologicznej zawartej w dokumentacji geologicznej/ dodatku, przy czym w tym przypadku nowelizacja przewiduje możliwość a nie obowiązek poniesienia kosztu ujawnienia złoża strategicznego w studium/ planie miejscowym.

Postępowanie w sprawie uznania złoża za złożo strategiczne nastąpi w ramach nowego postępowania, które będzie mogło zostać wszczęte z urzędu przez Głównego Geologa Kraju po zatwierdzeniu dokumentacji geologicznej obejmującej złożo. Postępowanie to zostanie uregulowane w art. 94a P.g.g. i będzie mogło zostać wszczęte nie później niż miesiąc od dnia zatwierdzenia dokumentacji geologicznej albo dodatku do dokumentacji geologicznej. Powyższe ograniczenie czasowe jest uwarunkowane wprowadzeniem odmiennych obowiązków gmin w zakresie ujawniania złóż kopaliny w zależności od tego, czy udokumentowane złożo kopaliny będzie stanowiło złożo strategiczne czy też nie. Ponadto organ zobowiązany będzie zawiadomić gminę o wszczęciu postępowania w sprawie uznania złoża kopaliny za złożo strategiczne tak, aby gmina uzyskała odpowiednio wcześniej informację w tym zakresie.

Nowelizacja przewiduje też, że status złoża strategicznego może być nadany zarówno dla całego złoża, jak i dla jego części.

W myśl proponowanych przepisów przejściowych, w przypadku, udokumentowanego przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy, złoża kopaliny spełniającego przesłanki uznania złoża za strategiczne, Główny Geolog Kraju będzie miał możliwość wszczęcia z urzędu w terminie 2 lat od dnia wejścia w życie ustawy postępowania w przedmiocie uznania złoża kopaliny za złożo strategiczne.

Dla złóż strategicznych wprowadzone zostaną regulacje szczególne. Z najbardziej znaczących zmian należy wymienić:

- 1) wprowadzenie rocznego terminu do ujawnienia w dokumentach planistycznych (zarówno w studium, jak i w planie miejscowym), dotyczy to również złóż węglowodorów, co oznacza, że termin ujawnienia ich obszarów ulegnie wydłużeniu – w stosunku do aktualnego brzmienia przepisu – o 6 miesięcy, a przy złożach innych niż złoża strategiczne – 2 lata);
- 2) zasadę, że koszt zmiany dokumentów planistycznych gminy poniesie podmiot, który otrzymał decyzję zatwierdzającą dokumentację geologiczną.

Z kolei, gdy chodzi o pozostałe złoża do najważniejszych zmian należy zaliczyć:

- 1) obowiązek wprowadzenia złoża kopaliny nie tylko do studium, ale również do planu miejscowego (o ile taki obowiązuje);
- 2) wprowadzenie analogicznie – jak w przypadku studium - terminu, w którym złożo kopaliny powinno zostać ujawnione w planie miejscowym (o ile obowiązuje) oraz możliwości wydania zarządzenia zastępczego w przypadku, gdy gmina nie wykona swojego obowiązku w ustawowym terminie;
- 3) możliwość (ale nie obowiązek) dokonania zmiany dokumentów planistycznych na koszt podmiotu, na rzecz którego wydana została decyzja zatwierdzająca dokumentację geologiczną.

Istotnym dla obydwu kategorii złóż są rozwiązania polegające na wprowadzeniu:

- 1) prawnej możliwości dla gmin do dokonania jednoczesnej zmiany studium i planu miejscowego;
- 2) sankcji pieniężnej stosowanej wobec gmin pozostających w zwłóce z wprowadzeniem udokumentowanych złóż kopaliny do dokumentów planistycznych, które to kary nakładać będzie wojewoda;
- 3) wprowadzenie wyraźnej kompetencji dla Głównego Geologa Kraju do nakładania na wojewodę kary pieniężnej w wysokości 1000 zł za każdy dzień zwłoki w wydaniu przez wojewodę zarządzenia zastępczego - w sytuacji nieujawnienia złóż przez samą gminę.

Proponowane rozwiązanie usprawni procedurę ujawniania złóż kopaliny w dokumentach planistycznych m.in. dzięki włączeniu do niej, w sposób pośredni, podmiotów najbardziej zainteresowanych zmianą tj. przede wszystkim przedsiębiorców ubiegających się o koncesje (którzy wcześniej uzyskali decyzję zatwierdzającą dokumentację geologiczną/dodatek do dokumentacji geologicznej), a także poprzez wprowadzenie rozwiązania dyscyplinującego gminy do terminowego wprowadzania złóż do studium i planu miejscowego pod rygorem nałożenia kary pieniężnej.

3. Inwestycje OZE nad złożami kopaliny

W nawiązaniu do zobowiązań wynikających z polityki klimatycznej Unii Europejskiej proponuje się wprowadzenie przepisów, które uregulują zasady lokalizacji inwestycji OZE na terenach znajdujących się ponad złożami kopaliny, tj. umożliwią OAG branie pod uwagę w procedurze uzgadniania treści studium, planów miejscowych inwestycji odnawialnych źródeł energii w rozumieniu ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. *o odnawialnych źródłach energii* (t.j. Dz.U. z 2021 r., poz. 610). Takie rozwiązanie umożliwi priorytetowe traktowanie tego rodzaju inwestycji, które nie będą trwale związane z gruntem, a ich budowa nie doprowadzi do trwałej zabudowy w sposób uniemożliwiający eksploatację złoża w przyszłości.

W tym celu projektowana nowelizacja zakłada także opisaną niżej zmianę art. 125 ustawy *Prawo ochrony środowiska* (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1219).

- uprawnienia geologiczne dla inwestycji OZE realizowanych na obszarach morskich

Przewiduje się wprowadzenie zmian w art. 50 ust. 2 pkt 6 i 7 P.g.g. w celu uregulowania, że osoby sporządzające projekty robót geologicznych („PRG”) i dokumentacje geologiczno-inżynierskie na potrzeby posadawiania obiektów budowlanych w granicach obszarów morskich, w tym elektrownie wiatrowe, powinny posiadać uprawnienia geologiczne kategorii VI.

4. Podziemne składowanie dwutlenku węgla

Proponuje się rezygnację w ustawie P.g.g. z koncesji na poszukiwanie lub rozpoznawanie kompleksu podziemnego składowania dwutlenku węgla – działalność taka odbywałaby się na podstawie projektu robót geologicznych, zatwierdzonego w drodze decyzji przez Głównego Geologa Kraju. Podobnie jak obecnie, działalność ta na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej wykonywana metodą otworów wiertniczych o głębokości większej niż 100 m lub połączona z pilotażowym podziemnym zatłaczaniem dwutlenku węgla, byłaby zaliczona do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, zatem przed uzyskaniem decyzji zatwierdzającej projekt robót geologicznych wymagane byłoby uzyskanie decyzji środowiskowej. Konsekwencją takiego uregulowania prowadzenia działalności w zakresie poszukiwania lub rozpoznawania podziemnego kompleksu składowania dwutlenku węgla jest rozszerzenie przesłanek do odmowy zatwierdzenia PRG dla działalności CCS (w związku z art. 127a ust. 3 P.g.g.). Podobnie jak dotychczas, podmiot, który w wyniku robót geologicznych rozpoznał kompleks podziemnego składowiska dwutlenku węgla, będzie zobowiązany do przedstawienia wyników robót geologicznych w dokumentacji hydrogeologicznej oraz w dokumentacji geologiczno-inżynierskiej.

W projektowanej nowelizacji P.g.g. przewidziano rozszerzenie możliwości prowadzenia działalności CCS o projekty inne od demonstracyjnych w rozumieniu P.g.g., w tym te, które nie spełniają minimalnych warunków brzegowych określonych w dyrektywie CCS, to jest przewidując łączne składowanie poniżej 100 kiloton CO₂. Ponadto zaproponowano wprowadzenie przepisów, które umożliwią połączenie wydobywania węglowodorów ze złoża z zastosowaniem intensyfikacji wydobycia polegającej na zatłaczaniu CO₂ do złoża z jednoczesnym podziemnym składowaniem CO₂. W ocenie projektodawcy umożliwienie przedsiębiorcom połączenia działalności CCS z wydobywaniem węglowodorów w pewnym stopniu zniweluje wysokie koszty prowadzenia działalności CCS, które dotychczas były najpoważniejszą przeszkodą w jej rozwoju.

Okolicznością przesądzającą o takiej regulacji jest fakt, że szcerpane (w tym również szcerpane częściowo) złoża węglowodorów to struktury dobrze rozpoznane i bezpieczne – sam fakt istnienia złoża węglowodorów świadczy o dobrej jakości pułapki złożowej. Poza tym zatłaczanie CO₂ do szcerpanych częściowo złóż węglowodorów prowadzi się celem wspomagania wydobycia ropy naftowej z powodzeniem już od 1972 r. Ponadto zgodnie z motywem 20 dyrektywy CCS intensyfikacja wydobycia węglowodorów (EHR) (...) jako taka nie wchodzi w zakres stosowania niniejszej dyrektywy. Jednakże w przypadku, gdy EHR odbywa się w połączeniu z geologicznym składowaniem CO₂, zastosowanie powinny mieć przepisy niniejszej dyrektywy dotyczące bezpiecznego dla środowiska składowania CO₂. W takim przypadku przepisy niniejszej dyrektywy dotyczące wycieku nie mają zastosowania do uwalnianych z instalacji powierzchniowych ilości CO₂, które są nie większe niż ilości konieczne w normalnym procesie wydobycia węglowodorów i które nie osłabiają bezpieczeństwa składowania geologicznego ani nie wpływają negatywnie na otaczające środowisko. Brzmienie motywu 20. dyrektywy CCS pozwala zatem na wyprowadzenie wniosku, że dyrektywa ta nie sprzeciwia się połączeniu intensyfikacji wydobycia węglowodorów z geologicznym składowaniem CO₂, o ile stosowane są przy tym przedsięwzięciu przepisy dyrektywy dotyczące bezpiecznego dla środowiska składowania CO₂.

W związku z powyższym na etapie udzielenia (lub zmiany) koncesji wydobywczej albo decyzji inwestycyjnej konieczne będzie spełnienie przez przedsiębiorcę wymogów dla działalności CCS, określonych między innymi w art. 27a, art. 28a, 28e P.g.g. (m.in. wprowadzenie dodatkowego zabezpieczenia finansowego, zabezpieczenia środków ustanawianych w celu finansowania realizacji zadań KAPS CO₂ po przekazaniu mu odpowiedzialności za zamknięte podziemne składowisko dwutlenku węgla, obowiązkowego monitoringu), sporządzenie dokumentacji geologiczno-inżynierskiej i dokumentacji hydrogeologicznej, zmiana dokumentacji geologiczno-inwestycyjnej złoża węglowodorów (zmiana sposobu wykonywania działalności), zmiana planu ruchu zakładu górniczego, uzyskanie decyzji środowiskowej uwzględniającej działalność CCS, a także uzyskanie opinii Komisji Europejskiej (dla projektów na podziemne składowanie dwutlenku węgla w łącznej ilości równej lub większej niż 100 kiloton).

W przypadku zakończenia eksploatacji złoża węglowodorów albo jego części, przewidzianego do podziemnego składowania dwutlenku węgla, konieczne będzie uprzednie rozliczenie zasobów złoża i sporządzenie dodatku do dokumentacji geologiczno-inwestycyjnej złoża węglowodorów.

W związku z rezygnacją w ustawie P.g.g. z koncesji na poszukiwanie lub rozpoznawanie kompleksu podziemnego składowania dwutlenku węgla, a w konsekwencji również z wynikającego z tej koncesji prawa pierwszeństwa do ustanowienia użytkowania górniczego dla działalności CCS, mając na względzie nakłady ponoszone przez inwestorów na roboty geologiczne związane z poszukiwaniem i rozpoznawaniem kompleksu podziemnego składowania dwutlenku węgla zagwarantowano, aby podmiot ten przez 5 lat od zatwierdzenia stosownej dokumentacji geologicznej miał wyłączne prawo do złożenia wniosku o udzielenie koncesji na podziemne składowanie dwutlenku węgla. Jednocześnie w sytuacji rezygnacji przedsiębiorcy z zamiaru prowadzenia tej działalności w czasie trwania prawa wyłączności, aby zapobiec blokowaniu prowadzenia tej działalności przez innego przedsiębiorcę, wprowadzono przepis umożliwiający złożenie przez uprawniony podmiot oświadczenia o zrzeczeniu się

tego prawa. Konsekwencją zrzeczenia się prawa wyłączności do złożenia wniosku o udzielenie koncesji na podziemne składowanie dwutlenku węgla będzie automatyczne wygaśnięcie wyłącznego prawa do korzystania z informacji geologicznej w tym zakresie.

5. Podziemne bezzbiornikowe magazynowanie wodoru

Projektowane regulacje dostosowują obecnie obowiązujące przepisy P.g.g. dotyczące podziemnego bezzbiornikowego magazynowania substancji do potrzeb związanych z projektowaną Polską strategią wodorową.

Mając na uwadze konieczność zapewnienia przestrzeni magazynowych, niezbędnych dla skutecznej realizacji Polskiej strategii wodorowej oraz zainteresowania tą działalnością możliwie najszerszego kręgu przedsiębiorców wprowadzono preferencyjne rozwiązania w zakresie opłat za prowadzenie tej działalności przewidując stawkę opłaty w wysokości 0,00 zł/tys. m³. To rozwiązanie – korzystniejsze niż w przypadku opłat z tytułu magazynowania innych substancji – ma stanowić zachętę dla przedsiębiorców do rozpoczęcia działalności w tym zakresie.

Ponadto podziemne bezzbiornikowe magazynowanie wodoru zostało uznane za inwestycję celu publicznego, podobnie jak to ma miejsce w przypadku podziemnego bezzbiornikowego magazynowania węglowodorów.

Magazynowanie substancji, w tym wodoru, jest możliwe w wyeksploatowanych złożach węglowodorów albo w podziemnych kawernach solnych.

Zaletą wykorzystania szcerpanych złóż ropy naftowej i gazu ziemnego do magazynowania wodoru jest fakt, że właściwości geologiczne wyeksploatowanego złoża są dobrze znane, a istniejące otwory i wyposażenie napowierzchniowe mogą być (przynajmniej częściowo) ponownie wykorzystane.

Biorąc pod uwagę wyżej wymienione przestrzenie górotworu najbardziej predystynowane do podziemnego bezzbiornikowego magazynowania wodoru, oczywistym jest, że prowadzeniem działalności w zakresie magazynowania wodoru najbardziej zainteresowani mogą być ci przedsiębiorcy, którzy posiadali koncesję na wydobywanie węglowodorów lub soli ze złoża i zakończyli eksploatację złoża. Mając na względzie nakłady ponoszone przez przedsiębiorców tak na roboty geologiczne związane z określaniem warunków hydrogeologicznych oraz geologiczno-inżynierskich dla potrzeb podziemnego bezzbiornikowego magazynowania wodoru, jak i nakłady związane z wydobyciem wyżej wymienionych kopalin ze złóż, uznano za pożądane, aby przedsiębiorcy ci po zakończeniu wydobywania kopaliny ze złoża mieli wyłączne prawo do złożenia wniosku o udzielenie koncesji na podziemne bezzbiornikowe magazynowanie wodoru w przestrzeni objętej uprzednio koncesją wydobywcą. Uprawnienie to będzie przysługiwało przedsiębiorcy w okresie 5 lat od zatwierdzenia dokumentacji geologicznych niezbędnych dla prowadzenia działalności w zakresie podziemnego bezzbiornikowego magazynowania wodoru, przy czym przedsiębiorca, który w trakcie biegu terminu do złożenia wniosku zrezygnuje z planów magazynowania wodoru będzie mógł się zrzec tego uprawnienia. Rozwiązanie to ma zapobiec blokowaniu przestrzeni potencjalnego magazynu wodoru przez przedsiębiorcę, który porzucił zamiar prowadzenia takiej działalności. Konsekwencją złożenia oświadczenia o zrzeczeniu się prawa wyłączności będzie również automatyczne wygaśnięcie wyłącznego prawa do informacji geologicznej w tym zakresie.

Podobnie jak dotychczas przedsiębiorca będzie wykonywał prace geologiczne, w tym roboty geologiczne, poprzedzające powstanie podziemnego bezzbiornikowego magazynu wodoru na podstawie zatwierdzonego przez organ administracji geologicznej projektu robót geologicznych. Wyniki tych prac zostaną przedstawione w dokumentacji hydrogeologicznej oraz w dokumentacji geologiczno-inżynierskiej. W przypadku zakończenia eksploatacji złoża kopaliny, albo jego części, przewidzianego do podziemnego bezzbiornikowego magazynowania wodoru, konieczne będzie uprzednie rozliczenie zasobów złoża i sporządzenie dodatku do dokumentacji geologicznej złoża kopaliny, albo dokumentacji geologiczno-inwestycyjnej złoża węglowodorów.

Podmiot, prowadzący działalność w zakresie podziemnego bezzbiornikowego magazynowania wodoru będzie musiał posiadać prawo do korzystania z informacji geologicznej oraz ustanowione użytkowanie górnicze. Podmiot ten będzie obowiązany prowadzić bieżący monitoring oraz ewidencję substancji magazynowanej.

6. Wkopy i otwory wiertnicze w celu wykonywania ujęć wód podziemnych na potrzeby poboru wód podziemnych

Ponieważ płytko zalegające złoża wód leczniczych lub solanek są szczególnie podatne na działalność człowieka, istnieje potrzeba zwiększonego nadzoru organów administracji geologicznej nad tego rodzaju działalnością. W związku z tą potrzebą w projekcie przewidziano zmiany następujących przepisów:

- a) zmiana art. 3 pkt 2a P.g.g., zgodnie z którą przepisy ustawy nie będą stosowane do wykonywania wkopów oraz otworów wiertniczych o głębokości do 30 m w celu wykonywania ujęć wód podziemnych na potrzeby poboru wód podziemnych w ilości nieprzekraczającej 5 m³ na dobę poza obszarami górniczymi utworzonymi w celu wydobywania wód leczniczych lub solanek. Projektowane rozwiązanie zapewni ochronę złóż wód leczniczych lub solanek, występujących tuż pod powierzchnią ziemi i eksploatowanych jako źródła.
- b) zmiana art. 85 ust. 1 P.g.g. ograniczająca wyłączenie ogólnej zasady zatwierdzania projektów robót geologicznych jedynie do projektów robót geologicznych dotyczącym wierceń w celu wykorzystania ciepła Ziemi. Zatwierdzanie projektów robót geologicznych zwiększy nadzór organów administracji geologicznej nad działalnością, która może zagrażać płytko zalegającym złożom wód leczniczych lub solanek, szczególnie podatnych na działalność człowieka.

7. Otwory wiertnicze w celu wykorzystania ciepła Ziemi

W art. 85 ust. 2 P.g.g. zmieniono właściwy organ administracji geologicznej, któremu będą podlegać zgłaszane projekty robót geologicznych, obejmujące wiercenie otworów w celu wykorzystania ciepła Ziemi. Projekty te będą zgłaszane marszałkowi województwa, zamiast jak dotychczas - staroście. Mając na względzie ochronę płytko zalegających złóż wód leczniczych lub solanek, wydobywanych na podstawie koncesji udzielanych przez marszałka województwa, uzasadnione jest przekazanie kompetencji w zakresie projektów robót geologicznych obejmujących wiercenie otworów w celu wykorzystania ciepła Ziemi właśnie temu organowi administracji geologicznej i zwiększenie jego nadzoru nad działalnością, która może zagrażać tym złożom objętym koncesją marszałkowską.

W art. 85 P.g.g. dodano ponadto ustępy 4-9, regulujące możliwość wykonania rekonstrukcji zlikwidowanych otworów wiertniczych w przystosowania ich w celu wykorzystania ciepła Ziemi. W tym celu niezbędne będzie sporządzenie projektu robót geologicznych na wykonanie rekonstrukcji otworu wiertniczego, który będzie podlegał zatwierdzeniu przez marszałka województwa. W przypadku rekonstrukcji w celu wykorzystania ciepła Ziemi otworów wiertniczych pierwotnie wykonanych w celu poszukiwania, rozpoznawania lub wydobywania węglowodorów, zatwierdzenie przez marszałka projektu robót geologicznych będzie wymagało uzgodnienia z Głównym Geologiem Kraju, przy czym kryterium uzgodnienia będzie zgodność z racjonalną gospodarką złożami węglowodorów. Rozwiązanie takie ma zapobiec przeznaczeniu w celu wykorzystania ciepła Ziemi odwiertu, którym nadal może być prowadzone wydobycie węglowodorów ze złoża. Ponadto, mając na względzie, że prawo do informacji geologicznej dotyczącej otworów wiertniczych, które mają być zrekonstruowane w celu wykorzystania ciepła Ziemi nie w każdym przypadku należy do Skarbu Państwa, wprowadzono przepisy nakładające wymóg dołączenia do wniosku zatwierdzenia projektu robót geologicznych dowodu istnienia prawa do korzystania z informacji geologicznej.

8. Zmiana koncesji łącznej dla węglowodorów

W projekcie zaproponowano zmianę art. 49y ust. 3 P.g.g., poprzez rezygnację z dotychczasowego warunku przedłużenia fazy poszukiwania i rozpoznawania – wykonywania koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż węglowodorów oraz wydobywanie węglowodorów ze złóż zgodnie określonymi w niej warunkami, w szczególności zgodnie z harmonogramami, o których mowa w art. 49v pkt 3. Projekt przewiduje możliwość przedłużenia przez organ koncesyjny fazy poszukiwania i rozpoznawania pomimo niewykonywania koncesji zgodnie z warunkami w niej określonymi, w szczególności zgodnie z harmonogramami, o których mowa w art. 49v pkt 3, jeżeli zmiana koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż węglowodorów oraz wydobywanie węglowodorów ze złóż jest uzasadniona warunkami geologicznymi i racjonalną gospodarką złożem zgodnie z art. 49zg ust. 1a.

9. Umowa o współpracy

W ustawie P.g.g. zrezygnowano z szeregu przepisów, które nie są niezbędne dla realizacji zadań organu koncesyjnego oraz dla zabezpieczenia interesu Skarbu Państwa, pozostawiając stronom umowy swobodę w określeniu zasad ich współpracy.

Mając na uwadze fakt, że obecne przepisy o współpracy ingerują w zasadę swobody umów w stopniu nieproporcjonalnym do celów tej regulacji, pożądanym jest zrezygnowanie w ustawie P.g.g. z przepisów, które nie są niezbędne z punktu widzenia organu koncesyjnego oraz Skarbu Państwa, oraz pozostawienie stronom umowy o współpracy swobody w kształtowaniu zasad ich współpracy.

10. Dowód istnienia prawa do korzystania z informacji geologicznej

W art. 26 P.g.g. (wniosek o udzielenie koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż) proponuje się rezygnację z obowiązku dołączenia dowodu istnienia prawa do korzystania z informacji geologicznej, jeżeli do nabycia tego prawa doszło z mocy prawa w związku ze sfinansowaniem prac geologicznych przez wnioskodawcę oraz przyjęciem albo zatwierdzeniem na jego rzecz dokumentacji geologicznej, albo złożeniem jej w organie administracji geologicznej. W takim przypadku we wniosku powinna zostać wskazana podstawa prawna, na podstawie której wnioskodawca nabył prawo do korzystania z informacji geologicznej lub projekt robót geologicznych, o którym mowa w art. 85a ust. 1 P.g.g., będące podstawą wykonania robót geologicznych, w wyniku których uzyskano tę informację geologiczną.

11. Szczególne uprawnienia podmiotu, który sfinansował prace geologiczne (5 lat)

Proponuje się wydłużenie do 5 lat okresu, w którym będzie przysługiwało prawo pierwszeństwa (art. 15 ust. 1 P.g.g.) oraz prawo do wyłącznego korzystania z informacji geologicznej (art. 99 ust. 3 P.g.g.). Wydłużenie tego okresu będzie dotyczyło również uprawnień, w stosunku do których termin się rozpoczął, lecz nie zakończył się. Za takim rozwiązaniem przemawia szczególna sytuacja - pandemia – która utrudniła i wydłużyła prowadzenie postępowań poprzedzających złożenie wniosku o udzielenie koncesji.

12. Ograniczenie obowiązków informacyjnych

Nowelizacja P.g.g. przewiduje:

- 1) zniesienie obowiązku przesyłania organom gmin zawiadomienia o terminie poboru próbek,

- 2) zniesienie obowiązku przesyłania PSG zawiadomienia o terminie poborze próbek w stosunku do złóż kopalin innych niż wskazanych w art. 10 ust. 1 i 2 P.g.g.,
- 3) ograniczenie przekazywania informacji o bieżących parametrach wydobywania węglowodorów (z 12 do 2, za okresy półroczne zamiast za miesięczne),
- 4) zniesienie w art. 49zc P.g.g. obowiązku przekazywania organowi koncesyjnemu zawiadomienia o wypełnieniu obowiązku koncesyjnego polegającego na przekazywaniu państwowej służbie geologicznej bieżących parametrów wydobywania węglowodorów.

13. Realizacja zadań przez PSG

a) dokumentowanie złóż kopalin przez PSG

Aby uniknąć pojawiających się wątpliwości interpretacyjnych dotyczących wykonywania przez PSG prac geologicznych w celu ustalenia zasobów złóż kopalin, a tym samym zwiększyć liczbę nowych dokumentacji geologicznych złóż kopalin w celu odnowienia bazy surowcowej kraju proponuje się zmianę w art. 79 P.g.g. polegającą na wyraźnym wskazaniu, że PSG wykonuje prace geologiczne mające na celu udokumentowanie złóż kopalin w oparciu o PRG. Takie rozwiązanie ma dodatkowy pozytywny aspekt polegający na umożliwieniu czerpania przez Skarb Państwa, w krótkim czasie po zatwierdzeniu takiej dokumentacji przez właściwy organ, korzyści płynących z rozporządzania informacją geologiczną pochodzącą z dokumentowania złóż przez PSG.

b) pozostałe zmiany dotyczące PSG

Proponuje się, aby PSG, do której wpływają informacje o bieżących parametrach wydobywania węglowodorów (wg planowanej zmiany dwa razy do roku), na ich podstawie sporządzała analizę według stanu na 31 grudnia poprzedniego roku, a następnie do 31 maja przekazywała ją ministrowi właściwemu do spraw geologii. Rozwiązanie to wprowadzi obowiązek dokonywania przez PSG merytorycznej analizy wpływających informacji, obok obowiązków związanych z ich archiwizacją.

Ponadto w celu zapewnienia PSG dostępu do informacji geologicznej, do której prawa przysługują Skarbowi Państwa, przewiduje się nałożenie na każdego, w czym posiadaniu znajdują się nośniki, na których została zapisana informacja geologiczna obowiązku jej udostępnienia PSG (kopii lub nośników w celu wykonania kopii). PSG będzie miała możliwość dochodzenia realizacji tego obowiązku na drodze postępowania sądowego (projektowany nowy art. 98a P.g.g.).

Ponadto proponuje się, aby PSG na podstawie PRG dokonywała m.in. ustalenia zasobów złóż kopalin. Taka regulacja umożliwi zgodne z prawem wykorzystanie wiedzy specjalistycznej i doświadczenia zawodowego pracowników służby w zakresie geologii złożowej z korzyścią dla interesu publicznego, a także powstawanie nowych dokumentacji złóż kopalin przyczyniających się do poszerzenia wiedzy z zakresu ustalenia krajowych zasobów geologicznych.

14. Uproszczenie procedury dotyczącej zatwierdzania dodatków do PRG

W zakresie dodatków do PRG, których wykonanie nie wymaga uzyskania koncesji, proponuje się ograniczenie zakresu ich opiniowania do przypadków istotnych z punktu widzenia władztwa planistycznego gmin, tj. sytuacji gdy dodatek dotyczy objęcia planowanymi robotami obszaru, który nie podlegał uprzedniemu opiniowaniu pod kątem nienaruszania postanowień miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub postanowień studium trybu ich sporządzania (art. 80a P.g.g.).

15. Nielegalna eksploatacja

Ustalenie opłaty podwyższonej podmiotowi prowadzącemu nielegalną eksploatację jest efektywnym narzędziem zabezpieczającym interes państwa, przy jednoczesnym zapewnieniu wpływu znaczących kwot do budżetu jednostek samorządu terytorialnego oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (dalej „NFOŚiGW”). Możliwość ustalenia opłaty podwyższonej pełni również skuteczną funkcję prewencyjną, odstrasza potencjalnie zainteresowanych prowadzeniem tego typu działalności. Zaproponowano wzmocnienie tego narzędzia przez ustanowienie solidarnej odpowiedzialności podmiotów, które wspólnie prowadzą nielegalną eksploatację, co zapewni możliwość nałożenia wspólnej opłaty podwyższonej na te podmioty. Ponadto zdecydowano się wprowadzić 10-letni termin przedawnienia wydania decyzji ustalającej opłatę podwyższoną oraz uwzględniono udział organy nadzoru górniczego we wpływach z opłaty podwyższonej, dzięki czemu będą mogły one efektywniej prowadzić postępowania. Uzupełniono również o organy nadzoru górniczego katalog podmiotów, które są uprawnione do uzyskania informacji o pojazdach i ich właścicielach, zgodnie z art. 80c ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – *Prawo o ruchu drogowym* (t.j. Dz.U z 2021, poz. 450), dzięki czemu te organy uzyskają dostęp do informacji o właścicielach pojazdów wywożących nielegalnie wydobytą kopalinę. Wszystkie te rozwiązania pozwolą organom nadzoru górniczego skuteczniej walczyć ze zjawiskiem nielegalnej eksploatacji kopalin.

16. Udział organów nadzoru górniczego w udzielaniu i stwierdzaniu wygaśnięcia koncesji udzielanych przez starostę

W projekcie zaproponowano zmianę art. 23 ust. 3 P.g.g. przez włączenie organów nadzoru górniczego w proces udzielenia koncesji przez starostę, w formie uzgadniania koncesji. Uzgadnianie koncesji udzielanych przez starostę z organami nadzoru górniczego zapewni prawidłowe określenie w takiej koncesji sposobu prowadzenia ruchu zakładu górniczego, uwzględniającego wymagania określone w art. 108 ust. 2 P.g.g., oraz sposobu likwidacji zakładu górniczego, uwzględniającego

obowiązki określone w art. 129 ust. 1 P.g.g.. Powyższe rozwiązanie będzie służyło również realizacji racjonalnej gospodarki złożami kopalini, ochrony sąsiadujących złóż kopalini oraz zachowania bezpieczeństwa powszechnego, ludzi i środowiska. Ponadto zaproponowano zmianę w art. 39 ust. 2 P.g.g. poprzez włączenie organów nadzoru górniczego w proces uzgadniania decyzji o wygaszeniu koncesji udzielanych przez starostę. Projektowana zmiana ustawy zapewni organom nadzoru górniczego wpływ na zakres i sposób wykonania obowiązków dotyczących ochrony środowiska i likwidacji zakładu górniczego, dotyczących w szczególności zabezpieczenia lub zlikwidowania wyrobisk górniczych oraz urządzeń, instalacji i obiektów zakładu górniczego, przedsięwzięcia niezbędnych środków chroniących sąsiednie złoża kopalini, przedsięwzięcia niezbędnych środków chroniących wyrobiska sąsiednich zakładów górniczych, a także przedsięwzięcia środków niezbędnych w celu ochrony środowiska oraz rekultywacji gruntów po działalności górniczej.

17. Kwalifikacje górnicze

W celu rozwiązania problemów związanych z kwalifikacji górniczymi zaproponowano, że ustawodawca będzie określał w przepisach P.g.g. i w rozporządzeniu w sprawie kwalifikacji w zakresie górnictwa i ratownictwa górniczego kwalifikacje, jakie są obowiązkowe posiadać wszystkie osoby wykonujące czynności w ruchu zakładu górniczego lub zakładu. Organy nadzoru górniczego będą sprawdzały posiadanie tych kwalifikacji w drodze egzaminu, a po pozytywnej weryfikacji będą wydawały świadectwa stwierdzające posiadanie przedmiotowych kwalifikacji.

Dzięki określeniu wymagań w zakresie przygotowania zawodowego i doświadczenia zawodowego przez ustawodawcę, wymagania te będą ustalone na poziomie zapewniającym prawidłowe wykonywanie czynności w ruchu zakładu górniczego lub zakładu, co wzmocni bezpieczeństwo ruchu tych zakładów. Wprowadzenie w ustawie jasnych, przejrzystych i jednolitych w skali kraju wymagań, jakie trzeba spełnić, aby móc wykonywać określone czynności w ruchu zakładu górniczego lub zakładu, z podziałem na rodzaje zakładów górniczych lub zakładów oraz rodzaje wykonywanych czynności, przyczyni się do podniesienia świadomości pracowników zakładów górniczych i zakładów w tym zakresie oraz ułatwi im planowanie ścieżki wykształcenia lub praktyki najkorzystniejszej dla rozwoju ich kariery zawodowej.

Powierzenie sprawdzenia spełnienia tych wymagań organom nadzoru górniczego zapewni stosowanie na terenie całego kraju jednolitej wykładni przepisów P.g.g. dotyczących wymagań w zakresie przygotowania zawodowego i doświadczenia zawodowego. Egzamin sprawdzający posiadanie kwalifikacji będzie przeprowadzać bezstronna komisja egzaminacyjna, powołana przez organ nadzoru górniczego, w skład której wchodzi kompetentni pracownicy nadzoru górniczego oraz przedstawiciele przedsiębiorców.

Nazwy działów ruchu i specjalności w dozorze ruchu zakładu górniczego lub zakładu będą określone enumeratywnie w przepisach P.g.g. i rozporządzenia w sprawie kwalifikacji w zakresie górnictwa i ratownictwa górniczego, co zapobiegnie obchodzeniu prawa.

Projektowane rozwiązanie zwiększy mobilność pracowników, ponieważ uzyskają oni urzędowy dokument potwierdzający posiadanie przez nich wymaganych kwalifikacji, który będzie respektowany przez każdego pracodawcę prowadzącego zakład górniczy lub zakład. Przewidziane regulacje zapewniają swobodę przepływu pracowników pomiędzy zakładami górniczymi prowadzącymi działalność jedną metodą lub nawet – w przypadku wykonywania podobnych czynności – pomiędzy zakładami górniczymi prowadzącymi działalność różnymi metodami, co jest szczególnie istotne w kontekście restrukturyzacji górnictwa. Szeroko rozumianej mobilności pracowników górnictwa i uelastycznieniu rynku pracy będzie też służyć możliwość uznania równorzędności praktyki w podobnym dziale ruchu lub w podobnej specjalności technicznej w zakładach górniczych wydobywających kopaliny odmiennymi metodami. Ponadto stwierdzenie kwalifikacji danego rodzaju będzie umożliwiało z mocy prawa wykonywanie czynności w szerszym zakresie, dzięki czemu nastąpi uelastycznienie górniczego rynku pracy.

Projektowane rozwiązanie będzie również korzystne dla przedsiębiorców górniczych, albowiem zostaną oni zwolnieni z dotychczasowych obowiązków, przewidzianych dla nich jako pracodawców w art. 53 ust. 2 oraz art. 58 ust. 7 P.g.g. w dotychczasowym brzmieniu.

Ponadto w celu ujednoczenia przepisów dotyczących uprawnień zawodowych geodety i mierniczego górniczego zaproponowano zmiany przepisów Pgik, określających tryb postępowania w sprawie uzyskania przez mierniczych górniczych uprawnień zawodowych w dziedzinie geodezji i kartografii w zakresie geodezyjnych pomiarów sytuacyjno-wysokościowych, realizacyjnych i inwentaryzacyjnych. Osoby posiadające kwalifikacje do wykonywania czynności mierniczego górniczego, stwierdzone w drodze świadectwa przez Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego na podstawie art. 58 ust. 2 pkt 3 P.g.g., ubiegające się następnie o nadanie uprawnień zawodowych w dziedzinie geodezji i kartografii w zakresie geodezyjnych pomiarów sytuacyjno-wysokościowych, realizacyjnych i inwentaryzacyjnych (wskazanych w art. 43 pkt 1 P.g.k.), w toku postępowania kwalifikacyjnego na podstawie art. 44 ust. 3a P.g.k. – będą zwolnione z wykazania spełnienia wymagań w postaci posiadania roku praktyki zawodowej w przypadku ukończenia studiów wyższych drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich, 2 lat praktyki zawodowej w przypadku ukończenia studiów wyższych pierwszego stopnia albo 6 lat praktyki zawodowej w przypadku posiadania średniego lub średniego branżowego wykształcenia geodezyjnego, wykazania się znajomością przepisów w dziedzinie geodezji i kartografii; na podstawie art. 45a ust. 3 P.g.k. – będą zwolnione z etapu postępowania kwalifikacyjnego, obejmującego część sprawdzającą, polegającą na przeprowadzeniu egzaminu ze znajomości przepisów w dziedzinie geodezji i kartografii.

18. Szkolenia w górnictwie

Zaproponowano dokonanie zmian P.g.g. w obszarze szkoleń w górnictwie, polegających na:

- 1) doprecyzowaniu przepisu art. 112 ust. 4 P.g.g. co do posiadania kadry i środków dla przeprowadzenia szkolenia;
- 2) ustanowieniu obowiązku uzyskania decyzji organu nadzoru górniczego, stwierdzającej posiadanie kadry i środków dla przeprowadzenia szkolenia);
- 3) objęciu szerszego kręgu osób kierownictwa i dozoru ruchu szkoleniami w formie kursów specjalistycznych);
- 4) ustanowieniu obowiązku uwzględnienia w programie szkoleń zagrożeń występujących w ruchu zakładu górniczego lub zakładu;
- 5) ustanowieniu obowiązku uzyskania decyzji organu nadzoru górniczego zatwierdzającej programy szkoleń.

Konsekwencją ustanowienia nowego obowiązku jest dodanie art. 183a P.g.g. - przepisu karnego wprowadzającego sankcję za naruszenie obowiązków, określonych w projektowanym art. 112 P.g.g.

W wyniku projektowanych zmian przewiduje się podniesienie poziomu szkoleń w górnictwie, co w konsekwencji przełoży się na wzrost bezpieczeństwa pracy w zakładach górniczych i zakładach.

19. Ratownictwo górnicze

W konsekwencji przeprowadzonych analiz uznano za zasadne wprowadzenie bezpośrednio w Prawie geologicznym i górniczym mechanizmu umożliwiającego dofinansowywanie realizacji zadań podmiotów zawodowo trudniących się ratownictwem górniczym przez ministra właściwego do spraw gospodarki złożami kopalin w ramach dotacji przyznawanych z części budżetu państwa, której jest dysponentem. Zgodnie z art. 126 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. *o finansach publicznych* (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 305), dotacje są to podlegające szczególnym zasadom rozliczania środki m.in. z budżetu państwa, przeznaczone na podstawie tej ustawy, odrębnych ustaw lub umów międzynarodowych, na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań publicznych (do których – jak już wskazano wcześniej – niewątpliwie należą zadania realizowane w ramach ratownictwa górniczego).

20. Nadzór i kontrola wykonywane przez organy nadzoru górniczego

W celu rozwiązania problemów organów nadzoru górniczego związanych z wykonywaniem zadań w ramach nadzoru i kontroli zaproponowano wprowadzenie w art. 175a P.g.g. kary pieniężnej za uniemożliwianie wykonywania nadzoru i kontroli upoważnionym pracownikom organów nadzoru górniczego lub utrudniania im przeprowadzanie kontroli. Wysokość kary pieniężnej została zaproponowana w bardzo szerokim zakresie, tj. od 1 000 zł do 50 000 zł, co umożliwia dostosowanie wysokości konkretnej kary do wagi i okoliczności zdarzenia, stanowiącego delikt administracyjny. Kary pieniężne będzie wymierzał, w drodze decyzji, właściwy organ nadzoru górniczego, tj. Prezes Wyższego Urzędu Górniczego, dyrektor okręgowego urzędu górniczego lub Specjalistycznego Urzędu Górniczego. Dzięki nadaniu decyzji ustalającej wysokość kary pieniężnej rygoru natychmiastowej wykonalności została zapewniona szybkość wymierzenia kary. W wyniku wprowadzenia projektowanej regulacji nastąpi skuteczniejsza egzekucja przestrzegania przepisów prawa, w szczególności w zakresie bezpieczeństwa zakładu górniczego, jego pracowników, bezpieczeństwa powszechnego lub ochrony środowiska i gospodarki złożem.

21. Uprawnienie organów nadzoru górniczego jako oskarżyciela publicznego

Zaproponowano wprowadzenie w art. 189a P.g.g. normy określającej, że w sprawach o wykroczenia, o których mowa w dziale XI, organom nadzoru górniczego przysługują uprawnienia oskarżyciela publicznego. Ponadto ze względu na posiadaną wiedzę specjalistyczną, celowym jest nadanie organom nadzoru górniczego uprawnień oskarżyciela publicznego w sprawach o wykroczenia, o których mowa w dziale XI, także wtedy, gdy wniosek o ukaranie za wykroczenie złożył inny uprawniony oskarżyciel.

22. Jednostki naukowe

Z uwagi na brak w systemie prawa definicji pojęcia „jednostka naukowa” i fakt, że przepisy art. 49k ust. 1a oraz art. 49ka P.g.g. odsyłają obecnie do nieistniejących przepisów, a także z uwagi na nieprzydatność dla oceny ofert złożonych w przetargu kryterium współpracy przedsiębiorcy z jednostkami naukowymi, konieczne jest usunięcie tych przepisów z P.g.g.

23. Dokumentacje geologiczne

W art. 93 ust. 1 P.g.g. ograniczono liczbę egzemplarzy dokumentacji geologicznej, o której mowa w art. 88 ust. 2 pkt 1–3 ustawy, przedkładanej do zatwierdzenia właściwemu organowi administracji geologicznej – z 4 do 2 egzemplarzy w postaci papierowej, pozostawiając jednocześnie obowiązek przekazania dokumentacji geologicznej w 4 egzemplarzach w postaci elektronicznej na informatycznych nośnikach danych. W art. 94 ust. 1 pkt 4 oraz ust. 1a P.g.g. doprecyzowano również, że 1 egzemplarz dokumentacji w postaci papierowej będzie przekazywany do podmiotu sporządzającego dokumentację, a drugi egzemplarz – do PSG prowadzącej centralne archiwum geologiczne. Pozostałe organy administracji geologicznej – marszałek województwa oraz starosta – otrzymają dokumentację geologiczną wyłącznie w postaci elektronicznej na informatycznych nośnikach danych.

W art. 93 ust. 8 P.g.g. ograniczono liczbę egzemplarzy dokumentacji geologicznej, o której mowa w art. 88 ust. 2 pkt 4 ustawy, przekazywanej do właściwego organu administracji geologicznej – z 3 do 1 egzemplarza w postaci papierowej, pozostawiając jednocześnie obowiązek przekazania dokumentacji geologicznej w 3 egzemplarzach w postaci elektronicznej na informatycznych nośnikach danych. W art. 94 ust. 2 P.g.g. doprecyzowano również, że 1 egzemplarz dokumentacji w postaci papierowej będzie przekazywany do PSG prowadzącej centralne archiwum geologiczne. Pozostałe organy administracji geologicznej – marszałek województwa oraz starosta – otrzymają dokumentację geologiczną wyłącznie w postaci elektronicznej na informatycznych nośnikach danych.

24. Elektroniczne kopie projektu robót geologicznych

W art. 80 ust. 4 P.g.g. wprowadzono obowiązek przedkładania kopii projektu robót geologicznych w postaci elektronicznej na informatycznych nośnikach danych w miejsce dotychczasowego obowiązku składania kopii tego projektu w wersji papierowej.

25. Definicja roboty geologicznej

Zgodnie z zaproponowaną w art. 6 ust. 1 pkt 11 P.g.g. zmianą definicji roboty geologicznej, badania sejsmiczne w celu zbadania struktur geologicznych związanych z występowaniem złóż kopalin, o których mowa w art. 10 ust. 1 i 2 ustawy, oraz w celu wykonania regionalnych badań budowy geologicznej kraju zawsze będą uznawane za roboty geologiczne i w konsekwencji będą mogły być wykonywane tylko na podstawie projektu robót geologicznych. Z uwagi na powyższe zmiany zmodyfikowano również art. 41 ust. 1 P.g.g., poprzez wskazanie, że stronami postępowania nie będą właściciele nieruchomości (użytkownicy wieczysti), w obrębie których wykonywane będą badania sejsmiczne.

26. Drażenie tuneli

W projekcie zaproponowano doprecyzowanie normy art. 2 ust. 1 pkt 4 P.g.g. przez usunięcie budzącego wątpliwości interpretacyjne wyrażenia „z zastosowaniem techniki górniczej”. W konsekwencji tej zmiany ustawodawca jednoznacznie przesądził, że drażenie wszystkich tuneli odbywa się z obowiązkiem odpowiedniego stosowania przepisów P.g.g., z wyłączeniem przepisów o koncesjach. Odpowiednie stosowanie przepisów P.g.g. zapewni w szczególności przeciwdziałanie zagrożeniom występującym podczas drażenia tuneli pod powierzchnią ziemi, przez co nastąpi wzrost szeroko pojmowanego bezpieczeństwa powszechnego, środowiska oraz osób zaangażowanych w drażenie tunelu. Wprowadzone jasne i przejrzyste zasady ułatwią i ujedynoliją prowadzenie działalności w zakresie drażenia tuneli.

27. Kompetencje OAG w sprawach związanych z zatwierdzaniem PRG oraz dokumentacjami geologicznymi dotyczącymi posadowienia obiektów jądrowych

W projekcie zaproponowano wprowadzenie przepisu ujedynolicającego zakres kompetencji OAG w sprawach związanych z zatwierdzaniem PRG i dokumentacji geologicznych dla obiektów jądrowych i powierzenie kompetencji w tym zakresie jednemu OAG – Głównemu Geologowi Kraju. Rozwiązanie takie będzie eliminowało ewentualne rozbieżności w rozstrzygnięciach różnych organów administracji, będzie miało skutek porządkujący przepisy i ułatwiający ich stosowanie oraz, co najważniejsze, wpłynie pozytywnie na bezpieczeństwo realizacji przyszłych obiektów jądrowych. Na potrzeby rozpoznania budowy geologicznej pod inwestycje jądrowe sporządzane będą PRG i dokumentacje geologiczne m.in. dla:

- 1) określenia warunków geologiczno-inżynierskich dla potrzeb posadowienia obiektu budowlanego;
- 2) określenia warunków hydrogeologicznych w związku z zamierzonym wykonywaniem przedsięwzięcia mogącego negatywnie oddziaływać na wody podziemne, w tym powodować ich zanieczyszczenie;
- 3) rozpoznania budowy geologicznej obszaru z uwzględnieniem specyfiki oceny lokalizacji obiektu jądrowego, obejmującej charakterystykę podłoża czwartorzędowego, trzeciorzędowego i starszego podłoża (inna dokumentacja geologiczna).

W wyniku projektowanej zmiany wszystkie te opracowania będą zatwierdzane przez jeden OAG - Głównego Geologa Kraju, odpowiedzialnego za nadzór nad rozpoznaniem obiektów strategicznych i realizowanych w najbardziej skomplikowanych warunkach geologicznych zaliczanych do III kategorii geotechnicznej.

28. Przepisy karne

Projekt przewiduje rozszerzenie stosowania usytuowanych w Dziale XI P.g.g. przepisów karnych, mających zastosowanie do naruszenia przepisów ustawy w przypadku działalności zakładów górniczych również do zakładów – to jest wyodrębnionych technicznie i organizacyjnie zespołów środków służących bezpośrednio do wykonywania działalności określonej w art. 2 ust. 1 albo art. 86 P.g.g., obejmujących wyrobiska górnicze, obiekty budowlane, urządzenia oraz instalacje, wykonujących roboty geologiczne służące poszukiwaniu i rozpoznawaniu złóż kopalin oraz poszukiwaniu i rozpoznawaniu kompleksu podziemnego składowania dwutlenku węgla, a także roboty geologiczne służące innym celom wykonywane z użyciem środków strzałowych albo wykonywane na głębokości większej niż 100 m albo wykonywane na obszarze górniczym utworzonym w celu wykonywania działalności metodą robót podziemnych albo metodą otworów wiertniczych. W ocenie projektodawcy w sytuacji, gdy nałożone przez P.g.g. obowiązki przedsiębiorcy prowadzącego zakład górniczy i przedsiębiorcy prowadzącego zakład są w istocie tożsame, pożądanym jest, aby naruszenia ustawy przez przedsiębiorcę prowadzącego zakład górniczy

i przedsiębiorcę prowadzącego zakład były sankcjonowane w taki sam sposób. Ponadto projekt przewiduje wprowadzenie sankcji wobec pracowników PIG-PIB, którzy swoim działaniem lub zaniechaniem doprowadzą do nieuprawnionego ujawnienia informacji geologicznej pozyskanej przez PSG wskutek realizacji zadań związanych z rozpoznaniem złóż kopalin.

II. Zmiany w innych ustawach

1. Zmiana ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

Nadrzędnym celem nowelizacji jest wprowadzenie szczególnej i realnej ochrony dla złóż mających strategiczne znaczenie dla polskiej gospodarki. Oprócz omówionych wyżej zmian P.g.g., efekt ten zamierza się osiągnąć poprzez wprowadzenie do u.p.z.p. procedury uzgadniania z ministrem (w miejsce dotychczasowego niewiążącego opiniowania) studium i planu miejscowego oraz planu zagospodarowania przestrzennego województwa. Uzgadnianie następować będzie w odniesieniu do terenów objętych złożami kopalin określonymi w art. 10 ust. 1 P.g.g., w tym przede wszystkim złożami strategicznymi. Takie rozwiązanie pozwoli ministrowi na realne wywiązywanie się z realizacji zadania polegającego na ochronie złóż.

Następnie planuje się wyłączenie z dotychczasowej właściwości rzeczowej ministra uzgadniania projektów decyzji WZ, które przewidują zmianę wyłącznie sposobu użytkowania obiektu budowlanego. Usprawni to działanie Głównego Geologa Kraju (działającego w dotychczasowym zakresie kompetencji ministra), dla którego pozostawione zostaną kluczowe rozstrzygnięcia w zakresie ochrony złóż kopalin.

2. Zmiana ustawy o gospodarce nieruchomościami - sprzedaż nieruchomości w terenie górniczym

Projektuje się, aby zgodnie z art. 19 ust. 1 pkt 1 u.g.n. sprzedaż nieruchomości, oddawanie w użytkowanie wieczyste, użytkowanie, najem lub dzierżawę, jeżeli są położone w granicach terenów górniczych wymagało, w razie braku planu miejscowego, uzgodnienia z właściwym organem nadzoru górniczego.

3. Zmiana ustawy - Prawo ochrony środowiska

Zasadne jest, aby w art. 71 ust. 1 i 2 P.o.ś., które traktują o konieczności uwzględnienia zasad zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska, jako podstawach sporządzania i aktualizacji strategii rozwoju oraz dokumentów planistycznych, zostały wprost wskazana ochrona złóż oraz konieczność zapewnienia do niej dostępności – jako element ochrony środowiska.

Zmiana ta powiązana jest bezpośrednio z projektowanym art. 125 P.o.ś., w którym wskazano, że zasady ochrony udokumentowanych złóż kopalin określa P.g.g. oraz że nie będzie stanowiło naruszenia ochrony złóż kopalin lokalizowanie na obszarach występowania udokumentowanych złóż kopalin morskich farm wiatrowych w rozumieniu ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. *o odnawialnych źródłach energii*, oraz instalacji odnawialnych źródeł energii jeżeli instalacje te nie są trwale związane z gruntem w sposób uniemożliwiający jego eksploatację (złoża) w przyszłości. Projektowane rozwiązania wpisują się w potrzebę zrównoważonego rozwoju oraz umożliwiania korzystania przez gminy górnicze ze środków Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji. Pozostałe zmiany mają charakter wynikowy (wynikające m.in. z powołania nowego działu administracji rządowej - geologia).

4. Zmiana ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko - uzgadnianie decyzji środowiskowej

Projektowana ustawa przewiduje zniesienie wymogu, aby już na etapie wydawania decyzji środowiskowej, istniała zgodność planowanej lokalizacji przedsięwzięcia z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, jeżeli plan ten został uchwalony, tj. w art. 80 ust. 2 i 3 *ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* rozszerzony zostanie zakres wyjątków o działalność związaną z wydobywaniem ze złóż kopalin, o których mowa w art. 10 ust. 1 P.g.g. Dodatkowym uzasadnieniem dla projektowanego rozwiązania jest okoliczność, że zgodnie z art. 6 pkt 8) u.g.n. celem publicznym jest zarówno poszukiwanie i rozpoznawanie, jak i wydobywanie, jeżeli dotyczy złóż objętych własnością górniczą, zaś gmina ma obowiązek uwzględnienia inwestycji celu publicznego w dokumentach planistycznych.

5. Zmiany w specustawach

Proponuje się, aby w ustawach przewidujących szczególny tryb realizacji inwestycji, które będą realizowane na terenach występowania złóż strategicznych wprowadzony został obowiązek uzyskania opinii Głównego Geologa Kraju, , oznacza to konieczność wprowadzenia zmian w nw. aktach prawnych:

- 1) w ustawie z dnia 10 kwietnia 2003 r. *o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych*;
- 2) w ustawie z dnia 28 marca 2003 r. *o transporcie kolejowym*;
- 3) w ustawie z dnia 24 lipca 2015 r. *o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych*;
- 4) w ustawie z dnia 24 kwietnia 2009 r. *o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu*;

- 5) w ustawie z dnia 12 lutego 2009 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie lotnisk użytku publicznego;
- 6) w ustawie z dnia 22 lutego 2019 r. o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w sektorze naftowym;
- 7) w ustawie z dnia 8 lipca 2010 r. o szczególnych zasadach przygotowania do realizacji inwestycji w zakresie budowy przeciwpowodziowych.

6. Pozostałe zmiany

Pochodną wyodrębnienia działu administracji rządowej – geologia są również zmiany w ustawach: Prawo wodne, o stopniach górniczych, honorowych szpadach górniczych i mundurach górniczych, oraz o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego.

Rozwiązanie opisanych problemów jest możliwe jedynie poprzez dokonanie proponowanych zmian w/w ustaw oraz aktów wykonawczych wydanych na podstawie projektowanej regulacji.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Ochrona złóż kopalin

Zagadnienie ochrony złóż kopalin zostało przeanalizowane – na potrzeby niniejszej oceny – na gruncie ustawodawstw innych państw europejskich, w tym niebędących członkami Unii Europejskiej. Źródłem cennych danych w tym zakresie było przede wszystkim opracowanie pt. „*Legal and formal factors related to the mineral raw material deposits accessibility in Europe*” (tłum.: „*Prawne i formalne czynniki związane z dostępnością złóż kopalin w krajach Europy*”) autorstwa Barbary Radwanek-Bąk i Mari Kivinen opublikowane w czasopiśmie naukowym „*De gruyter open*.”

Albania, Czechy, Grecja, Węgry i Rumunia: regulacje prawne w tych krajach dotyczące zagospodarowania przestrzennego uznają za priorytet zabezpieczenie przed trwałą zabudową terenów złożowych. Dostęp do złóż w celu ich ewentualnej eksploatacji jest więc zapewniony przez prawodawcę.

Wśród państw stawianych za wzór, jeśli chodzi o dobre praktyki w temacie procedury planistycznej, wymienia się również Wielką Brytanię, Niemcy i Austrię. Ustawodawstwa tych krajów wprowadzają obowiązek przedkładania jako załączniki, szczegółowych map obrazujących położenie złóż kopalin lub szczegółowego wyciągu z planu zagospodarowania przestrzennego gminy do innych dokumentów wpływających na sposób zagospodarowania terenu (np. do projektów budowlanych). W żadnym z tych państw zasadniczo nie zbuduje się domu, jeżeli z załącznika do projektu budowlanego (w postaci wyciągu z planu miejscowego) wynika, że na terenie objętym projektem zalegają złoża kopalin.

Z kolei w Finlandii zasadą jest, że koncesja wydobywcza może być wydana tylko w przypadku, gdy na terenie obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego (a dokładniej rzecz ujmując: fiński odpowiednik polskiego MPZP). Oznacza to, że do uzyskania koncesji konieczna jest de facto inicjatywa podmiotu zainteresowanego rozpoczęciem działalności koncesjonowanej. Współdziałanie przyszłego zarządcy kopalni z właściwymi organami determinuje zagospodarowanie terenu na cele geologiczne. Ponadto w Finlandii o sposobie zagospodarowania terenów złożowych w sprawach spornych rozstrzyga sąd. Decyzje sądu w tego typu sprawach są zwykle poprzedzone opiniami ekspertów oraz konsultacjami i dialogiem społecznym. Podobne do fińskich rozwiązania prawne funkcjonują w takich krajach jak Albania, Austria, Dania/Grenlandia, Cypr, Holandia, Włochy, Słowacja czy Szwajcaria.

Podziemne składowanie dwutlenku węgla

W krajach członkowskich (w tym w Wielkiej Brytanii, będącej do 2020 r. członkiem UE) i stowarzyszonych Unii Europejskiej (w szczególności w Norwegii, Islandii, Lichtensteinie i Szwajcarii) regulacje prawne dotyczące podziemnego składowania dwutlenku węgla są zasadniczo wynikiem wdrożenia do prawa krajowego zapisów dyrektywy CCS.

Przepisy analogiczne do przepisów dyrektywy CCS były i są wdrażane na szczeblu federalnym i stanowym w USA (w szczególności dotyczy to projektów w poziomach solankowych). Wcześniej do projektów CO₂-EOR, polegających na intensyfikacji wydobycia węglowodorów przy użyciu dwutlenku węgla zatłaczanego do złoża, miały tam zastosowanie regulacje dotyczące węglowodorów – prawo federalne *Safe Drinking Water Act*, 1974, z późniejszymi zmianami, do którego Federalna Agencja Ochrony Środowiska (US EPA) wydała w roku 1980 szereg rozporządzeń i wytycznych dotyczących projektów EOR i związanych z tym zagadnień ochrony użytkowych wód podziemnych). Natomiast w latach 2010-2018 US EPA wydała szereg rozporządzeń i wytycznych dedykowanych permanentnemu składowaniu CO₂, dla całości cyklu życia projektów CCS (w formacjach solankowych oraz w złożach węglowodorów po zakończeniu wydobycia), w tym monitoringowi składowisk. Zagadnienia techniczne nadzoru i kontroli bezpieczeństwa składowania/monitoringu składowisk dwutlenku węgla w USA przedstawiane są w corocznym raporcie *DOE/National Energy Technology Laboratory (NETL - najbardziej aktualna edycja – NETL, 2017)* i obejmują zalecenia w odniesieniu do opracowania planu monitoringu, wymogi prawne i rekomendacje odnośnie technik monitoringu atmosferycznego, przypowierzchniowego i wglębnego oraz przykłady ich zastosowań.

Podobne regulacje wprowadzono w Australii i Kanadzie (transport i składowanie CO₂ na morzu pozostaje w gestii rządu federalnego, na lądzie – poszczególnych stanów, za wyjątkiem transportu CO₂ między stanami (raport *IEA - Stanley, 2016*; syntetyczny raport projektu unijnego CGS Europe - Korre i in., 2014).

W przypadku Kanady najbardziej kompleksowe regulacje w przedmiotowym zakresie zostały opracowane przez stan Alberta, gdzie zlokalizowanych jest większość kanadyjskich projektów CCS (wytyczne – Alberta Government z 2013 r. obejmują krótką charakterystykę technologii CCS i znaczenia jej wdrożenia dla gospodarki stanu Alberta, cyklu życia projektów CCS, zalecenia odnośnie wyboru składowisk, ubiegania się o koncesje na rozpoznanie i składowanie, zagospodarowania składowiska i monitoringu stanu początkowego, zatłaczania CO₂ i monitoringu w trakcie zatłaczania, zabezpieczenia finansowego na potrzeby monitoringu po zakończeniu zatłaczania i nieprzewidzianych zdarzeń, zamknięcia składowiska i działań prowadzonych po zamknięciu). Punktem wyjścia do opracowania wspomnianych wytycznych i regulacji były doświadczenia w zakresie zatłaczania gazów kwaśnych, natomiast koncesje na składowanie CO₂ pozostają w gestii AER (*Alberta Energy Regulator*; Stanley, 2016). W stanie Saskatchewan ramy prawne dla składowania CO₂ stanowią istniejące regulacje dotyczące węgłowodorów – związane z ich produkcją, wspomaganie wydobycia i magazynowaniem (Stanley, 2016).

Status legislacji i problematyka monitoringu składowisk CO₂ w Australii omówione są w raporcie *Parsons Brinckerhoff* (2012), obejmującym przegląd literatury na temat technik i wymogów dla monitoringu na wszystkich etapach życia projektu CCS, jak również regulacji obowiązujących w tym zakresie w Australii oraz rezultaty dyskusji o tej działalności z interesariuszami.

Według danych na koniec 2020 r. na świecie rozwijanych jest obecnie 65 aktywnych dużych projektów CCS (demonstracyjne i duże komercyjne) znajdujących się na różnych etapach realizacji – aktualnie funkcjonujące (22), w trakcie uruchamiania (4), w budowie/realizacji (16) i na etapie prac studialnych (23). Większość aktywnych projektów zlokalizowana jest w Ameryce Północnej, dominują przy tym projekty ukierunkowane na zwiększanie wydobycia węgłowodorów, tzn. wspomaganie wydobycia węgłowodorów przez zatłaczanie CO₂.

W Europie funkcjonuje 13 komercyjnych projektów CCS (najwięcej w Wielkiej Brytanii - 7 i w Norwegii - 4), na różnym poziomie zaawansowania. Wszystkie projekty zlokalizowane są w obszarze Morza Północnego. Zgodnie z planami rozwoju tych projektów, do 2030 r. 11 z nich ma przejść do fazy operacyjnej.

Ponadto oficjalny rozwój technologii CCS zapowiadają Włochy, Dania, Szwecja oraz Niemcy.

W Norwegii składowanie dwutlenku węgla możliwe jest tylko w obszarze szelfu kontynentalnego. Wprowadzone przepisy są oparte o dyrektywę CCS oraz Protokół Londyński. Działalność CCS jest możliwa jako element działań związanych z wydobyciem węgłowodorów albo działalność samodzielna. Największym rozwijanym projektem (od 2013 r.) jest *Northen Lights/Longship*, którego uruchomienie planowane jest na 2024 r., a w 2020 r. parlament Norwegii podjął decyzje o współfinansowaniu tego projektu.

W Holandii składowanie dwutlenku węgla oparte jest o Dyrektywę CCS i wymaga koncesji na składowanie. Rozwijany jest jeden projekt o nazwie Porthos, który otrzymał w styczniu 2021 r. dofinansowanie z UE, decyzja inwestycyjna dla projektu planowana jest w 2022 r., a jego uruchomienie w 2024 r.

Dodatkowo na świecie prowadzonych jest 19 projektów pilotażowych pełnego łańcucha CCS/CCSU, aktualnie funkcjonujących lub na innych etapach realizacji, ewentualnie niedawno zakończonych, w przypadku których prowadzony jest dalej monitoring, kontynuowanych lub przewidzianych do kontynuacji jako projekty w większej skali. Najwięcej jest projektów chińskich i amerykańskich (odpowiednio 7 i 6 z 19). Stosowane są rozmaite technologie wychwytu, zaś wśród opcji składowania przeważa EOR, to jest składowanie CO₂ w złożu węgłowodorów połączone z intensyfikacją wydobycia węgłowodorów. Drugą opcję składowania w Chinach i USA stanowi składowanie w formacjach solankowych na lądzie. W dwóch chińskich projektach (*Jingbian CCS Project* i *Wuqi Yougou pilot test*) prowadzono zatłaczanie do tego samego, dużego złoża ropy naftowej (do różnych pól w obrębie tego złoża), przy czym oba projekty odnoszą się do instalacji wychwytu położonych w tym samym zakładzie przemysłowym (gazyfikacja węgla kamiennego). Pozostałe projekty chińskie funkcjonują w ramach zakładów petrochemicznych, elektrowni i instalacji przetwarzania gazu.

Projekty CCS/CCSU realizowane w USA są na ogół stosunkowo duże i oparte na sprawdzonych technologiach. Dominuje produkcja biopaliw (etanol, biogaz) z zastosowaniem technologii CCS, co daje przedsięwzięcia o ujemnej emisji dwutlenku węgla, gdyż zamiast emisji CO₂ ze spalania paliw kopalnych mamy wychwytywanie i składowanie dwutlenku węgla wytworzonego z (fermentacji i/lub spalania) biomasy (*BECCS*, bioenergia wraz z CCS). Wyjątkiem jest tu projekt oczyszczania gazu ziemnego wydobywanego z formacji łupkowych z niepożądanych domieszek CO₂ (to również sprawdzona technologia).

Z trzech projektów japońskich aktualnie funkcjonuje jeden (*Tomakomai CCS demonstration pilot project*), wykorzystujący składowanie w formacjach solankowych pod dnem morza, a dwa pozostałe projekty są w trakcie uruchamiania i nie podano dla nich informacji dotyczących opcji składowania.

Projekt francuski (*Total Lacq CCS Project*) obejmował zatłaczanie dwutlenku węgla do szczytowego złoża gazu ziemnego – aktualnie prowadzony jest monitoring środowiskowy po zakończeniu zatłaczania.

Projekt brytyjski (Drax bioenergy carbon capture pilot plant) ma przetestować rozwiązania technologiczne dla projektu demonstracyjnego przewidzianego w tej samej lokalizacji.

Podobnie znajdujący się na wczesnym etapie realizacji projekt australijski (*Hydrogen Energy Supply Chain*) ma być wstępem do projektu komercyjnego.

Podziemne bezbiornikowe magazynowanie wodoru

W USA, w Teksasie, działają 3 magazyny wodoru w kawernach solnych. Są to:

- 1) *Terminal-Clemens Dome* (operator Chevron Phillips) od 1983 r., głębokość 930 m, objętość 580 tys. m³,

2) *Moss Bluff* (operator Praxair) od 2007 r., głębokość 822 m, objętość 566 tys. m³,

3) *Spindletop* (operator Air Liquide) głębokość 1200 m, objętość 906 tys. m³.

Magazyny te pracują podobnie do konwencjonalnych kawern na gaz ziemny. Kawerny są podłączone do sieci rurociągów wodorowych o zasięgu kilkuset kilometrów.

W Wielkiej Brytanii – magazyn wodoru w kawernach solnych zlokalizowany jest w Teeside i funkcjonuje od 1972 r. (operator Sabc Petroleum). Obejmuje 3 kawerny solne o objętości 70 tys. m³ każda, na głębokości 350 m.

Kawerny są stosunkowo małe i znajdują się w warstwie soli o grubości 50 m.

We Francji (Beynes) w latach 1956–1972 firma Gaz de France w celu regulowania wahań produkcji i popytu przechowywała wyprodukowany gaz, zawierający 50% wodoru, w solankowych warstwach wodonośnych. W ciągu 18 lat działalności magazynu nie stwierdzono problemów z bezpieczeństwem, zaobserwowano jednak intensywną aktywność bakteryjną i transformację składu gazu. Ponadto realizowane są następujące projekty badawcze:

Austria – projekt obejmujący domieszkowanie wodoru do gazu ziemnego w utworach porowych oraz produkcja metanu z H i CO₂ w szcerpanym złożu gazu ziemnego.

RAG Austria AG w 2017 r. zakończyła projekt składowania wodoru w szcerpanym złożu ropy naftowej i gazu w Austrii pod nazwą. Underground Sun Storage. Badana była możliwość magazynowania wodoru wyprodukowanego przy użyciu energii słonecznej w małym, wyczerpanym złożu gazu ziemnego w Górnej Austrii. Projekt był finansowany przez Austriacki Fundusz Klimatu i Energii i badał możliwość przechowywania wodoru jako dodatku do gazu ziemnego/syntetycznego metanu w zbiornikach porowych.

Dzięki ogromnej pojemności magazynów gazu w Austrii (ponad 8 miliardów m³) ich rola w systemie energetycznym w przyszłości może wzrosnąć, ponieważ można je wykorzystać do magazynowania i bilansowania dostaw energii odnawialnej (wodoru). Projekt obejmował eksperymenty laboratoryjne, symulacje i próby terenowe przeprowadzone na skalę przemysłową w istniejącym zbiorniku o podobnych parametrach do dużych, rozwiniętych magazynów w Austrii. Projekt *HyUnder* finansowany przez UE – prowadzony w latach 2012 – 2014 w krajach objętych badaniem: Niemczech, Hiszpanii, Wielkiej Brytanii, Rumunii, Francji i Holandii. Projekt został sfinansowany w ramach wspólnej inicjatywy technologicznej na rzecz ogniw paliwowych i wodoru realizowanej na podstawie siódmego programu ramowego Unii Europejskiej. W ramach projektu *HyUnder* oceniono potencjał podziemnego magazynowania wodoru na dużą skalę, zaczynając od analizy złóż soli w Europie, badając i porównując przydatność wszystkich potencjalnych możliwych opcji geologicznego magazynowania wodoru. Uzyskane wyniki wskazały na kawerny solne jako podstawową opcję podziemnego magazynowania wodoru, następnie wyeksploatowane złoża gazowe, a jako ostatecznie formacje wodonośne. Istniejące magazyny gazu ziemnego są preferowane ze względu na dostępność wymaganej infrastruktury. Ponadto kawerny solne wydają się być podstawowym sposobem magazynowania wodoru pod ziemią, głównie ze względu na pozytywne doświadczenia z magazynowaniem gazu ziemnego, ich elastyczność podczas eksploatacji w sposób cykliczny oraz niski udział gazu buforowego. Ustalenia projektu wskazały Niemcy, Holandię i Wielką Brytanię jako najbardziej odpowiednie kraje do magazynowania wodoru w złożach solnych spośród sześciu analizowanych krajów. Projekt *HyUnder* skupił się wyłącznie na roli podziemnego magazynowania wodoru jako technicznie wykonalnego środka do magazynowania energii elektrycznej na dużą skalę, bez szczegółowego rozważania magazynowania energii wodorowej w kontekście integracji odnawialnych źródeł energii.

Niemcy – projekt *H2Store*

W latach 2011-2012 w Niemczech (Brandenburgia, Dolna Saksonia) prowadzone były projekty pilotażowe w zakresie magazynowania wodoru i CO₂ w zbiornikach i skałach osadowych. Celem tych krótkotrwałych projektów było składowanie niewielkich ilości wodoru i/lub połączonego wtrysku wodoru i CO₂ (pochodzącego z biomasy) w celu wytwarzania energii do ogrzewania i „zielonego” ekometanu. W zakres tych projektów nie wchodziło długotrwałe przechowywanie dużych ilości wodoru jako odtwarzalnego źródła dostaw energii w okresach wysokie zapotrzebowanie na energię nie wchodzi w zakres tych projektów.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

1	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Minister właściwy do spraw środowiska	1	Analiza własna	Wyodrębnienie działu geologia - ograniczenie spraw objętych działem administracji rządowej „środowisko”; - utrata nadzoru nad PIG- PIB
Minister właściwy do spraw geologii	1	Analiza własna	Nadzór nad PIG-PIB; Nadzór nad państwową służbą geologiczną zintegrowaną z służbą hydrogeologiczną; Konieczność wydania rozporządzeń

			wykonawczych;
Główny Geolog Kraju jako centralny organ administracji geologicznej	1	Analiza własna	Przypisanie funkcji centralnego organu administracji geologicznej; Prowadzenie spraw z dziedziny geologia pozostających dotychczas w zakresie kompetencji ministra właściwego do spraw środowiska; Ochrona złóż: - uzgadnianie projektów dokumentów planistycznych w zakresie dotyczącym złóż kopalin; - opiniowanie inwestycji regulowanych specustawami, realizowanych na terenach występowania złóż strategicznych; - ograniczenie procedury weryfikacji dokumentów planistycznych do terenów znajdujących się ponad złożami wskazanymi w art. 10 ust. 1 P.g.g.- nakładanie kar pieniężnych na wojewodów za niewydanie zarządzenia zastępczego; - prowadzenie postępowań w sprawie nadania złożu statutu złoża strategicznego Zniesienie współdziałania: - przy procedurze obrotu nieruchomościami w granicach terenów górniczych; - przy uzgadnianiu projektów decyzji WZ dotyczących zmiany sposobu użytkowania obiektów
Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej	1	Analiza własna	Utrata nadzoru nad państwową służbą hydrogeologiczną
Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy	1	Analiza własna	Pełni funkcję państwowej służby geologicznej ze zintegrowaną hydrogeologią.
Państwowa służba geologiczna	1	Analiza własna	Współdziałanie (opinia) - w przedmiocie uznania złoża kopaliny za złoża strategiczne; - ograniczenie liczby rocznie przyjmowanych informacji o parametrach wydobywania węglowodorów (2 zestawienia zamiast 12), - ograniczenie liczby przyjmowanych zgłoszeń zamiaru rozpoczęcia robót geologicznych (tylko – złoża kopalin objętych własnością górniczą), - nowe uprawnienia: możliwość wystąpienia o udostępnienie nośnika, na którym zapisana została

			<p>informacja geologiczne;</p> <ul style="list-style-type: none"> - możliwość opracowywania projektów robót geologicznych na potrzeby ustalania zasobów złóż kopalin <p>Obowiązek:</p> <ul style="list-style-type: none"> -gromadzenie i przetwarzanie informacji o parametrach wydobywania węglowodorów ze złoża
Krajowy Administrator Podziemnych Składowisk Dwutlenku węgla (PIG-PIB)	1	Art. 163a i 163b ustawy - Prawo geologiczne i górnicze	<p>Obowiązek:</p> <ul style="list-style-type: none"> - monitorowania podziemnych składowisk dwutlenku węgla - przejęcia odpowiedzialności za zamknięte podziemne składowiska dwutlenku węgla
Gminy	2477	Główny Urząd Statystyczny - dane z rejestru „TERYT” publikowane wg stanu z dn. 01.01.2020 r.	<p>Obowiązek:</p> <ul style="list-style-type: none"> - terminowego ujawniania udokumentowanych złóż kopalin nie tylko w studium, ale również w planie miejscowym; - uzyskania zgody Głównego Geologa Kraju na rozwiązania przyjęte w projektach studium i planu miejscowego, decyzjach WZ w zakresie złóż kopalin wymienionych w art. 10 ust. 1 P.g.g. <p>Ograniczenie wydatków</p> <ul style="list-style-type: none"> - związanych z opracowywaniem dokumentów planistycznych lub ich zmianą (aktualizacją) <p>Zagrożenie sankcją</p> <ul style="list-style-type: none"> – kara pieniężna w przypadku nieujawnienia udokumentowanych złóż kopalin w studium lub planie miejscowym, <p>Ograniczenie wpływów</p> <ul style="list-style-type: none"> - związanych z tytułu opłaty podwyższonej z 60 do 55% środki te zostaną przeznaczone na rzecz organu, który zajmuje się m.in. przeciwdziałaniem nielegalnej eksploatacji),

Wojewodowie	16	art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 24 lipca 1998 r. <i>o wprowadzeniu zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego państwa</i>	<p>Kompetencje nadzorcze</p> <ul style="list-style-type: none"> - wprowadzenie mechanizmu kar pieniężnych dla gmin za niedotrzymanie terminu ustawowego ujawniania złóż (studium, plan miejscowy); <p>Sankcje</p> <ul style="list-style-type: none"> - w postaci kary pieniężnej nakładanej przez Głównego Geologa Kraju za zwłokę w wydawaniu zarządzeń zastępczych.
-------------	----	---	---

<p>Organy administracji geologicznej/ Organy koncesyjne</p>	<p>- Minister właściwy do spraw geologii: 1</p> <p>- Główny Geolog Kraju: 1</p> <p>- marszałkowie województw: 16</p> <p>- starostowie: 380</p> <p>Razem: 397</p>	<p>- art. 156 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. <i>Prawo geologiczne i górnicze</i></p> <p>- art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 24 lipca 1998 r. <i>o wprowadzeniu zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego państwa</i></p> <p>- Główny Urząd Statystyczny: dane rejestru „TERYT” publikowane wg stanu z dn. 01.01.2020 r.</p>	<p>Kompetencje</p> <p>- Główny Geolog Kraju jako organ koncesyjny oraz nowy szczebel OAG;</p> <ul style="list-style-type: none"> - doprecyzowanie w zakresie uzgadniania i opiniowania poszczególnych dokumentów planistycznych; - zniesienie właściwości OAG przy procedurze obrotu nieruchomościami położonymi na obszarze terenów górniczych; - uzgadnianie przez marszałków województw decyzji WZ na terenach występowania udokumentowanych złóż kopalin, o których mowa w art. 10 ust. 1 P.g.g. w zakresie zmiany sposobu użytkowania obiektu budowlanego; - uwzględnienie inwestycji OZE w procedurze uzgadniania treści miejscowych aktów planistycznych; - zmiany kompetencji organów administracji geologicznej w zakresie PRG dotyczących posadowienia obiektów jądrowych, PRG obejmujących wiercenie otworów w celu wykorzystania ciepła Ziemi oraz PRG dotyczących wkopów i otworów wiertniczych o głębokości do 30 m w celu wykonania ujęć wód podziemnych na potrzeby poboru wód podziemnych w ilości nieprzekraczającej 5 m³ na dobę w obszarach górniczych utworzonych w celu wydobywania wód leczniczych lub solanek; <p>Konsekwencje wyżej wymienionych zmian kompetencyjnych:</p> <p>Konieczność zapewnienia zasobów osobowych i technicznych dla prowadzenia wskazanych powyżej postępowań.</p>
---	---	--	--

<p>Organy nadzoru górniczego</p>	<p>- Prezes Wyższego Urzędu Górniczego: 1 - dyrektorzy Okręgowych Urzędów Górniczych: 11- dyrektor Specjalistycznego Urzędu Górniczego: 1 Razem: 13</p>	<p>- art. 164 ust. 1 ustawy Prawo geologiczne i górnictwo - § 1 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 27 marca 2015 r. <i>w sprawie nazw, siedzib i właściwości miejscowej okręgowych urzędów górniczych</i></p>	<p>Kompetencje</p> <ul style="list-style-type: none"> - (OUG) obowiązek współdziałania w procedurze obrotu nieruchomościami na terenie górnictwa, na którym nie ma uchwalonego planu miejscowego; - uzupełnienie kompetencji organów nadzoru górniczego o uprawnienia dotyczące udziału w procesie udzielenia i wygaszenia koncesji będących w kompetencji starosty; - rozszerzenie kompetencji organów nadzoru górniczego w zakresie szkoleń w górnictwie o wydawanie decyzji stwierdzającej posiadanie kadry i środków oraz decyzji zatwierdzającej program kursu specjalistycznego; - uzupełnienie kompetencji organów nadzoru górniczego o uprawnienia dotyczące nakładania kar pieniężnych za utrudnianie lub uniemożliwianie przeprowadzenia czynności nadzorczych lub kontrolnych przez pracowników tych organów; - uzupełnienie kompetencji organów nadzoru górniczego określonych w ustawie P.g.g. o uprawnienia oskarżyciela publicznego; - uzupełnienie kompetencji organów nadzoru górniczego o uprawnienie do uzyskania informacji o pojazdach i ich właścicielach; - rozszerzenie kompetencji organów nadzoru górniczego w zakresie stwierdzania kwalifikacji do wykonywania czynności w kierownictwie lub w dozorze ruchu zakładu górniczego lub zakładu; <p>Procedury</p> <ul style="list-style-type: none"> - określenie kryteriów odmowy zatwierdzenia programu szkolenia; - dookreślenie zasad prowadzenia postępowań w sprawie ustalenia opłaty podwyższonej.
----------------------------------	--	--	--

<p>Przedsiębiorcy prowadzący działalność na podstawie P.g.g.</p>	<p>kilka tysięcy przedsiębiorców</p>	<p>dane własne Ministerstwa Klimatu i Środowiska oraz WUG</p>	<p>Zmiany dot. dokumentów planistycznych a) obowiązki - ponoszenie kosztów ujawnienia złóż strategicznych w studiach oraz w planach miejscowych (nowe złoża lub zmiany); b) możliwość sprawniejszego podejmowania działalności wydobywczej dzięki wprowadzeniu ustawowych terminów zobowiązujących gminy do ujawniania złóż kopalin oraz możliwości dokonywania jednocześnie zmiany studium i planu miejscowego; d) wydłużenie terminu, w którym podmiotowi przysługuje prawo pierwszeństwa oraz prawa do wyłącznego korzystania z informacji geologicznej; e) możliwość wcześniejszego wystąpienia o decyzję środowiskową w celu prowadzenia działalności polegającej na wydobywaniu, jeżeli dotyczy złóż kopalin, o których mowa a art. 10 ust. 1 P.g.g. - ograniczenie zakresu opiniowania dodatku do PRG, Zmiany dot. CCS: - możliwość realizacji projektów CCS w zakresie szerszym od dotychczasowego; - możliwość połączenia działalności CCS z intensyfikacją wydobycia węglowodorów (obniżenie kosztów działalności CCS); - preferencyjne warunki podziemnego bezziornikowego magazynowania wodoru; - uproszczenie przepisów dotyczących umowy o współpracy; - liberalizacja przepisów dotyczących zmiany koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż węglowodorów oraz wydobywanie węglowodorów ze złóż; Kwalifikacje/rozwój zawodowy - ułatwienie zatrudnienia pracowników z niezbędnymi kwalifikacjami lub uprawnieniami; - zapewnienie wyższego poziomu szkoleń w górnictwie.</p>
--	---	---	--

Osoby wykonujące czynności mierniczego górniczego	ok. 350 osób posiadających kwalifikacje do wykonywania czynności mierniczego górniczego, stwierdzone w drodze świadectwa przez Prezesa WUG.	Dane powszechnie dostępne, ogłaszane na stronie Biuletynu Informacji Publicznej WUG (dostęp w dniu 15 lutego 2021 r.)	Kwalifikacje zawodowe -zrównanie sytuacji prawnej osób posiadających kwalifikacje mierniczego górniczego oraz geodetów posiadających uprawnienia w zakresie geodezyjnych pomiarów sytuacyjno-wysokościowych, realizacyjnych i inwentaryzacyjnych.
Główny Geodeta Kraju, nadający uprawnienia zawodowe w zakresie geodezyjnych pomiarów sytuacyjno-wysokościowych, realizacyjnych i inwentaryzacyjnych	1	art. 6 ustawy – Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2020 r. poz. 2052 z późn. zm.)	Ograniczenie zakresu postępowań kwalifikacyjnych dla mierniczych górniczych.
Osoby wykonujące czynności wskazane w art. 112 ust. 2 P.g.g., zatrudnione we wszystkich nadzorowanych zakładach górniczych i podmiotach	kilkanaście tysięcy osób wykonujących czynności wskazane w art. 112 ust. 2 P.g.g. (stan zatrudnienia w 2019 r.)	Dane własne WUG, wynikające z informacji pozyskiwanych w ramach nadzoru i kontroli, sprawowanych przez właściwe organy nadzoru górniczego.	Kwalifikacje zawodowe - zapewnienie wysokiego poziomu szkoleń w górnictwie. BHP ZG - zwiększenie bezpieczeństwa pracy w zakładach górniczych i zakładach.
Osoby wykonujące czynności wskazane w art. 53 ust. 1 P.g.g. w brzmieniu ustalonym w projektowanej ustawie lub ubiegające się o stwierdzenie kwalifikacji do wykonywania tych czynności, zatrudnione we wszystkich nadzorowanych zakładach górniczych i podmiotach	kilkadziesiąt tysięcy osób wykonujących czynności wskazane w art. 53 ust. 1 P.g.g. (stan zatrudnienia w 2020 r.)	Dane własne WUG, wynikające z informacji pozyskiwanych w ramach nadzoru i kontroli, sprawowanych przez właściwe organy nadzoru górniczego.	Kwalifikacje zawodowe i rozwój Zrównanie sytuacji prawnej osób wykonujących czynności w kierownictwie lub w dozorze ruchu zakładu górniczego lub zakładu przez objęcie wszystkich tych osób obowiązkiem posiadania kwalifikacji określonych w P.g.g. oraz ujednoczenie wymagań dotyczących kwalifikacji do wykonywania danej czynności; -możliwość lepszego kierowania karierą zawodową w związku z uzyskaniem powszechnie obowiązującego stwierdzenia kwalifikacji do wykonywania czynności w kierownictwie lub w dozorze ruchu zakładu górniczego lub zakładu w formie świadectwa organu nadzoru górniczego; - obowiązek uzyskania stwierdzenia posiadania kwalifikacji określonych w P.g.g. przez osoby wykonujące czynności powierzone im na podstawie art. 58 ust. 7 pkt 1 P.g.g. (dla osób wykonujących czynności wskazane w art. 53 ust. 2 P.g.g. określono kilkuletni okres przejściowy); Ułatwienia - znaczące ułatwienie zmiany pracy

			na inny zakład górniczy prowadzący podobną działalność, bez konieczności ponownej weryfikacji posiadanych kwalifikacji.
Podmioty zawodowo trudniące się ratownictwem górniczym	3	Opracowanie Wyższego Urzędu Górniczego: „Ocena stanu bezpieczeństwa pracy, ratownictwa górniczego oraz bezpieczeństwa powszechnego w związku z działalnością górniczo-geologiczną w 2019 roku (porównanie od roku 2015)”	Stworzenie możliwości dofinansowania określonych przedsięwzięć tych podmiotów w zakresie ratownictwa górniczego
Minister Aktywów Państwowych	1	Analiza własna	Oszacowanie potrzeb w zakresie dofinansowania przedsięwzięć w zakresie ratownictwa górniczego, ogłoszenie i przeprowadzenie konkursu oraz zawarcie umowy z podmiotem zawodowo trudniącym się ratownictwem górniczym
Agencja Rozwoju Przemysłu S.A.	1	Analiza własna	Możliwość zawarcia umowy o monitorowanie prawidłowości wykorzystania dotacji przyznanej podmiotowi zawodowo trudniącemu się ratownictwem górniczym
Jednostki prowadzące szkolenia specjalistyczne.	Liczba zmienna (od kilkunastu do kilkudziesięciu)	Dane publicznie dostępne	Obowiązek - uzyskania decyzji właściwego organu nadzoru górniczego stwierdzającej posiadanie kadry i środków umożliwiających szkolenie.
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej – beneficjent wpływów z opłaty podwyższonej	1	Przepisy powszechnie obowiązujące (art. 140 ustawy – P.g.g.)	Ograniczenie wpływów z tytułu opłaty podwyższonej z 40 do 35%
Podmioty zawodowo trudniące się ratownictwem górniczym	3	Dane publicznie dostępne	Określenie wymagań dla wykonywania niektórych czynności w tych podmiotach.
Pracownicy MI wykonujący zadania związane z nadzorem nad państwową służbą hydrogeologiczną	2	Dane MI	Przeniesienie z MI do MKiŚ zgodnie z nowymi kompetencjami

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt ustawy zostanie:

1. Zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. *o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa* (Dz.U. z 2017 r. poz. 248 z późn. zm.);
2. Skierowany do zaopiniowania przez:
 - a) Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego, zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 6 maja 2005 r. *o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej* (Dz.U. z 2005 r., nr 90, poz. 759),
 - b) Radę Dialogu Społecznego zgodnie z art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. *o Radzie Dialogu Społecznego i innych*

instytucjach dialogu społecznego (Dz.U. z 2018 r. poz. 2232 z późn. zm.),

- c) Wojewodów,
 - d) Marszałków Województw,
 - e) Unię Metropolii Polskich,
 - f) Unię Miasteczek Polskich,
 - g) Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej,
 - h) Związek Miast Polskich,
 - i) Związek Powiatów Polskich,
 - j) Związek Województw Rzeczypospolitej Polskiej,
 - k) Wyższy Urząd Górniczy,
 - l) Instytut Nafty i Gazu,
 - m) Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
 - n) Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy,
 - o) Krajowy Ośrodek Bilansowania i Zarządzania Emisjami,
 - p) Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów,
 - q) Młodzieżowa Rada Klimatyczna,
 - r) Narodowe Centrum Badań Jądrowych,
 - s) Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie;
3. Przekazany do zaopiniowania w trybie art. 16 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. *o organizacjach pracodawców* (Dz.U. z 2019 r. poz. 1809) do następujących podmiotów:
- a) Konfederacja „Lewiatan”
 - b) Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej
 - c) Związek Pracodawców Business Centre Club
 - d) Związek Rzemiosła Polskiego
 - e) Związek Przedsiębiorców i Pracodawców
 - f) Federacja Przedsiębiorców Polskich
4. Przekazany do zaopiniowania w trybie art. 19 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. *o związkach zawodowych* (Dz.U. z 2019 r., poz. 263 z późn. zm.) do następujących reprezentatywnych organizacji związkowych:
- a) Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność”
 - b) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych
 - c) Forum Związków Zawodowych
5. Przekazany do zaopiniowania do Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców zgodnie z art. 8 pkt 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. *o Rzeczniku Małych i Średnich Przedsiębiorców* (Dz.U. z 2018 r. poz. 648).

Niezależnie od powyższego projekt zostanie skonsultowany w terminie 21 dni z następującymi podmiotami:

- 1) ALGEO Sp. z o.o.
- 2) Cetus Energetyka Gazowa Sp. z o.o.
- 3) EKO-PLUS Sp. z o.o.
- 4) GAS STORAGE POLAND Sp. z o.o.
- 5) GAZKOP – 1 Sp. z o.o.
- 6) GEOTERMIA PYRZYCE Sp. z o.o.
- 7) Główny Instytut Górnictwa
- 8) Górnicza Izba Przemysłowo-Handlowa
- 9) Grupa Azoty Kopalnie i Zakłady Chemiczne Siarki „Siarkopol” S.A.
- 10) INOWROCLAWSKIE KOPALNIE SOLI SOLINO S.A.
- 11) Jastrzębska Spółka Węglowa S.A.
- 12) KARBONIA S.A.
- 13) KGHM Polska Miedź S.A.
- 14) Kopalnia Soli Kłodawa S.A.
- 15) Nowy Łąd S.A.
- 16) KOPALNIA GIPSU LESZCZE S.A.
- 17) Kopalnia Soli „Bochnia” Sp. z o.o.
- 18) Kopalnia Soli „Wieliczka” S.A.
- 19) Kopalnia Węgla Brunatnego „Sieniawa” Sp. z o.o.
- 20) Krajowy Związek Pracodawców Branży Geologicznej
- 21) LOTOS PETROBALTIC S.A.
- 22) Lubelski Węgiel Bogdanka S.A.
- 23) Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A.
- 24) PAK Kopalnia Węgla Brunatnego Adamów S.A. w likwidacji

- 25) PAK Kopalnia Węgla Brunatnego Konin S.A.
- 26) PEC GEOTERMIA PODHALAŃSKA S.A.
- 27) Przedsiębiorstwo Górnicze Silesia Sp. z o.o.
- 28) PGE GÓRNICtwo I ENERGETYKA KONWENCJONALNA S.A.
- 29) Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A.
- 30) Termospec Sp. z o.o.
- 31) PKN Orlen S.A.
- 32) Grupa LOTOS S.A.
- 33) Polska Grupa Górnicza Sp. z o.o.
- 34) SAINT – GOBAIN CONSTRUCTION PRODUCTS POLSKA Sp. z o.o.
- 35) Zakład Górniczy Siltech Sp. z o.o.
- 36) Spółka Restrukturyzacji Kopalń S.A.
- 37) Stowarzyszenie Kopalń Odkrywkowych
- 38) Polski Związek Producentów Kruszyw
- 39) Polski Związek Pracodawców Przemysłu Wydobywczego
- 40) Tauron Wydobycie S.A.
- 41) B8 Sp. z o.o. BALTIC Sp. k.a.
- 42) Baltic Gas Sp. z o.o. i wspólnicy spółka komandytowa
- 43) Central European Petroleum Ltd. Sp. z o.o. Oddział w Polsce
- 44) Energia Karpaty Zachodnie Sp. z o.o. Sp. k.
- 45) Energia Zachód Sp. z o.o.
- 46) Gora Energy Sp. z o.o.
- 47) GAZKOP-WILCHWY Sp. z o.o.
- 48) Liesa Energy Sp. z o.o.
- 49) MILEX Sp. z o.o.
- 50) Orlen Upstream Sp. z o.o.
- 51) PGNiG Termika Energetyka Przemysłowa S.A.
- 52) Rawicz Energy Sp. z o.o.
- 53) Baltic Shale Sp. z o.o.
- 54) Zakład Projektowania i Usług Technicznych A. i M. Brzozowscy Sp.J.
- 55) ZOK Sp. z o.o.
- 56) Zakład Odmetanowania Kopalń „ZOK II” Sp. z o.o.
- 57) Sekcja Krajowa Geologiczno-Wiertnicza NSZZ „Solidarność”
- 58) Rathdowney Polska Sp. z o.o.
- 59) Zielona Góra Copper Sp. z o.o.
- 60) Kompania Górnicza Amarante Sp. z o.o.
- 61) Morskie Kruszywa Naturalne Sp. z o.o.
- 62) BALTEX - Zatoka Sp. z o.o.
- 63) BALTEX – Górnictwo Morskie Sp. z o.o.
- 64) Polska Siarka Sp. z o.o.
- 65) Nexano Minerals Sp. z o.o.
- 66) Geograph Polska Sp. z o.o.
- 67) Brzezinka Sp. z o.o. SKA
- 68) Uzdrowisko Kopalnia Soli Bochnia Sp. z o.o.
- 69) UZDROWISKO BUSKO-ZDRÓJ S.A.
- 70) UZDROWISKO CIEPLICE POLSKA GRUPA UZDROWISK
- 71) UZDROWISKO HORYNIEC Sp. z o.o.
- 72) UZDROWISKO IWONICZ S.A.
- 73) UZDROWISKO ŁĄDEK-DŁUGOPOLE S.A.
- 74) UZDROWISKO RYMANÓW S.A.
- 75) Węglkoks Kraj Sp. z o.o.
- 76) ZAKŁAD PRZERÓBKI SOLANEK JODOWO-BROMOWYCH SALCO SP.J.
- 77) Zakłady Górniczo-Hutnicze Bolesław S.A.
- 78) Związek Pracodawców Polska Miedź
- 79) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Właścicieli Nieruchomości
- 80) Polska Unia Właścicieli Nieruchomości
- 81) Federacja Porozumienie Polskiego Rynku Nieruchomości
- 82) Konfederacja Budownictwa i Nieruchomości

- 83) Stowarzyszenie Rozwoju Gospodarczego Gmin
- 84) Krajowe Stowarzyszenie Poszkodowanych Działalnością Geologiczno-Górnictwem
- 85) Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Górnictwa
- 86) Stowarzyszenie Naukowo-Techniczne Inżynierów i Techników Przemysłu Naftowego i Gazowego
- 87) Instytut Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią PAN
- 88) Centralna Stacja Ratownictwa Górniczego S.A.
- 89) Akademia Górniczo - Hutnicza
- 90) Synthos Green Energy S.A
- 91) Polska Fundacja im. Roberta Schumana
- 92) Forum Odbiorców Energii Elektrycznej i Gazu
- 93) PEJ sp. z o.o.

Planowany czas na przeprowadzenie konsultacji publicznych wynosi 21 dni.

Informacja o konsultacjach publicznych zostanie opublikowana na stronie internetowej Ministerstwa Klimatu i Środowiska, w zakładce „Konsultacje publiczne”. Wyniki przeprowadzonych konsultacji zostaną dodatkowo streszczone w zamieszczonym na stronie RCL Raporcie z konsultacji.

Projekt nie będzie podlegał opiniowaniu, konsultacjom ani uzgodnieniom z organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym z Europejskim Bankiem Centralnym.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z 2021 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	<u>0</u>	<u>1</u>	<u>2</u>	<u>3</u>	<u>4</u>	<u>5</u>	<u>6</u>	<u>7</u>	<u>8</u>	<u>9</u>	<u>10</u>	<u>Łącznie 0-10</u>
Dochody ogółem	0	0	0	0	0	0,62	0,62	23,92	23,92	23,92	23,92	96,92
budżet państwa	0	0	0	0	0	0,62	0,62	5,92	5,92	5,92	5,92	24,92
JST	0	0	0	0	0	0	0	10,8	10,8	10,8	10,8	43,2
pozostałe jednostki (NFOŚiGW)	0	0	0	0	0	0	0	7,2	7,2	7,2	7,2	28,8
Wydatki ogółem	4,785	4,760	4,760	14,084	14,084	14,084	14,084	14,084	14,084	14,084	14,084	127,187
budżet państwa	4,429	4,404	4,404	13,106	13,106	13,106	13,106	13,106	13,106	13,106	13,106	118,085
JST	0,356	0,356	0,356	0,178	0,178	0,178	0,178	0,178	0,178	0,178	0,178	2,492
pozostałe jednostki (NFOŚiGW)	0	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	1,01	0,8	0,8	0,8	8,21
Saldo ogółem	-4,785	-4,760	-4,760	14,084	-14,084	-13,464	-13,464	9,626	9,836	9,836	9,836	-30,267
budżet państwa	-4,429	-4,404	-4,404	-13,106	-13,106	-12,486	-12,486	-7,186	-7,186	-7,186	-7,186	-93,165
JST	-0,356	-0,356	-0,356	-0,178	-0,178	-0,178	-0,178	10,622	10,622	10,622	10,622	40,708
pozostałe jednostki (NFOŚiGW)	0	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8	6,19	6,4	6,4	6,4	20,59
Źródła finansowania	budżet: państwa, województwa, gminy											

<p>Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń</p>	<p>Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;</p> <p>Planowane utworzenie działu administracji rządowej „geologia” oraz rezygnacja z istniejącego podziału na państwową służbę geologiczną oraz państwową służbę hydrogeologiczną (połączenie służb) a także zmiany wynikowe z tym procesem związane nie spowodują dodatkowych skutków finansowych dla sektora finansów publicznych, w tym budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Koszty związane z funkcjonowaniem nowego działu administracji rządowej oraz związane z przeniesieniem poszczególnych zadań pokrywane będą w ramach przeniesienia poszczególnych części budżetu.</p> <p>Obecnie finansowanie PSH następuje na podstawie dotacji z budżetu państwa z działu „Gospodarka wodna” w wysokości ok. 20 mln zł (2021 r. – 20 164 tys. zł, 2022 r. – 20 668 tys. zł.), projektowana zmiana spowoduje przesunięcie tych środków do działu „Geologia”.</p> <p>Co istotne, przyłączenie państwowej służby hydrogeologicznej z państwową służbą geologiczną nie wiąże się koniecznością tworzenia nowych etatów. Projektodawca przewiduje bowiem przeniesienie dwóch etatów z działu „Gospodarka wodna” do nowo utworzonego działu „Geologia”, zakładając, że będą to etaty specjalisty posiadającego mnożnik co najmniej 2,7, co najmniej 5-letnie doświadczenie (dodatek stażowy), jak również że przy szacowaniu kosztów konieczne będzie uwzględnienie dodatkowego wynagrodzenia rocznego, począwszy od 2023 r. Etaty te będą przeniesione do puli etatów podlegających ministrowi ds. geologii.</p> <p>Należy przy tym zaznaczyć, że dla przesunięcia etatów z działu „Gospodarka Wodna” do działu „Geologia” oraz do przesunięcia środków na finansowanie PSH musi istnieć wyraźna podstawa prawna. Skutkuje to koniecznością wprowadzenia do projektu nowelizacji upoważnienia do wydania przez Prezesa Rady Ministrów rozporządzenia, na podstawie którego takie przesunięcie etatów będzie możliwe.</p> <p>Poniżej przedstawiono kalkulację kosztów na potrzeby przesunięcia środków na wynagrodzenia dla 2 etatów (przesunięcie z cz. „Gospodarka wodna” do cz. „Geologia”).</p> <p>Kalkulacja wynagrodzeń wraz z pochodnymi dla ww. 2 etatów w korpusie służby cywilnej w skali 12 m-cy w roku wejścia w życie ustawy:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) wynagrodzenia osobowe dla 2 etatów korpusu służby cywilnej = 8 000 zł x 2 etaty x 12 m-cy = 192 000 zł brutto (192 tys. zł); 2) składki na ubezpieczenie społeczne finansowane przez pracodawcę (17,19%) = 192 000 zł x 17,19% = 33 004,8 zł brutto (33 tys. zł); 3) składki na Fundusz Pracy (2,45%) = 192 000 zł x 2,45% = 4 704 zł brutto (4,7 tys. zł). <p>OGÓLEM skutki przesunięcia 2 etatów w roku wejścia w życie ustawy (rok 0) w korpusie służby cywilnej w okresie 12 m-cy, tj. wynagrodzenie i pochodne (pkt 1 + pkt 2 + pkt 3) = 229 708,8 brutto (229,7 tys. zł).</p> <p>Począwszy od pierwszego roku obowiązywania ustawy uwzględniono kwotę dodatkowego wynagrodzenia rocznego (DWR) dla 2 etatów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) 192 000 zł x 8,5% = 16 320 zł (16,3 tys. zł) -wyliczenie DWR; 2) składki na ubezpieczenie społeczne finansowane przez pracodawcę od DWR (17,19%) = 16 320 zł x 17,19% = 2 804,36 zł brutto; (13 tys. zł); 3) składki na Fundusz Pracy od DWR (2,45%) = 16 320 zł x 2,45% = 3 99,84 zł brutto (0,4 tys. zł). <p>OGÓLEM skutki w związku z naliczeniem DWR (od 2023 r.) od 2 etatów w kolejnych latach w korpusie służby cywilnej w okresie 12 m-cy, tj. wynagrodzenie i pochodne (pkt 1 + pkt 2 + pkt 3) = 29 344,176 zł brutto (29 tys. zł).</p> <p>Ponadto w związku z przekazaniem Głównemu Geologowi Kraju kompetencji w zakresie zatwierdzania projektów robót geologicznych i dokumentacji geologicznych dla obiektów jądrowych, a także w związku z postępowaniami koncesyjnymi dotyczącymi podziemnego składowania dwutlenku węgla oraz podziemnego bezzbiornikowego magazynowania wodoru planowane są wydatki budżetu państwa związane z koniecznością zatrudnienia pracowników</p>
---	--

realizujących te zadania.

W odniesieniu do wydatków budżetu państwa związanych z koniecznością zatrudnienia w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw geologii dodatkowych pracowników realizujących nowe zadania organu przewidziane w niniejszym projekcie przyjęto, że wymagane będzie stworzenie 9 nowych etatów (w tym wyżej wskazane 2 etaty związane ze współdziałaniem w procesie planowania przestrzennego oraz 1 etat związany z prowadzeniem postępowania w sprawie uznania złoża za złożo strategiczne). Powyższe zadania mają niezwykle wysoki priorytet, bowiem związane są z trwającym procesem transformacji energetycznej oraz ambitnymi celami polityki klimatycznej. W założeniach energia jądrowa oraz wodór mają zastąpić dominujące dziś w polskim miksie energetycznych paliwa kopalne. Podziemne składowanie dwutlenku węgla ma służyć redukcji jego emisji i wspierać dążenia do neutralności klimatycznej, poprzez osiąganie celów redukcyjnych i rozliczanie uprawnień do emisji dwutlenku węgla (EU ETS). Działania przypisane ministrowi właściwemu ds. geologii będą wspierały realizację ww. działań na wczesnym etapie inwestycyjnym.

Kierunek rozwoju energetyki jądrowej uwzględnia zarówno duże jak i małe reaktory jądrowe. Każda inwestycja poprzedzana będzie rozpoznaniem warunków hydrogeologicznych, jak i warunków geologiczno-inżynierskich dla celów posadowienia obiektów. Niezbędne będzie zatem prowadzenie dodatkowych postępowań administracyjnych związanych z: zatwierdzeniem projektów robót geologicznych na rozpoznanie warunków hydrogeologicznych, zatwierdzeniem projektów robót geologicznych na rozpoznanie warunków geologiczno-inżynierskich, zatwierdzeniem dokumentacji hydrogeologicznych oraz zatwierdzeniem dokumentacji geologiczno-inżynierskich. Z rozwojem elektrowni jądrowych wiąże się potrzeba zwiększenia liczby składowisk dla odpadów radioaktywnych, w następstwie czego zwiększy się liczba postępowań związanych z: zatwierdzeniem projektów robót geologicznych, zatwierdzeniem dokumentacji geologicznych, wydaniem koncesji na prowadzenie ww. działalności oraz sprawowaniem nadzoru nad prawidłową realizacją obowiązków koncesyjnych.

Analogiczne zwiększenie liczby postępowań dotyczy pozostałych rodzajów działalności.

Podziemne magazynowanie wodoru wymagać będzie rozpoznania i udokumentowania budowy geologicznej górotworu na podstawie decyzji Głównego Geologa Kraju, w tym: warunków hydrogeologicznych, geologiczno-inżynierskich, a także uzyskania koncesji na prowadzenie ww. działalności.

Podziemne składowanie dwutlenku węgla także wymagać będzie rozpoznania i udokumentowania budowy geologicznej górotworu na podstawie decyzji Głównego Geologa Kraju, w tym: warunków hydrogeologicznych, geologiczno-inżynierskich, a także uzyskania koncesji na prowadzenie ww. działalności w postępowaniu administracyjnym z udziałem Komisji Europejskiej.

Z uwagi na złożoność i rangę powyższych specjalistycznych działań niezbędnych dla bezpieczeństwa priorytetowych inwestycji oraz pożądane szybkie tempo transformacji energetycznej, w niniejszym projekcie przyjęto, że wymagane będzie stworzenie 9 nowych etatów. Zapewnią one możliwość sprawnego przeprowadzenia postępowań - rozpatrzenia rocznie łącznie ok. 90 wniosków o zatwierdzenie projektów robót geologicznych, dokumentacji geologicznych oraz udzielenia/zmiany koncesji na podziemne magazynowanie wodoru lub podziemne składowanie dwutlenku węgla (z udziałem Komisji Europejskiej). Osoby zatrudnione na nowoutworzonych etatach obsługiwać będą także monitoring zobowiązań koncesyjnych oraz należnych opłat.

Szacuje się, że roczny koszt wyżej opisanych łącznie 9 nowych etatów w ministerstwie wyniesie odpowiednio: w roku wejścia w życie ustawy i latach następnych – 1,12 mln zł (brutto) do obliczeń przyjęto, że średnie wynagrodzenie dla nowozatrudnionego pracownika będzie wynosiło 8 000 brutto (źródło własne) z uwzględnieniem rocznego kosztu DWR oraz kosztów pochodnych tj. kosztu ubezpieczenia społecznego koszt Funduszu Pracy koszt wyposażenia stanowisk (w roku wejścia w życie ustawy).

Kalkulacja wynagrodzeń wraz z pochodnymi dla 9 etatów w korpusie służby cywilnej w skali 12 m-cy w roku wejścia w życie ustawy:

- 1) wynagrodzenia osobowe dla 9 etatów korpusu służby cywilnej = 8 000 zł x 9 etatów x 12 m-cy = 864 000 zł brutto (864 tys. zł);

2) składki na ubezpieczenie społeczne finansowane przez pracodawcę (17,19%) = 864 000 zł x 17,19% = 148 521,6 zł brutto (148 tys. zł);

3) składki na Fundusz Pracy (2,45%) = 864 000 zł x 2,45% = 21 168 zł brutto (21 tys. zł).

Dodatkowo dla 9 etatów x wyposażenie/utworzenie 1 stanowiska pracy = 9 x 10 000 zł = 90 000 zł (90 tys. zł)

OGÓLEM skutki zatrudnienia nowych 9 etatów w roku wejścia w życie ustawy (rok 0) w korpusie służby cywilnej w okresie 12 m-cy, tj. wynagrodzenie i pochodne (pkt 1 + pkt 2 + pkt 3) = 1 033 689,6 zł brutto (1,03 mln zł) + utworzenie stanowiska pracy 90 000 zł (90 tys. zł) = **1 123 689,6 zł** (1 123 tys. zł).

Począwszy od pierwszego roku obowiązywania ustawy uwzględniono kwotę dodatkowego wynagrodzenia rocznego (DWR) dla 9 etatów:

1) 864 000 zł x 8,5% = 73 440 zł (73 tys. zł) -wyliczenie DWR;

2) składki na ubezpieczenie społeczne finansowane przez pracodawcę od DWR (17,19%) = 73 440 zł x 17,19% = 12 624,336 zł brutto; (13 tys. zł);

3) składki na Fundusz Pracy od DWR (2,45%) = 73 440 zł x 2,45% = 1 799,28 zł brutto (2 tys. zł).

OGÓLEM skutki w związku z naliczeniem DWR (od 2023 r.) od 9 etatów w kolejnych latach w korpusie służby cywilnej w okresie 12 m-cy, tj. wynagrodzenie i pochodne (pkt 1 + pkt 2 + pkt 3) = **87 863,62 zł brutto** (88 tys. zł).

OGÓLEM skutki/obciążenia dla budżetu państwa (10 lat) wynoszą 12,3 mln zł brutto (12 300 tys. zł). Na finansowanie nowych etatów w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw geologii zostaną, w miarę możliwości, zabezpieczone środki w ramach limitu cz. 41 – Środowisko (docelowo cz. - Geologia).

Koszty zatrudnienia nowych pracowników mogą zostać poniesione pod warunkiem dostępności środków w ramach przyznaných limitów.

Wydatki po stronie budżetu państwa obejmują również zakładaną w art. 25 projektu ustawy modyfikację reguły wydatkowej przewidzianej w art. 24 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo geologiczne i górnicze oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1133, z 2016 r. z późn. zm., tzw. ustawy węglowodorowej). Zgodnie z treścią projektu kontynuowane będą skutki finansowe wejścia w życie ustawy węglowodorowej w latach 2025-2034. Wydatki te wynoszą 8,702 mln zł rocznie i są finansowane z budżetu państwa w ramach limitu wydatków cz. 41 – Środowisko (zgodnie z projektem ustawy wydatki zostaną przeniesione do nowej części budżetowej – Geologia) i zostały wykazane w tabeli w trzecim i następnych latach obowiązywania projektu niniejszej ustawy.

OGÓLEM saldo budżetu państwa (10 lat) wyniesie -93,165 mln zł brutto.

Szacując skutki finansowe wynikające z aktualizacji reguły wydatkowej przewidzianej w ustawie z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo geologiczne i górnicze oraz niektórych innych ustaw oparto się na przewidzianych skutkach wejścia w życie tej ustawy, które od roku 2016 wynoszą każdego roku 8,059 mln zł, dokonując waloryzacji przewidzianych w tej ustawie wydatków o wskaźnik inflacji za lata 2014-2020. Wydatki zaplanowane w art. 25 projektu ustawy (reguła wydatkowa dla ww. ustawy węglowodorowej na lata 2025-2034) mogą ulec aktualizacji wynikającej ze zmiany przepisów prawa, w szczególności wynikającej z podwyższenia kwoty bazowej, stanowiącej podstawę ustalenia wynagrodzenia w służbie cywilnej.

Obciążenia regulacyjne wynikające z pozostałych proponowanych rozwiązania będą dotyczyć w głównej mierze budżetu jednostek samorządu terytorialnego („JST”) tj. województwa i gminy, na terenie których występowanie udokumentowanych złóż kopalin lub kompleksu podziemnego składowania dwutlenku węgla generuje obowiązek ich ujawniania odpowiednio w studium i planach miejscowych oraz wojewódzkich planach zagospodarowania przestrzennego.

Projektowana regulacja zakłada wydłużenie o 6 miesięcy – do 1 roku terminu na ujawnienie złóż węglowodorów w studium oraz w planie miejscowym. Roczny termin będzie dotyczył ujawnienia

złóż strategicznych w dokumentach planistycznych. Nowym obowiązkiem będzie także ujawnienie pozostałych złóż kopalni (niebędących złożami strategicznymi), w terminie 2 lat od zatwierdzenia dokumentacji również w planie miejscowym (o ile taki obowiązuje).

Na potrzeby niniejszej oceny regulacji wykonano analizę kosztów, opartą na danych finansowych wybranej grupy gmin i województw oraz podmiotów gospodarczych, poniesionych przez nie w okresie ostatnich 8 lat. Przy określaniu grupy badawczej gmin wzięto pod uwagę ilość i rodzaj poszczególnych złóż kopalni występujących na ich terenie. W tym celu zwrócono się do 60 gmin i 16 województw o informację na temat wysokości kosztów wynikających z ujawniania udokumentowanych złóż kopalni w dokumentacjach planistycznych.

Przeprowadzone badanie pokazało, że zdecydowana większość gmin i województw ma problem z określeniem poszczególnych kosztów wynikających z przedmiotowego ujawniania złóż z uwagi na praktyczne wprowadzanie tych zmian w dokumentacji planistycznych równocześnie z innymi zmianami ich treści. Z tego względu nie jest możliwe dokładne określenie kosztów projektowanej regulacji w powyższym zakresie. Ponadto na określenie przyszłych kosztów regulacji w tym zakresie wpływ ma trudna do przewidzenia ilość udokumentowanych w przyszłości złóż.

Niniejsza ocena przedstawia uśrednione szacunkowe koszty jakie mogą powstać w wyniku funkcjonowania projektowanej regulacji dla budżetu JST.

Średni wydatek gmin wynikający z opracowań i zmian studium i planów miejscowych wynosi około 52 tys. zł. w ujęciu rocznym. Budżet województw w tym zakresie poniósł średni koszt w wysokości około 254 tys. zł. Średni koszt wynikający z zarządzeń zastępczych wydawanych przez wojewodów oscylował w granicach 5,1 tys. zł, co stanowiło dodatkowy koszt budżetu gmin (łącznie wydatek gmin – ok. 57 tys. zł)

W związku z powyższym należy przyjąć, że łączny średni roczny wydatek JST wynosi ok. 311 tys. zł. Powyższe obliczenia odnoszą się łącznie do 93 opracowań planistycznych sporządzonych w okresie 8-letnim. Przyjmując, że w okresie 8 – letnim na 1 rok przypadało średnio około 8 opracowań sporządzonych przez gminy to w okresie pierwszych dwóch lat obowiązywania regulacji zostanie opracowane średnio 16 opracowań (8 opracowań w skali 1 roku, średni koszt 1 z 90 opracowań ok. 5,4 tys. zł). Zakładając równocześnie powstanie analogicznych jak w latach ubiegłych, kosztów zarządzeń zastępczych (5,1 tys. zł/rok) oraz porównywalnych jak w latach poprzednich kosztów ujawnienia udokumentowanych złóż przy udziale finansowym przedsiębiorstw (średni koszt 1 z 75 opracowań ok. 6,5 tys. zł, rocznie ok. 9 opracowań) to szacunkowy wydatek roczny budżetu gmin z tego tytułu wyniesie ok. 101,7 tys. zł

W analogicznym okresie budżet województwa może ponieść szacunkowy koszt w wysokości ok. 254 tys. zł.*

W kolejnych latach przewiduje się, że koszty te będą ulegać zmniejszeniu z uwagi na partycypację w nich przedsiębiorców oraz malejącą liczbę ujawnianych nowych udokumentowanych złóż strategicznych. W chwili opracowywania projektu brak jest danych, a co za tym idzie możliwości nawet przybliżonego oszacowania kosztów, jakie mogą powstać w trzecim i kolejnych latach obowiązywania regulacji. Przyjęto zatem, że będzie to o połowę niższy koszt niż w dwóch pierwszych latach tj. 50,85 tys. zł dla gmin i 127 tys. zł dla województw.

Zgodnie z projektowaną regulacją w sytuacji nieujawnienia przez zobowiązaną gminę złóż kopalni lub kompleksu podziemnego składowania dwutlenku węgla w dokumentach planistycznych i zaniechania lub opóźnienia wydania przez wojewodów zarządzeń zastępczych w tych sprawach, nadal będzie obowiązywać obciążająca budżety województw kara pieniężna w wysokości 1000 zł za każdy dzień zwłoki. Projektowana regulacja nie przewiduje zwiększenia wysokości tego kosztu, natomiast przewiduje zwiększenie obciążenia finansowego budżetów gmin, w przypadku uchybienia terminowi wprowadzenia do dokumentów planistycznych obszaru udokumentowanego ww. złoża lub kompleksu. Należy zakładać, że prewencyjne oddziaływanie tych sankcji spowoduje, że wszystkie podmioty będą wywiązywały się z nałożonych obowiązków i nie będzie potrzeby wymierzania tego typu kar.

Na przestrzeni lat 2016-2020, na podstawie art. 11 i art. 17 u.p.z.p, do ministra, wpłynęło 9 170 wniosków o zaopiniowanie projektów Studium i planów miejscowych oraz ich zmian.

W odniesieniu do 827 z 9 170 wniosków wydano opinie negatywne. W przypadku ok 25 - 33 %

spraw zakończonych wydaniem tych opinii do ministerstwa wpłynęły poprawione i uzupełnione wnioski o zaopiniowanie.

Zgodnie z art. 53 ust. 4 pkt 5 w związku z art. 64 ust. 1 u.p.z.p. decyzję o warunkach zabudowy wydaje się - w odniesieniu do udokumentowanych złóż kopaliny i wód podziemnych - po uzgodnieniu z właściwym OAG dokonywanym w trybie art. 106 k.p.a. W zakresie spraw zakończonych odmową uzgodnienia decyzji o warunkach zabudowy minister rozpatruje pow. 90 % ogólnej liczby wniosków o ponowne rozpatrzenie.

W związku z planowanym wprowadzeniem do u.p.z.p. procedury uzgadniania z ministrem (w miejsce dotychczasowego niewiążącego opiniowania) studium, planu miejscowego oraz planu zagospodarowania przestrzennego województwa przewiduje się zwiększenie liczby ww. postępowań a co za tym idzie liczby etatów administracji publicznej o 2 etaty zajmujące się prowadzeniem odwoławczych postępowań administracyjnych w tym zakresie. Z dotychczasowej praktyki wynika, że roczna liczba opiniowanych ww. dokumentów planistycznych wynosi ok. 1 500 (analizy własne). Szacuje się, że czas 1 postępowania dotyczącego ich uzgadniania wyniesie około 2-4 rg., co w skali roku wymaga 3 000-6 000 rg. Przyjmując, że wymiar czasu w 1 roku wyniesie około 1 800 rg., do realizacji postępowań uzgadniających potrzebne będą minimum 2 nowe etaty w urzędzie obsługującym ministra właściwego ds. geologii.

Dodatkowo w związku z projektowanym prowadzeniem nowego rodzaju postępowania administracyjnego kończącego się wydaniem decyzji w sprawie uznania złoża kopaliny za strategiczne przewiduje się, że w skali roku wyższy koszt pracodawcy ulegnie zwiększeniu w związku z zapotrzebowaniem na 1 etat do obsługi tych postępowań w urzędzie obsługującym ministra właściwego ds. geologii. Przyjęto, że rocznie może być prowadzone około 60 takich postępowań, wobec czego szacuje się, że w skali 1 miesiąca pracownik będzie prowadził ok. 5 postępowań wymagających analiz własnych, jak i kontaktów zewnętrznych (przedsiębiorcy, komisje doradcze, instytucje współdziałające). W niektórych przypadkach wymagane będzie prowadzenie tych spraw na etapie sądownoadministracyjnym. Przedmiotowe postępowania często stanowią sprawy złożone.

Wpływ na sektor finansów publicznych będą miały również projektowane zmiany przepisów w zakresie podziemnego składowania dwutlenku węgla, podziemnego bezziornikowego magazynowania wodoru oraz zmiany kompetencji organów administracji geologicznej.

W przypadku zmiany przepisów dotyczących podziemnego składowania dwutlenku węgla zasadnicze wydatki związane z wejściem w życie tych przepisów będą związane z zapewnieniem funkcjonowania Krajowego Administratora Podziemnych Składowisk Dwutlenku Węgla (dalej „KAPS CO₂”, który będzie finansowany przez NFOŚiGW. W przypadku podjęcia przez przedsiębiorców działalności w zakresie podziemnego składowania dwutlenku węgla spodziewane są dochody budżetu państwa – z tytułu ustanowienia użytkowania górniczego, a także dochody jednostek samorządu terytorialnego (gmin) i pozostałych jednostek (NFOŚiGW) – z tytułu opłat, o których mowa w Dziale VII P.g.g.

W odniesieniu do wpływu na sektor finansów publicznych regulacji dotyczących podziemnego składowania dwutlenku węgla:

- a) szacując koszt funkcjonowania KAPS CO₂ oparto się na kosztach funkcjonowania tego podmiotu przewidzianych na lata 2013-2022 w regule wydatkowej zawartej w art. 16 ustawy z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy – *Prawo geologiczne i górnicze oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. poz. 1238 i z 2015 r. poz. 1505), dokonując waloryzacji przewidzianych w tej ustawie wydatków o wskaźnik inflacji za lata 2013-2020 (8,7%);
- b) szacując wpływy budżetu państwa z tytułu ustanowienia użytkowania górniczego przyjęto jako podstawę wyliczenia wynagrodzenia Skarbu Państwa stawkę 1,00 zł za tonę składowanego CO₂ oraz potencjalną ilość składowanego CO₂ – 265 000 000,00 ton (w oparciu o dane z opracowania PIG-PIB Zadanie KAPSCO₂: monitorowanie statusu projektów CCS, 2021 r.);
- c) szacując wpływy jednostek samorządu terytorialnego i NFOŚiGW z tytułu opłat, o których mowa w Dziale VII ustawy P.g.g., przyjęto jako podstawę wyliczenia opłaty należnej tym podmiotom stawkę 2,00 zł za tonę składowanego CO₂ oraz potencjalną ilość składowanego CO₂ – 265 000 000,00 ton, w oparciu o źródło wskazane powyżej.

Przy wyliczeniu planowanego dochodu budżetu państwa z tytułu ustanowienia użytkowania górniczego dla działalności w zakresie podziemnego składowania dwutlenku węgla posiłkowano

się obowiązującymi od 1 stycznia 2016 r., ustalonymi przez ministra właściwego do spraw środowiska, Zasadami ustalania wynagrodzenia z tytułu użytkowania górniczego (<https://bip.mos.gov.pl/koncesje-geologiczne/zasady-ustalania-wynagrodzenia-z-tytułu-użytkowania-górniczego/>), dotyczącymi wynagrodzenia z tytułu podziemnego składowania odpadów. Wynagrodzenie takie jest płatne co roku i stanowi udział procentowy wyliczonej wartości części górotworu przeznaczanej do podziemnego składowania odpadów. Wartość części górotworu przeznaczanej do podziemnego składowania wyliczono według wzoru:

$$W = Q * c,$$

gdzie W – oznacza wartość części górotworu przeznaczanej do podziemnego składowania,

Q – pojemność czynną przeznaczoną do podziemnego składowania wyrażoną w tonach,

c – cenę jednostkową.

W przypadku podziemnego składowania dwutlenku węgla przyjęto wysokość rocznego wynagrodzenia za ustanowienie użytkowania górniczego stanowiącą 2% wyliczonej zgodnie z powyższym wzorem wartości części górotworu przeznaczanej do podziemnego składowania.

Szacowana wysokość dochodu jednostek samorządu terytorialnego oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej z tytułu opłaty koncesyjnej za udzielenie koncesji na podziemne składowanie dwutlenku węgla, została wyliczona na podstawie art. 135 ust. 1 i 4 (w brzmieniu nadanym w niniejszym projekcie) oraz art. 141 ust. 1 P.g.g.

Przyjęto również, że z uwagi na złożoność i czasochłonność całego procesu inwestycyjnego dochód z tytułu udzielenia koncesji na podziemne składowanie dwutlenku węgla oraz z tytułu ustanowienia użytkowania górniczego dla tej działalności może pojawić się dopiero w 7. roku od dnia wejścia w życie ustawy.

W przypadku zmiany przepisów w zakresie podziemnego bezzbiornikowego magazynowania wodoru przewidywane są dochody budżetu państwa – z tytułu ustanowienia użytkowania górniczego. W odniesieniu do wpływu na sektor finansów publicznych regulacji dotyczących podziemnego bezzbiornikowego magazynowania wodoru, szacując wpływy budżetu państwa z tytułu ustanowienia użytkowania górniczego jako podstawę wyliczenia wynagrodzenia Skarbu Państwa przyjęto stawkę 5 zł za tys. m³ zmagazynowanego wodoru oraz potencjalną objętość magazynowanego wodoru – 1 237 200 tys. m³, ustaloną na podstawie danych dotyczących objętości magazynów gazu ziemnego, które mogą zostać przekształcone w magazyny wodoru (źródło: informacje własne organu).

Przy wyliczeniu planowanego dochodu budżetu państwa z tytułu ustanowienia użytkowania górniczego dla działalności w zakresie podziemnego bezzbiornikowego magazynowania wodoru posłużono się obowiązującymi Zasadami ustalania wynagrodzenia z tytułu użytkowania górniczego dotyczącymi wynagrodzenia z tytułu podziemnego bezzbiornikowego magazynowania substancji. Wynagrodzenie takie jest płatne co roku i stanowi udział procentowy wyliczonej wartości części górotworu przeznaczanej na magazyn. Wartość części górotworu przeznaczanej na magazyn wyliczono według wzoru:

$$W = Q * c,$$

gdzie W – oznacza wartość części górotworu przeznaczanej na magazyn,

Q – pojemność czynną przeznaczoną do magazynowania wyrażoną w tys. m³

c – cenę jednostkową.

W przypadku magazynowania wodoru przyjęto wysokość rocznego wynagrodzenia za ustanowienie użytkowania górniczego stanowiącą 15% wyliczonej zgodnie z powyższym wzorem wartości części górotworu przeznaczanej na magazyn, analogicznie do wynagrodzenia przyjętego dla magazynowania gazu ziemnego. Przyjęto również, że z uwagi na złożoność i czasochłonność całego procesu inwestycyjnego dochód z tytułu ustanowienia może pojawić się dopiero w 5. roku od dnia wejścia w życie ustawy. Spodziewany dochód w przypadku działalności polegającej na podziemnym bezzbiornikowym magazynowaniu wodoru jest planowany wcześniej niż w przypadku podziemnego składowania dwutlenku węgla, gdyż w przypadku magazynowania wodoru przestrzenie górotworu, które miałyby być przeznaczone na podziemne bezzbiornikowe magazyny zostały już wstępnie

zidentyfikowane. W przypadku zmiany kompetencji organów administracji geologicznej polegającej na przeniesieniu do marszałków województw kompetencji w zakresie projektów robót geologicznych w celu wykorzystania ciepła Ziemi, w zakresie projektów robót geologicznych dotyczących wykonywania wkopów oraz otworów wiertniczych o głębokości do 30 m w celu wykonywania ujęć wód podziemnych na potrzeby poboru wód podziemnych w ilości nieprzekraczającej 5 m³ na dobę w obszarach górniczych utworzonych w celu wydobywania wód leczniczych lub solanek oraz w zakresie projektów robót geologicznych obejmujących rekonstrukcję zlikwidowanego otworu wiertniczego w celu wykorzystania ciepła Ziemi planowane są wydatki marszałków województw związane z koniecznością utworzenia nowych miejsc pracy w urzędach obsługujących marszałków województw. W odniesieniu do wydatków marszałków województw związanych z koniecznością zatrudnienia w urzędach marszałkowskich nowych pracowników realizujących nowe zadania tych organów (są to zadania zlecone z administracji rządowej w myśl art. 156 ust. 3 P.g.g.) przewidziane w niniejszej projekcie założono, że każdy urząd marszałkowski stworzy 2 nowe etaty z wynagrodzeniem miesięcznym w wysokości 6 500 zł (brutto) każdy (założenie w oparciu o dane statystyczne GUS przeciętnego wynagrodzenia w administracji publicznej) z uwzględnieniem rocznego kosztu DWR oraz rocznych kosztów pochodnych tj. koszt ubezpieczenia społecznego koszt Funduszu Pracy jednorazowy koszt wyposażenia stanowisk Szacuje się, że wejście w życie ustawy będzie generowało skutek finansowy dla budżetu państwa z tytułu utworzenia w Urzędach Marszałkowskich nowych 32 etatów, w wysokości odpowiednio: w roku wejścia w życie ustawy - 3,30 mln zł (brutto), w pierwszym roku obowiązywania ustawy oraz latach następnych – 3,28 mln zł (brutto).

Kalkulacja wynagrodzeń wraz z pochodnymi dla 32 etatów w Urzędach Marszałkowskich (UM) w skali 12 m-cy w roku wejścia w życie ustawy:

- 1) wynagrodzenia osobowe dla 32 etatów UM = 6500 zł x 32 etatów x 12 m-cy = 2 496 000 zł brutto; (2 946 tys. zł);
- 2) składki na ubezpieczenie społeczne finansowane przez pracodawcę (17,19%) = 2 496 000 zł x 17,19% = 429 062,4 zł brutto; (429 tys. zł);
- 3) składki na Fundusz Pracy (2,45%) = 2 496 000 zł x 2,45% = 61 152 zł brutto (61 tys. zł).

Dodatkowo dla 32 etatów x wyposażenie/utworzenie 1 stanowiska pracy = 32 x 10.000 zł = 320 000 zł (320 tys. zł)

OGÓLEM skutki zatrudnienia nowych 32 etatów w roku wejścia w życie ustawy (rok 0) w UM w okresie 12 m-cy, tj. wynagrodzenie i pochodne (pkt 1 + pkt 2 + pkt 3) = **2 986 214,4 zł brutto (2 986 tys. zł)** + utworzenie stanowiska pracy 320 000 zł (320 tys. zł). = **3 306 214,4 (3 306 tys. zł) brutto.**

Począwszy od pierwszego roku obowiązywania ustawy uwzględniono kwotę dodatkowego wynagrodzenia rocznego (DWR) dla 32 etatów:

- 1) kwota wynagrodzenia 2 496 000 zł x 8,5% = 250 410 zł (250 tys. zł); (wyliczenie DWR)
- 2) składki na ubezpieczenie społeczne finansowane przez pracodawcę od DWR (17,19%) = kwota DWR 250 410 zł x 17,19% = 43 045,48 zł brutto; (43 tys. zł);
- 3) składki na Fundusz Pracy od DWR (2,45%) = kwota DWR 250 410 zł x 2,45% = 6 135,045 zł brutto (6 tys. zł).

OGÓLEM skutki w związku z naliczeniem DWR (od 2023 r.) od 32 etatów w kolejnych latach w UM w okresie 12 m-cy, tj. wynagrodzenie i pochodne (pkt 1 + pkt 2 + pkt 3) = 299 590,56 **(300 tys. zł).**

OGÓLEM skutki/obciążenia dla budżetu państwa (w okresie 10 lat) z wynoszą 36,1 mln zł brutto (36 100 tys. zł)

Z uwagi na okoliczność, że zadania z zakresu geologii realizowane przez marszałka województwa stanowią zadania zlecone z zakresu administracji geologicznej, konieczne będzie zabezpieczenie środków na realizację zadań przewidzianych projektowaną ustawą.

W regule wydatkowej (art. 65 projektu ustawy) uwzględniono koszty utworzenia oraz wyposażenia 32 dodatkowych etatów w urzędach marszałkowskich.

	<p>Projektowana regulacja powoduje zmniejszenie dochodów jednostek samorządu terytorialnego (gmin) z tytułu opłaty podwyższonej, o której mowa w art. 140 ustawy P.g.g. – z 60 do 55% oraz dochodów NFOŚiGW z tego samego tytułu – z 40 do 35% w stosunku do obecnie obowiązujących przepisów. Dochód ten zgodnie z projektem przypadnie budżetowi państwa z przeznaczeniem dla organów nadzoru górniczego, prowadzących postępowania w sprawie ustalenia opłaty podwyższonej. Ponieważ wysokość opłat podwyższonych, która w przyszłości w wyniku tych postpowań zostanie ustalona, nie jest obecnie możliwa do przewidzenia, zarówno zmniejszenie dochodów gmin i NFOŚiGW, jak i powstanie dochodu budżetowego, mają w chwili obecnej charakter niemierzalny.</p> <p>W zakresie przepisów dotyczących ratownictwa górniczego projekt nie wymaga wskazywania źródeł finansowania. Wprowadza on bowiem jedynie mechanizm, z którego skorzystanie będzie zależało od możliwości budżetowych państwa oraz inicjatywy ministra właściwego do spraw gospodarki złożami kopalini. Zasadność finansowania z budżetu państwa określonych przedsięwzięć będzie z kolei przedmiotem analiz na etapie prac nad corocznymi ustawami budżetowymi, a w 2021 r. – niezwłocznie po wejściu w życie projektowanych zmian. Projektowana regulacja nie nakłada na ministra właściwego do spraw gospodarki złożami kopalini obowiązku uruchamiania konkursów, których przedmiotem byłoby udzielenie dotacji na realizację konkretnych przedsięwzięć w dziedzinie ratownictwa górniczego. Stwarza jedynie taką możliwość.</p>
--	---

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2021 r.)	duże przedsiębiorstwa	0	0,062	0,062	0,062	0,062	0,062	0,62
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	0,062	0,062	0,062	0,062	0,062	0,62
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	<p>Korzystny wpływ regulacji na przedsiębiorczość zostanie zapewniony poprzez zabezpieczenie dostępu do złóż kopalini, które będą źródłem surowców niezbędnych do rozwoju gospodarki. Wprowadzone zostaną ułatwienia związane z prowadzeniem działalności (np. brak konieczności zgodności planowanej inwestycji z ustaleniami planu miejscowego na etapie ubiegania się o udzielenie koncesji na wydobywanie).</p> <p>Projektowane zmiany powinny ułatwić i przyspieszyć prowadzenie inwestycji górniczych, m.in. dzięki zmianom dotyczącym trybu i sposobu ujawnienia udokumentowanych złóż kopalini.</p>						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	<p>Wydłużenie terminu, w jakim będzie przysługiwało prawo pierwszeństwa do ustanowienia użytkownika górniczego oraz prawo do wyłącznego korzystania z informacji geologicznej zwiększy bezpieczeństwo inwestowania w Polsce.</p> <p>Projektowana regulacja w zakresie dotyczącym ratownictwa górniczego przyniesie pozytywne skutki społeczne, gospodarcze, finansowe i prawne, ponieważ:</p> <p>1) umożliwi podejmowanie przez państwo działań zmierzających do wzmocnienia potencjału podmiotów zawodowo trudniących się ratownictwem górniczym, podwyższając poziom bezpieczeństwa załóg górniczych oraz (np. w związku z prowadzeniem, wymagającej zabezpieczenia ratowniczego, działalności w wyrobiskach zlikwidowanych podziemnych zakładów górniczych w celach innych niż określone ustawą P.g.g., w szczególności turystycznych, leczniczych i rekreacyjnych) bezpieczeństwa powszechnego, w tym:</p> <p style="margin-left: 20px;">a) zwiększając tempo i skuteczność działań ratowniczych, nie tylko w przypadku zaistnienia wypadku czy katastrofy, ale także w przypadku powstania zagrożenia, które wymaga podjęcia prac profilaktycznych,</p> <p style="margin-left: 20px;">b) sprzyjając optymalizacji wyszkolenia i przygotowania zdrowotnego</p>						

		<p>i mentalnego służb ratowniczych przedsiębiorców, obowiązkowo (w przypadku szkoleń – z nielicznymi wyjątkami, określonymi w przepisach rozporządzenia w sprawie ratownictwa górniczego) korzystających z usług podmiotów zawodowo trudniących się ratownictwem górniczym;</p> <p>2) utworzy, poprzez objęcie nową regulacją także prac profilaktycznych, ramy dla istotnego zmniejszenia ryzyka powstawania (w wyniku niepodejmowania tych prac) potencjalnych źródeł wypadków i katastrof górniczych;</p> <p>3) wzmocni rynek usług ratowniczych, stymulowany przez wzrastające potrzeby przedsiębiorców górniczych w zakresie korzystania z tych usług, wynikające ze zwiększającego się natężenia zagrożeń i konieczności zapewnienia profesjonalnego wsparcia ratowniczego (zarówno w przypadku realizacji bieżących działań, jak i w przypadku zwiększonego zapotrzebowania na usługi ratownicze, związanego z zaistnieniem wypadku czy katastrofy w ruchu zakładu górniczego);</p> <p>4) umożliwi elastyczne zarządzanie przez ministra właściwego do spraw gospodarki złożami kopalin, wskazanego pośrednio w P.g.g. jako organ odpowiedzialny za funkcjonowanie ratownictwa górniczego (przez przypisanie mu właściwości w zakresie wydania rozporządzenia w sprawie ratownictwa górniczego), budżetem państwa przeznaczonym na stymulowanie funkcjonowania przemysłu wydobywczego;</p> <p>5) zoptymalizuje mechanizmy wsparcia dla branży górniczej także w obliczu potrzeb związanych z koniecznością minimalizowania – u przedsiębiorców prowadzących w tej branży działalność produkcyjną – skutków rozprzestrzeniania się wirusa SARS-CoV-2.</p> <p>Projektowane zmiany ułatwią pracodawcom z branży geologicznej i górniczej pozyskiwanie wykwalifikowanych i doświadczonych pracowników, co przyczyni się do uelastyczenia rynku pracy.</p> <p>Regulacja powinna mieć wpływ na zwiększenie konkurencyjności przedsiębiorstw działających w sektorze poszukiwawczo-wydobywczym, zarówno w odniesieniu do dużych, jak i małych i średnich przedsiębiorstw.</p> <p>Przepisy ograniczające nielegalną eksploatację powinny sprzyjać wyrównaniu szans podmiotów świadczących usługi w zakresie poszukiwania, eksploatacji i obrotu kopalinami.</p>
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Zwiększenie mobilności osób zatrudnionych w górnictwie i posiadających kwalifikacje do wykonywania czynności mierniczego górnictwo.
	Osoby z niepełnosprawnością i osoby starsze	Brak wpływu.
Niemierzalne	(dodaj/usuń)	<p>Złoża kopalin, do których prawo własności górniczej przysługuje Skarbowi Państwa, uzyskują skuteczną ochronę, co powinno przełożyć się na wyższe dochody z tytułu ustanowienia użytkowania górniczego i opłat eksploatacyjnych.</p> <p>Racjonalizacja obowiązków związanych z prowadzeniem podziemnych tras turystycznych, powinna spowodować ograniczenie kosztów prowadzenia tej działalności oraz stanowić zachętę do rozwoju tej branży oraz popularyzacji wiedzy geologicznej i górniczej.</p> <p>PSG uzyska dostęp do informacji geologicznej, zapisanej na nośnikach znajdujących się poza archiwami geologicznymi, dzięki czemu będzie mogła lepiej realizować zadania.</p> <p>Zniesione zostaną bariery utrudniające lokalizację OZE na złożach, jeżeli planowane inwestycje nie zablokują dostępności do złóż kopalin, dzięki czemu będzie możliwa transformacja energetyczna (poprawa jakości powietrza, ograniczenie zanieczyszczeń).</p> <p>Doprecyzowanie przepisów prawa budzących wątpliwości interpretacyjnie przyspieszy postępowania (np. udokumentowanie prawa do informacji geologicznej).</p>

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Projektowana regulacja przewiduje w przypadku sporządzenia przez przedsiębiorcę dokumentacji geologicznej lub dodatku do dokumentacji geologicznej:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) obowiązkowe sfinansowanie przez przedsiębiorcę zmian w dokumentach planistycznych gminy (studium i plan miejscowy) – w przypadku złóż strategicznych, 2) fakultatywne sfinansowania przez przedsiębiorcę zmian w dokumentach planistycznych gminy (studium i plan miejscowy) – w przypadku pozostałych złóż kopalin. <p>Powyższe korzystnie wpłynie na funkcjonowanie przedsiębiorstw poprzez skrócenie (w przypadku 1) lub możliwość skrócenia (w przypadku 2) czasu ujawniania złóż kopalin w dokumentach, planistycznych, a tym samym umożliwienia wcześniejszego rozpoczęcia działalności wydobywczej. Na potrzeby niniejszej oceny regulacji wykonano analizę kosztów, opartą na danych finansowych wybranej grupy podmiotów gospodarczych, poniesionych w okresie ostatnich 8 lat. Grupę przedsiębiorców wyłoniono na podstawie rodzaju dotychczas prowadzonej przez te podmioty działalności w oparciu o przepisy obowiązującej ustawy.</p> <p>W tym celu zwrócono się do 21 przedsiębiorców w rozumieniu P.g.g. o informację na temat wysokości kosztów wynikających z ujawniania udokumentowanych złóż kopalin w dokumentacjach planistycznych.</p> <p>Na określenie przyszłych skutków regulacji w ujęciu pieniężnym w tym zakresie ma wpływ trudna do przewidzenia ilość rozpoznanych, a w konsekwencji udokumentowanych w przyszłości złóż. Nie jest zatem możliwe dokładne określenie kosztów projektowanej regulacji w powyższym zakresie. Niniejsza ocena przedstawia uśrednione szacunkowe koszty, jakie mogą powstać w wyniku funkcjonowania projektowanej regulacji.</p> <p>Należy przyjąć, że w przypadku reprezentatywnej grupy podmiotów gospodarczych uśredniony koszt wynosi ok. 62 tys. zł w ujęciu rocznym.</p> <p>Powyższe obliczenia odnoszą się łącznie do 75 opracowań planistycznych.</p> <p>Zakładając, że projektowane regulacje wejdą w życie dopiero w III kwartale 2022 r., przewiduje się, że w roku wejścia w życie ustawy (rok 0) nie będzie ona generowała kosztów po stronie przedsiębiorstw. W latach kolejnych, w przypadku występowania porównywalnego w stosunku do lat ubiegłych poziomu zainteresowania podmiotów gospodarczych oraz tempa dokumentowania złóż, duże przedsiębiorstwa mogą ponieść wydatek w wysokości ok. 62 tys. zł rocznie. Z uwagi na dużą liczbę mniejszych podmiotów gospodarczych funkcjonujących na rynku oraz liczbę istniejących w kraju kopalń odkrywkowych (ok. 7,4 tys. zakładów) przyjęto analogiczną kwotę wydatków po stronie małych i średnich przedsiębiorstw.</p> <p>Łączy szacowany wydatek wszystkich przedsiębiorstw w skali 10-letniej, przy założeniu niezmienionej w stosunku do aktualnej skali inwestowania, wyniesie 1,24 mln zł.</p> <p>Dodatkowym obciążeniem branży jest proponowane ograniczenie obowiązku informacyjnego w zakresie przedstawiania bieżących parametrów wydobycia węglowodorów (2 razy rocznie zamiast 12).</p>
--	---

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☐ nie dotyczy	
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☒ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
☒ zmniejszenie liczby dokumentów ☒ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne: ułatwienie w prowadzeniu działalności gospodarczej	☒ zwiększenie liczby dokumentów ☒ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
<p>Komentarz:</p> <p>Zmniejszenie liczby procedur i dokumentów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - doprecyzowanie obowiązku przedsiębiorcy składającego wnioski o udzielenie koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż dotyczącego przedkładania dowodów istnienia: prawa do korzystania z informacji geologicznej 	

- ograniczenie obowiązku raportowania wyników procesu wydobywania (parametry) oraz ilości przekazywanych zgłoszeń oraz ilości dokumentów przekazywanych do OAG
- zmniejszenie liczby organów uczestniczących w opiniowaniu niektórych zmian w projekcie robót geologicznych, których wykonywanie nie wymaga uzyskania koncesji (dodatki PRG),
- odstąpienie od koncesjonowania działalności w zakresie poszukiwania i rozpoznawania kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla i ograniczeniem procedur w tym zakresie do zatwierdzenia projektu robót geologicznych.

Ułatwienie w prowadzeniu działalności gospodarczej:

- ułatwienie w prowadzeniu działalności przez przedsiębiorców jest wydłużenie z 3 do 5-ciu lat okresu obowiązywania szczególnych uprawnień dla podmiotu, który sfinansował prace geologiczne i doprowadził do powstania informacji geologicznej. Podmiotowi takiemu przysługuje prawo pierwszeństwa do ustanowienia użytkownika górniczego oraz

Zwiększenie liczby procedur

- wprowadzenie obowiązku ujawniania przez gminy w dokumentach planistycznych: złóż strategicznych: w ciągu 1 roku od dnia zatwierdzenia dokumentacji geologicznej/dodatku do dokumentacji geologicznej; w stosunku do pozostałych złóż: w terminie 2 lat liczonych w taki sam sposób,
- **roczny termin** liczony od dnia wejścia w życie rozporządzenia wydanego na podstawie projektowanego art. 93a P.g.g., na ujawnienie przez gminy złóż kopalni, które udokumentowane zostały przed dniem wejścia w życie ustawy i zostały wymienione w rozporządzeniu wydanym na podstawie delegacji ustawowej,
- zwiększenie zakresu spraw objętych zarządzeniem zastępczym wojewody o sprawy wprowadzania obszarów udokumentowanych złóż kopalni albo obszarów udokumentowanego kompleksu podziemnego składowania dwutlenku węgla do planów miejscowych (dotychczas zarządzenie zastępcze dotyczyło wprowadzenia złóż wyłącznie do Studium),
- wprowadzenia sankcji finansowych dla gmin za zwłokę we wprowadzaniu złóż do dokumentów planistycznych.

Zwiększenie liczby dokumentów

- wprowadzenie obowiązków informacyjnych związanych z ewidencją podziemnych bezzbiornikowych magazynów substancji (w tym wodoru).

9. Wpływ na rynek pracy

Projektowana ustawa nie wpłynie na rynek pracy w skali ogólnokrajowej. Zakłada się, że projektowane uproszczenia oraz zniesienie części barier administracyjnych, spowodują zwiększenie zainteresowania w prowadzenie działalności geologicznej i górniczej w naszym kraju, prowadząc do ożywienia tej branży.

Ponadto możliwość uwzględnienia stażu pracy w PIG-PIB, związanego z opracowywaniem PRG oraz dokumentacji geologicznych złóż kopalni, a także związanego z ich sprawdzaniem z uwzględnieniem aspektów geologicznych, przy ubieganiu się o uprawnienia geologiczne, umożliwi większej liczbie osób ubieganie się o stwierdzenie kwalifikacji geologicznych, dzięki czemu zwiększy się liczba osób posiadających uprawnienia geologiczne, nowe osoby zyskają możliwość samodzielnego sporządzania PRG lub dokumentacji geologicznych.

Zwiększenie liczby obowiązków spoczywających na organach wykonawczych gmin w zakresie systematycznego ujawniania udokumentowanych złóż kopalni w dokumentach planistycznych nie powinno znacząco wpłynąć na zmianę zatrudnienia w administracji.

Przewiduje się, że pozytywny wpływ na rozwój branży geologiczno-górniczej przyniesie wydłużenie przedsiębiorcom do 5 lat okresu przysługiwania prawa pierwszeństwa oraz prawa do wyłącznego korzystania z informacji geologicznej.

Zmiana przepisów w zakresie stwierdzania kwalifikacji górniczych oraz wymogów dotyczących specjalistycznych szkoleń będzie prowadziła do podniesienia poziomu przygotowania zawodowego i doświadczenia zawodowego osób dozoru ruchu w odkrywkowych i otworowych zakładach górniczych, co przyczyni się do wzrostu poziomu bezpieczeństwa pracowników i ruchu zakładu.

Ponadto zmiana przepisów dotyczących stwierdzenia kwalifikacji górniczych oraz zrównanie uprawnień mierniczego górniczego i geodety przyczyni się do poprawy sytuacji tych osób na rynku pracy, zwiększenia możliwości ich zatrudnienia, a co za tym idzie również zwiększenia mobilności pracowników.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☒ środowisko naturalne ☒ sytuacja i rozwój regionalny ☒ inne: bezpieczeństwo energetyczne	☐ demografia ☒ mienie państwowe	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
---	--	---

Omówienie wpływu	Złóża kopalni stanowią elementy środowiska naturalnego, którym ustawodawca przyznaje prawo ochrony zagwarantowane w ustawie P.o.ś. Założeniem ustawy zmieniającej jest uszczelnienie tej ochrony na gruncie ustaw szczegółowych. Zmiana P.g.g. wywrze korzystny wpływ na środowisko naturalne poprzez wprowadzenie rozwiązań umożliwiających, a jednocześnie gwarantujących
------------------	---

zbilansowane i racjonalne gospodarowanie złożami naturalnymi w Polsce.

Wprowadzenie obowiązku systematycznego ujawniania złóż kopalin w dokumentach planistycznych pośrednio przyczyni się do poprawy sytuacji na szczeblu lokalnym. Przedsiębiorcy zainteresowani uzyskaniem koncesji geologicznych w odniesieniu do złóż strategicznych pokryją koszty zmian w dokumentach planistycznych. Zakłada się, że w przypadku pozostałych złóż, spora część ich obszarów zostanie ujawniona również na koszt przedsiębiorców. Zaoszczędzone w ten sposób środki finansowe samorządy będą mogły przeznaczyć na pokrycie wydatków związanych z inwestycjami lokalnymi, promocją regionu, wsparciem inicjatyw obywatelskich itp. co bez wątpienia przyczyni się do rozwoju regionalnego.

Wzmocnienie ochrony dla złóż kopalin objętych własnością górnictwem, w tym przede wszystkim złóż strategicznych przyczyni się też do rozwoju całego kraju. Złóża kopalin stanowią bowiem mienie Skarbu Państwa, co powoduje, że ich wzmocniona ochrona przed trwałą zabudową przyczyni się do wzrostu gospodarczego państwa gdy chodzi o przemysł górniczy. Wyznaczenie złóż strategicznych spowoduje wzrost atrakcyjności niektórych obszarów pod kątem zasobów naturalnych. To z kolei może przyciągnąć inwestorów i spowodować szybszy rozwój gospodarczy danego regionu. Z drugiej jednak strony, w pewnych regionach może być obserwowany tymczasowy odpływ inwestorów i nowych inwestycji (związany z zakazem prowadzenia inwestycji skutkujących trwałą zabudową wyłączającą eksploatację złoża w przyszłości). Takie przypadki są spodziewane głównie na obszarach objętych złożami strategicznymi, w stosunku do których planowane jest podjęcie działalności wydobywczej w dłuższej perspektywie czasowej.

Istotnym aspektem klimatyczno-środowiskowym projektowanej regulacji jest ułatwienie realizacji inwestycji OZE na terenach występowania złóż w przypadku, gdy inwestycje te nie stanowią budowli trwale związanych z gruntem lub nie prowadzą do trwałej zabudowy złoża w inny sposób uniemożliwiający jego eksploatację w przyszłości.

Inwestycje w zakresie podziemnego składowania dwutlenku węgla oraz podziemnego bezziornikowego magazynowania wodoru, których dotyczy projekt, wpisują się w realizację celów transformacji energetycznej kraju, która ma prowadzić do zmniejszenia emisji CO₂, wpływając na poprawę stanu środowiska naturalnego, jak i poprawić bezpieczeństwo energetyczne kraju poprzez rozpoczęcie korzystania z nowych źródeł energii.

Proponowany w zakresie ratownictwa górniczego mechanizm pozwoli na utrzymanie przez podmioty zawodowo trudniące się ratownictwem górnictwem wysokich standardów w zakresie organizacji i wyposażenia, gwarantujących istotne wsparcie bezpieczeństwa załóg górniczych i bezpieczeństwa powszechnego.

Przewiduje się poprawę jakości zarządzania zasobami surowcowymi poprzez wzmocnienie roli Głównego Geologa Kraju oraz większą skuteczność wykonywania zadań państwa w obszarze geologii poprzez integrację służb (państwowej służby geologicznej i państwowej służby hydrogeologicznej).

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Planowane wejście w życie ustawy wynosi 14 dni od dnia ogłoszenia tego aktu w Dzienniku Urzędowym.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Przeprowadzenie ewaluacji efektów projektu nastąpi w okresie od 3 do 5 lat od dnia wejścia w życie ustawy. Ewaluacja będzie miała na celu zbadanie poziomu wdrożenia zaleceń pokontrolnych NIK oraz oceny, w jakim stopniu system ochrony prawnej złóż kopalin uległ poprawie. Do oceny stopnia osiągnięcia przewidywanych projektem korzyści i kosztów planuje się wykorzystać mierniki ilościowe takie jak:

- a) terminowość realizacji obowiązku ujawniania przez gminy udokumentowanych złóż kopalin:
 - liczba nieujawnionych w studium i planie miejscowym udokumentowanych złóż kopalin w stosunku do przekazanych gminom decyzji o zatwierdzeniu dokumentacji geologicznej złoża kopalin. Badanie będzie dotyczyło realizacji w terminie ustawowym tego obowiązku przez reprezentatywną grupę ok. 20 – 60 gmin.
 - liczba wprowadzonych przez wojewodów obszarów udokumentowanych złóż kopalin do studium oraz do planów miejscowych oraz liczba wydanych przez wojewodów w terminie ustawowym zarządzeń zastępczych w tej sprawie, w stosunku do grupy badawczej gmin o których mowa w pkt a,
 - liczba i wysokość kar nałożonych na wojewodów przez Ministra za niewydanie zarządzeń zastępczych w terminie ustawowym
- b) liczba weryfikowanych przez Ministra w skali roku projektów decyzji o warunkach zabudowy i decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego, dotyczących terenów objętych złożami kopalin.

Badanie zostanie przeprowadzone przede wszystkim poprzez analizę:

- informacji własnych uzyskanych przez Ministerstwo wskutek realizowanych zadań (sprawozdania z działalności departamentów geologicznych ministerstwa, statystyki itp.),
- danych, które zostaną wprowadzone do prowadzonego przez Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy ogólnodostępnego systemu „MIDAS”
- danych udostępnionych przez jednostki samorządu terytorialnego, wojewodów, przedsiębiorców i inne podmioty objęte zakresem działania ustawy Prawo geologiczne i górnicze.

W zakresie podziemnego bezzbiornikowego magazynowania wodoru oraz podziemnego składowania dwutlenku węgla przeprowadzenie ewaluacji efektów projektu nastąpi w okresie 10 lat od dnia wejścia w życie ustawy. Do oceny stopnia osiągnięcia przewidywanych projektem korzyści planuje się wykorzystać mierniki ilościowe, w szczególności liczbę udzielonych koncesji na podziemne bezzbiornikowe magazynowanie wodoru oraz podziemne składowanie dwutlenku węgla.

Badanie zostanie przeprowadzone na podstawie analizy informacji własnych posiadanych przez Ministerstwo w związku z realizowanymi zadaniami Głównego Geologa Kraju jako organu koncesyjnego.

W zakresie ratownictwa górniczego ewaluacja efektów projektu będzie następowała jedynie w przypadku uruchomienia przez ministra właściwego do spraw gospodarki złożami kopalin zaprojektowanego mechanizmu. W takim przypadku ewaluacja nastąpi w ramach monitorowania przez tego ministra albo przez Agencję Rozwoju Przemysłu S.A. (po zleceniu zadania przez tego ministra) prawidłowości wykorzystania dotacji, a także analizy sprawozdań z realizacji przedsięwzięcia albo przedsięwzięć, na które udzielono dotacji.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)